

MÄMMEN OSAYLEISKAAVAN MUUTOS VT4:N YMPÄRISTÖSSÄ



KAAVASELOSTUS

6.9.2021

KAUPUNGINVALTUUSTO HYVÄKSYNYT 27.9.2021

OSAYLEISKAAVAN SELOSTUS, JOKA KOSKEE 6. PÄIVÄNÄ SYYSKUUTA 2021 PÄIVÄTTYÄ KARTTAA.

1 PERUSTIEDOT

Mämmen osayleiskaavan muutos VT4:n ympäristössä käsittää valtatie 4 aluetta ja sen lähiympäristöä välillä Kevätlahdentie-Liimattalantie. Kaava-alueen pinta-ala on noin 80 ha.

Kaavan nimi	Mämmen osayleiskaavan muutos VT4:n ympäristössä
Kaavan päiväys	6.9.2021
Kaavan laatija	Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi puh. 020 632 2035 Kaavasuunnittelija Carita Kosonen puh. 020 632 2036 Äänekosken kaupunki Kaavoituspalvelut Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski etunimi.sukunimi@aanekoski.fi
Vireilletulo	Kaavahanke on tullut vireille 17.2.2021 kuulutuksella paikallislehdessä ja kaupungin verkkosivuilla. Kaavahanke on käynnistetty ELY-keskuksen esittämien tarpeiden johdosta.
Nähtävilläolot	Kaavaluonnos nähtävillä 14.4. – 14.5.2021 (MRA 30 §) Kaavaehdotus nähtävillä 30.6. – 30.7.2021 (MRA 19 §)
Hyväksyminen	Kaupunginvaltuusto 27.9.2021 § 110

SISÄLLYSLUETTELO

1	PERUSTIEDOT	1
2	TIIVISTELMÄ	4
3	LÄHTÖKOHDAT	5
3.1	Alueen yleiskuvaus.....	5
3.2	Maanomistus	6
3.3	Luonnonympäristö.....	6
3.4	Rakennettu ympäristö.....	13
3.5	Rakennettu kulttuuriympäristö	13
3.6	Muinaismuistot	14
3.7	Liikenne	14
3.8	Tekninen huolto	17
3.9	Väestö, työpaikat, palvelut	18
3.10	Ympäristön häiriötekijät	20
4	SUUNNITTELUTILANNE JA LAADITUT SELVITYKSET	23
4.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	23
4.2	Maakuntakaava	24
4.3	Yleiskaavat	25
4.4	Asemakaavat.....	26
4.5	Laaditut suunnitelmat ja selvitykset	27
4.5.1	Valtatien 4 parantaminen välillä Äänekoski–Pihtipudas, Toimenpide- ja aluevaraussuunnitelma	27
4.5.2	Valtatien 4 parantaminen välillä Kevätlahdentie–Petomäentie, Äänekoski, tiesuunnitelma.....	27
4.5.3	Valtatien 4 parantaminen Kevätlahden liittymän kohdalla, Äänekoski	28
4.5.4	Muut suunnittelualuetta koskevat selvitykset ja suunnitelmat	32
4.6	Rakennusjärjestys ja rakennuskiellot	32
4.7	Pohjakartta	32
5	KAAVAN TAVOITTEET	33
5.1	Yleistavoitteet	33
5.2	Lähtökohta-aineistojen asettamat tavoitteet	33
6	SUUNNITTELUN VAIHEET JA VUOROVAIKUTUS	34
6.1	Vireilletulo	34
6.2	Luonnosvaihe	34
6.3	Ehdotusvaihe.....	35
6.4	Hyväksyminen	36
6.5	Vuorovaikutus	37
6.5.1	Osalliset.....	37
6.5.2	Viranomaisyhteistyö	37
7	OSAYLEISKAAVAN KUVAUS	37
7.1	Kokonaisrakenne	37
7.2	Maankäyttö.....	37
7.2.1	Asuminen.....	37
7.2.2	Palvelut ja työpaikat	38
7.2.3	Liikenne	38
7.2.4	Maa- ja metsätalous	39
7.2.5	Luonnonympäristö	40
7.2.6	Yleismääräykset.....	40

8	MITOITUS JA MITOITUSPERIAATTEET	42
9	OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUKSET	44
9.1	Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen	44
9.2	Maakuntakaavan toteutuminen	46
9.3	Ihmisten elinolot ja elinympäristö	46
9.3.1	Luonnonympäristö	46
9.3.2	Maisema ja kulttuuriperintö	47
9.3.3	Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne sekä sosiaaliset vaikutukset	47
9.3.4	Liikenteelliset vaikutukset	48
9.3.5	Kaupalliset vaikutukset	49
9.3.6	Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset	49
9.3.7	Ilmastonmuutos	49
10	YLEISKAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSET	50
11	YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN	50

LIITTEET

Liite 1	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Liite 2	Valtatien 4 parantaminen välillä Kevätlahdentie-Petomäentie, Äänekoski, tiesuunnitelma, suunnitelma-kartat ja yleiskartta 30.6.2021
Liite 3	Valtatien 4 parantaminen Kevätlahden liittymän kohdalla, Äänekoski, suunnitelma- ja yleiskartta 14.5.2021
Liite 4	Rakennustapaohjeet
Liite 5	Kaavoittajan vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annettuihin palautteisiin
Liite 6	Kaavoittajan vastineet valmisteluvaiheessa annettuihin palautteisiin
Liite 7	Kaavoittajan vastineet ehdotusvaiheessa annettuihin palautteisiin

LUETTELO KAAVA-ALUETTA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA JA LÄHDEMATERIAALISTA

1. Valtatien 4 parantaminen välillä Kevätlahdentie-Petomäentie, Äänekoski, heinäkuu 2021
2. Valtatien 4 parantaminen Kevätlahden liittymän kohdalla, Äänekoski, kesäkuu 2021
3. Mämmenkylän maisema- ja rakennettavuusselvitys, Anna-Kaisa Aalto, Äänekosken kaupunki 2006
4. Mämmen luontoselvitys, kartta 2007
5. Rakennustapaohjeet, Suunnittelukeskus Oy, 2007
6. Vt 4 parantaminen Kevätlahden liittymän kohdalla, Äänekoski, 16T-1 Tiesuunnitelman meluselvitys (Destia 2021)
7. Väliraportti Liito-oravista VT-4 Äänekoski (Latvasilmu osk 2021)
8. Vt 4 luontoselvitys välille Kevätlahdentie-Petomäentie, Äänekoski (Latvasilmu osk 2021)

2 TIIVISTELMÄ

Kaavahanke *Mämmen osayleiskaavan muutos VT4:n ympäristössä* on käynnistetty Keski-Suomen Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) esittämien tarpeiden johdosta. ELY-keskuksella on valmistelussa suunnittelualueetta koskevat tiesuunnitelmat *Valtatien parantaminen välillä Kevätlahdentie-Petomäentie Äänekoski* ja *Valtatien 4 parantaminen Kevätlahden liittymän kohdalla, Äänekoski*. Mämmen osayleiskaavan muutoksen tavoitteena on Keski-Suomen ELY-keskuksen laatimien tiesuunnitelmien ja maankäytön suunnitelmien yhteensovittaminen.

Kaavamuutoksessa on osoitettu eritasoliittymä Kevätlahdentien ja Mämmentie risteyksen tuntumaan sekä rinnakkaistieyhteydet valtatie molemmin puolin. Kevyen liikenteen alikulkuyhteys valtatie länsipuolelta itäpuolelle on osoitettu kaavamuutoksessa suunnittelualueen pohjoisosaan. Mahdollisia tulevia kevyen liikenteen kehittämisen hankkeita ajatellen, alueelle on osoitettu lisäksi kevyen liikenteen yhteystarve itäpuolelle suunnitellun rinnakkaistieyhteyden varteen.

Liikenteellisten muutosten myötä on kaavamuutoksen yhteydessä ollut tarpeen tehdä muutoksia asumisen rakennuspaikkoihin. Muutamia rakennuspaikkoja on poistettu ja muutamalle vanhalle rakennuspaikalle on esitetty uuden rakennuspaikan merkintä. Rakennuspaikkoihin tulleiden muutosten vuoksi kaavamuutos on ollut tarpeen laatia MRL 44 §:n mukaisena rakentamista ohjaavana kaavana.

Tiesuunnittelun yhteydessä tehdyn meluselvitykseen ja laadittuun tiesuunnitelmaan perustuen kaavaan on osoitettu merkinnät melusuojauksesta. Valtatie 4 varteen esitettyjen melusuojausten toteuttamisesta vastaa ELY-keskus.

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 Alueen yleiskuvaus

Mämmen osayleiskaavan muutoksen suunnittelualue sijaitsee valtatie 4 varrella välillä Kevätlahdentie-Liimattalantie. Mämmen kyläalue sijaitsee noin 6-7 kilometriä Äänekosken keskustasta pohjoiseen. Vilkasliikenteisen valtatie 4 ympäristössä on rakentamatonta metsä- ja peltoaluetta sekä haja-asutusta ja yksittäisiä yrityksiä. Rakennuksia sijoittuu myös aivan valtatie vierteen. Kaksikaistaisen valtatie osuudella on Kevätlahdentien-Mämmentie ja valtatie 4 risteysalue sekä useita T-liittymiä. Äänekosken keskustasta tuleva asfalttipintainen kevyen liikenteen väylä kulkee valtatie 4 länsipuolta Kevätlahdentien suuntaan ja alikulku on rakennettu risteysalueen eteläpuolelle. Kaikki alempiarvoiset tiet ovat sorapintaisia. Suunnittelualueen koko on noin 80 ha.



Kuva: Suunnittelualueen sijainti. Sijaintikartan taustakartta © Maanmittauslaitos 2021.



Kuva: Suunnittelualueen raja. Taustalla voimassa oleva Mämmen osayleiskaava.

3.2 Maanomistus

Suunnittelualue on pääosin yksityisomistuksessa sekä yhdysteiden ja valtatie 4 osalta valtion omistuksessa. Äänekosken kaupungin omistuksessa on pieni maa-alue suunnittelualueen eteläosassa.

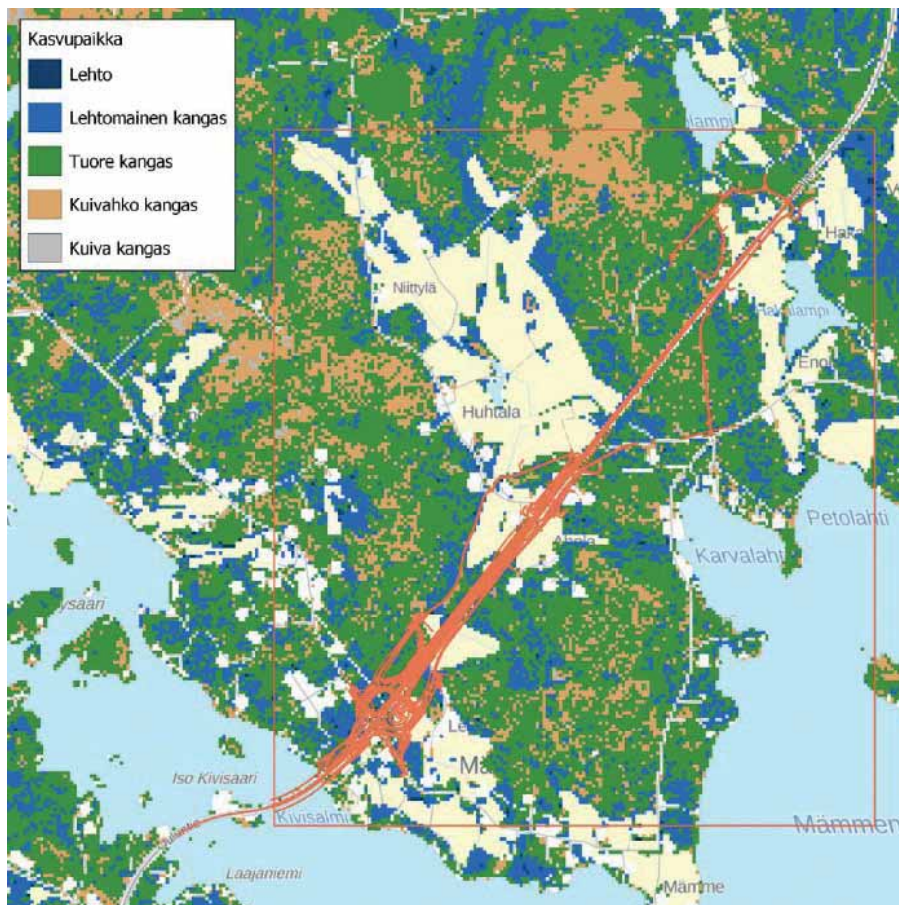
3.3 Luonnonympäristö

Suunnittelualueella ei sijaitse Natura 2000 –verkostoon kuuluvia kohteita tai luonnonsuojelulain mukaisia suojelualueita. Alueelta ei myöskään ole löydetty luonnonsuojelulla suojeltavia luontotyyppejä tai raportoitu uhanalaisuusluokituksen alaisia kasvilajeja (luontoselvitys 2007, 2021). Alueelta on tehty havaintoja EU:n luontodirektiivin ja Suomen luonnonsuojelulain perusteella suojellusta liito-oravasta. Alueet ovat pääosin joko maanviljelys- tai metsätalouskäytössä, jolloin kasvillisuus on hyvin tavanomaista. Suunnittelualueella sijaitsevat metsät ovat pääosin kuusi- ja mäntyvaltaisia. Alueelta löytyy yksi paikallisesti arvokas luontokohde (Lepistön suo), jolla on havaittu uhanalaisuusluokituksen mukaisia luontotyyppejä.

Luontotyytit ja kasvillisuus, tiesuunnitelma-alueet

Tiesuunnitelmien yhteydessä tehdyn luontoselvityksen *Vt 4 luontoselvitys sällille Kevätlahdentie – Petomäentie, Äänekoski* yhteydessä on selvitetty suunnittelualueita koskevien tiesuunnitelma-alueiden luontotyyppejä ja kasvillisuutta. Alle on poimittu selvityksen tuloksia koskien osayleiskaavan muutos-alueita.

Seuraavana esiintyvässä kuvassa on esitetty VMI-aineistoon perustuva selvitysalueen karkea kasvu-paikkaluokittelu.



Kuva. VMI-aineiston mukainen kasvupaikkaluokittelu (Latvasilma osk 2021, *Vt 4 luontoselvitys välille Kevätlahdentie – Petomäentie, Äänekoski*)

Selvästi vallitseva kasvupaikkatyyppi alueella tuore kangas (MT, mustikkatyyppi). Vallitseva puulaji on kuusi. Monin paikoin tuoreet kankaat ovat kasvupaikkatyyppin karummasta päästä ja mäntyä esiintyy runsaasti sekapuuna. Alueella sijaitsee lisäksi jonkin verran kuivahkoa kangasta (VT, puolukkatyyppi) ja lehtomaisia kankaita (OMT, käenkaali-mustikkatyyppi). Peltoalueet erottuvat kuvassa vaalealla värillä.

Rehevimmät kasvupaikat painottuvat suunnittelualueella peltojen reuna-alueisiin. Lajistoltaan edustavia, arvokkaina luontotyyppinä rajattavia lehtoja ei kuitenkaan löydetty. Useimmilla rehevämmillä metsäpohjilla on pelto- tai muu maataloushistoria, joka on ilmeisesti yksipuolistanut lajistoa.

Puusto luontoselvitysalueella on pääosin nuorehkoa ja talousmetsät vallitsevat. Varttuneempia metsäkuvia esiintyy suunnittelualueella Kylmäkorvenmäen alueella ja Karvalahdessa Liimattalantien liittymän eteläpuolella. Lahopuuston määrä on näillä varttuneillakin kohteilla melko tai hyvin vähäinen, sillä metsiä on hoidettu ja harvennettu. Esimerkiksi kolopuita esiintyy vain niukasti. Metsäisiltä alueilta ei rajattu metsien luontotyyppihin perustuvia arvoalueita tai metsälakikohteita.

Alueella ei ole juurikaan soita. Eteläosassa on Lepistön talon pohjoispuolella suotyypeiltään pienipiirteisesti vaihteleva piensuo, joka on ilmeisesti syntynyt pienen lammen umpeenkasvun seurauksena. Alueen luonnontila on siihen rajautuvan viljelyn ja reunaosien puuston raivauksen seurauksena osin melko huono.

Keskiosiltaan suon vesitalous on kuitenkin vähintään luonnontilaisen kaltainen. Vallitsevia suotyyppejä ovat reunoilla kapealti isovarpuräme (VU, Etelä-Suomi) ja keskiosissa pienellä avosuolla mesotrofinen saraneva (VU, Etelä-Suomi).

Kasvillisuudessa tyypillisiä ovat suopursu, järvikorte, karpalot, kurjenjalka ja pullosara sekä märimissä kohdin myös vehka. Kartalle merkittyä lähdetä ei havaittu maastossa.

Lepistön suo on paikallisesti arvokas luontokohde, jolla esiintyy Etelä-Suomessa uhanalaisia luontotyyppisiä. Valtakunnallisesti nämä luontotyypit ovat silmälläpidettäviä (NT). Kohde täyttää keskiosiltaan myös metsälain erityisen elinympäristön määritelmän vähäpuustoisena jouto- ja kitumaan suona. Kaavan rinnalla valmistelussa olevat tiesuunnitelmat ulottuvat noin puolelle kohteesta. Luontoselvityksen mukaan kohde kannattaa mahdollisuuksien mukaan huomioida alueen tiesuunnitelmissa.

Selvitysalueella ei tavattu uhanalaisia kasvilajeja. Vieraslajeista lupiini on laajalle levinnyt valtatie koko piennaralueilla.



Kuvia. Lepistön piensuo ja sen sijainti suhteessa tiesuunnitelmaan sekä luonnontilaisen kaltaisen alueen rajaus (Latvasilmu osk 2021, Vt 4 luontoselvitys välille Kevätlahdentie – Petomäentie, Äänekoski).

Liito-orava

Liito-orava kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteen IV lajeihin, jonka suojelusta on säädetty Luonnon-suojelulain 49 §:ssä. Kansallisessa uhanalaisluokituksessa laji kuuluu luokkaan vaarantuneet (VU). Liito-oravan suojelustatus on vahva, sillä Luontodirektiivin 12 artiklan I kohta edellyttää, että lajin lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei hävitetä eikä heikennetä.

Valtatien 4 parannushankkeen yhteydessä on tehty selvitys liito-oravien sijoittumista uusien tiealueiden ympäristössä ja arvioitu tienhankkeiden vaikutuksia liito-oravien elinpiiriin (Latvasilmu osk 2021). Merkkejä liito-oravista oli havaittu kaikilla tienhankkeen jaksoilla (Kevätlahden liittymä, Kylmäkorvenmäki, Liimattalantie, Petomäentie).

Kaava-alueella tehdyt liito-oravahavainnot



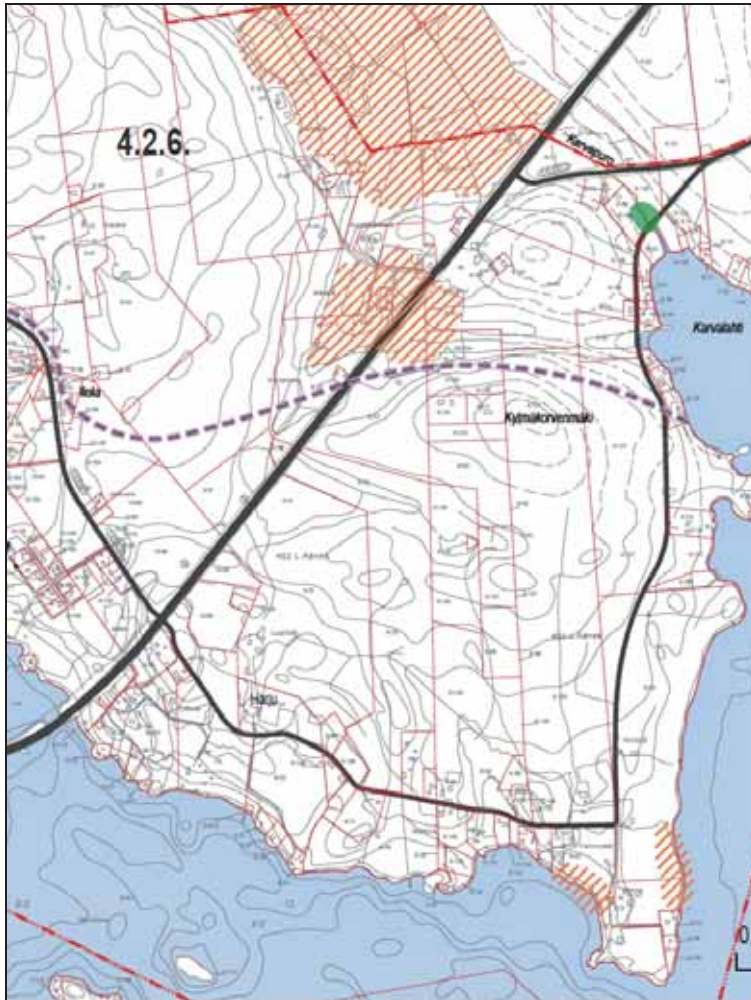
Havainnot liito-oravista valtatie 4 parannushankkeen yhteydessä tehdyssä selvityksessä (Latvasilmu osk 2021). Kuvassa on esitetty turkoosilla rajauksella alueet, joilta on tehty havainnot liito-oravista. Oranssilla rajauksella esitetty elinpiirien ydinalueiden arvioitua sijoittumista suhteessa havaintoihin. (taustakartta: Maanmittauslaitos, havainnollistus: Äänekosken kaupunki)

Luontoselvityksen (Latvasilmu osk 2021) mukaan Kevätlahden liittymän alueella oli havaittu liito-oravien papanapuita. Elinpiirin ydinalueen arvioitiin kuitenkin sijoittuvan liittymäalueesta länteen omakotiasutuksen läheisyyteen. Myös Kylmäkorven mäen alueella oli tehty havainnot papanapuista. Lisäksi alueella oli joitakin ravintopuiksi sopivia harmaaleppiä. Elinpiirin ydinalueen arvioitiin sijoittuvan jonkin verran valtatie 4 itäpuolelle. Liimattalantien nykyisen valtatieliittymän läheisyydessä oli tehty runsaasti havainnot papanapuista. Määrän perusteella alue voitiin määritellä elinpiirin ydinalueeksi.

Linnusto

Linnusto suunnittelualueella on pääasiassa tavanomaista metsä- ja peltolajistoa. Alueelta on löytynyt joitakin valtakunnallisesti silmälläpidettäviä lajeja (käki, pensastasku, varpunen) (luontoselvitys 2007).

Tiesuunnitelman luontoselvityksen 2021 selvitysalueella ei havaittu merkittäviä linnustoarvoja. Alueella havaittiin uhanalaiset metsälajit töyhtötiainen, hömötiainen ja pyy, jotka ovat Keski-Suomessa yhä melko tavallisia metsälintuja. Samoin lintudirektiivissä mainittujen ja Suomen erityisvastuulajien parimäärät olivat vuoden 2021 selvityksessä alhaisia (pyy, rantasipi, leppälintu) (Latvasilmu osk, luontoselvitys 2021).



Kuva: Ote Mämmen luontoselvityksen 2007 karttaliitteestä. Arvokkaat linnustoalueet osoitettu oranssilla vinoviivituksella.

Pohjavesialueet

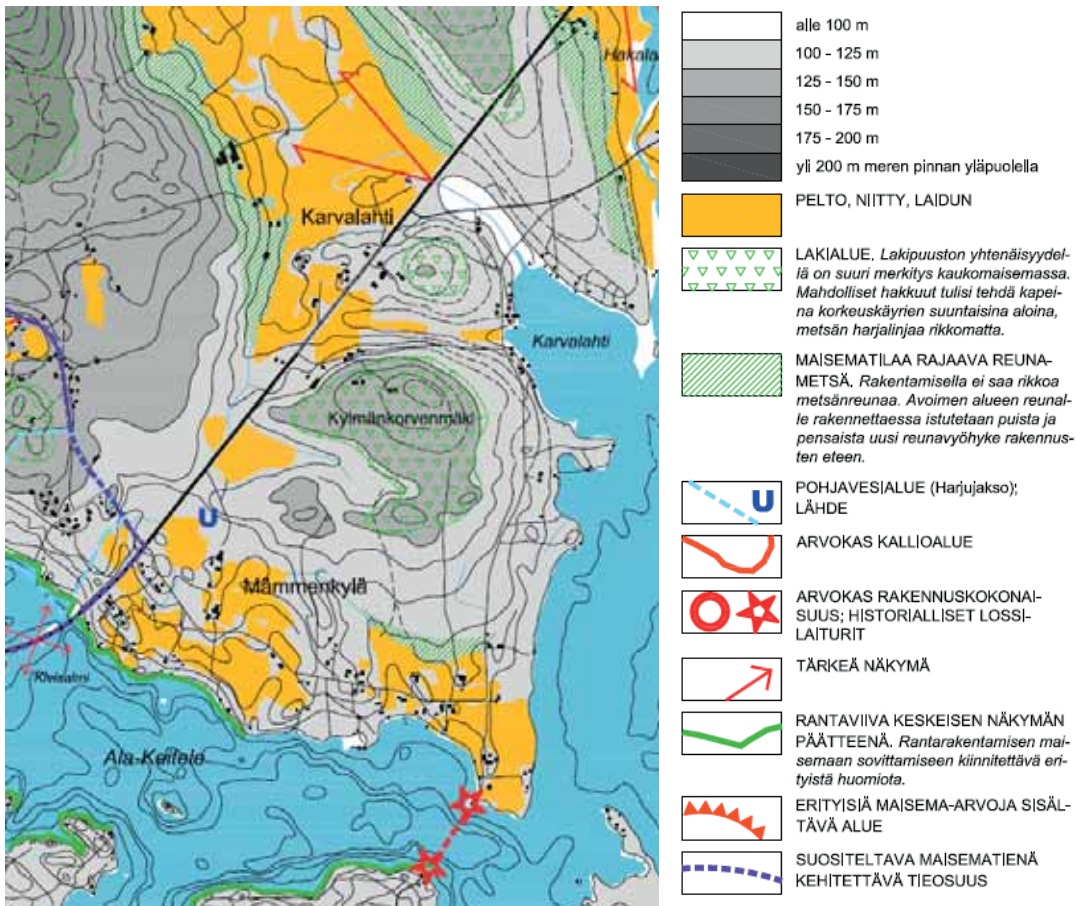
Suunnittelualueen lounaiskulmasta alkaa Vähälän I-luokan pohjavesialue (pinta-ala 26 ha, id 0999211, kokonaisantoisuus 100 m³/d). Vähälän vesiosuuskunnan vedenottamo on otettu käyttöön vuonna 1979.



Kuva. Väähälän pohjavesialue sijoittuu Kevätlahdentien ja Mämmentieen risteyksestä lounaaseen. (Paikkatietoaineistot: Maanmittauslaitos & Suomen ympäristökeskus)

Maisema

Alueelta on laadittu maisema- ja rakennettavuusselvitys kesällä 2006 (Anna-Kaisa Aalto, Äänekosken kaupunki). Alueen maisemassa näkyvät erityisesti pellot. Alueella ja sen läheisyyteen sijoittuu myös joitakin lakialueita ja maisematilaa rajaavaa reunametsää.



Kuva. Ote Mämmen osayleiskaavaa varten laaditusta maisemaselvityksestä.



Kuva. Suunnittelualuetta ja sen lähiympäristöä Liimattalantien ja valtatie risteyksestä Äänekosken keskustaan päin.



Kuva. Kevätlahden risteysaluetta ja sen lähiympäristöä pohjoisen suuntaan.



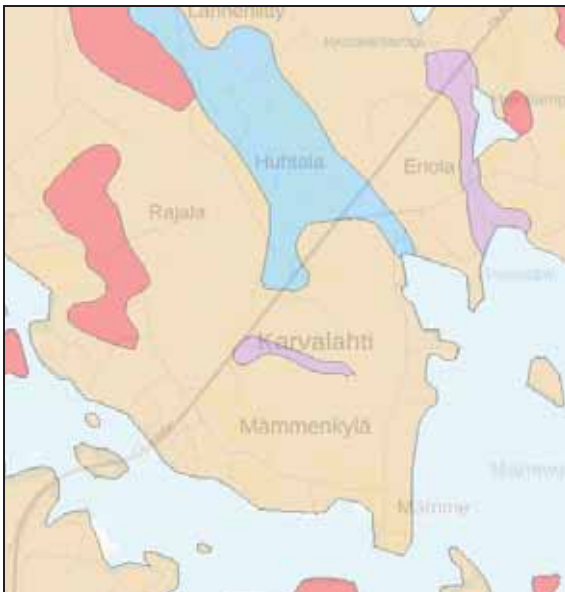
Kuva. Kevätlahdentien, Mämmentien ja valtatie 4 risteys kuvattuna Äänekosken keskustan suuntaan. Risteyksestä alkaa kevyen liikenteen reitti etelän suuntaan. Taustalla näkyy suunnittelualan ulkopuolelle jäävää Ala-Keiteleen vesialuetta.



Kuva. Maisemaa Lantelantieltä lounaaseen päin.

Maaperä

Alueen maaperä on pääosin sekalajitteista. Pohjoisosassa maaperä on savea ja suunnittelualueen keskiosassa on jakso hienojakoista maalajia. Suunnittelualueelle ei sijoitu kalliomaata. Valtakunnallisesti arvokkaaksi arvioitu Karvavuoren (MOR-Y09-049) moreenimuodostuma jää suunnittelualueen ulkopuolelle.



Kuva. Maaperän lajit 1:200 000 kartalla kuvattuna. Punainen;kalliomaa, sininen;savi, ruskea;sekalajitteinen maalaji, lila;hienojakoinen maalaji. (Lähde: GTK)

3.4 Rakennettu ympäristö

Alueella on jonkin verran rakennettua haja-asutusta. Alueen asutus ja yhdyskuntatekniikka sijoittuvat suunnittelualueen läpi kulkevan valtatie 4 varrelle painottuen alueen keskiosan ja pohjoisosan väliselle sektorille sekä aivan suunnittelualueen eteläiseen pätyyn. Rakennuskanta alueella koostuu pääosin 50-, 60- ja 70-luvuilla rakennetuista omakotitaloista.



Kuvia suunnittelualueen ja alueen lähiympäristön rakennuskannasta. (Äänekosken kaupunki & Google)

3.5 Rakennettu kulttuuriympäristö

Mämmen alueelle on tehty rakennusinventointi vuonna 2006. Rakennusinventoinnin perusteella suunnittelualueella ei sijaitse kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia. Alueen läheisyydessä sijaitsee kulttuurihistoriallisesti paikallisesti arvokas kohde *Harju*.

3.6 Muinaismuistot

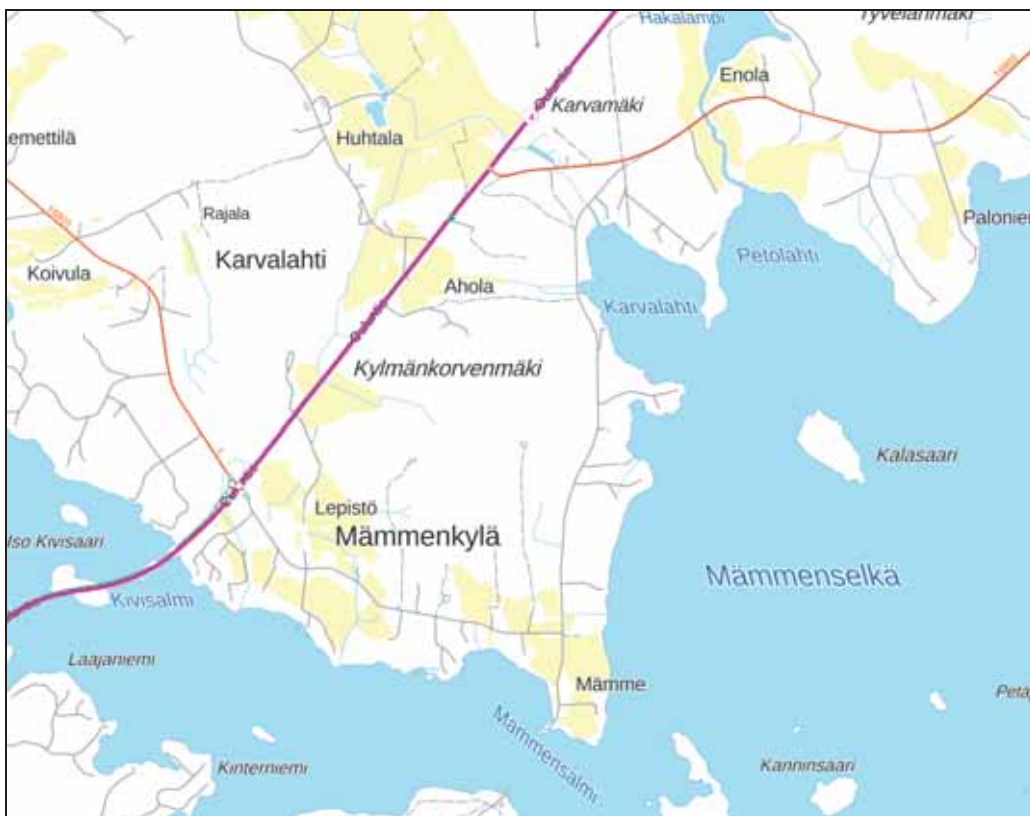
Alueelle on tehty muinaisjäännösinventointi (Mikroliitti Oy, 2007) Mämmen osayleiskaavan valmistelun yhteydessä. Suunnittelualueella ei ole tehty havaintoja muinaisjäännöksistä.

3.7 Liikenne

Alueen läpi kulkee valtakunnallinen pääväylä, valtatie 4, jonka kautta Mämmenkylä liittyy muuhun yhdyskuntarakenteeseen. Muita valtion ylläpitämiä teitä ovat Kevätlahdentie (maantie 16801) ja Liimattalantie (maantie 16803). Paikallista yhdystietason merkittävyyttä on nelostien ja Liimattalantien yhdistävällä Mämmentiellä. Muut alueen tiet ovat luonteeltaan pääsyteitä.

Suunnittelualueen kohdalla on valtatielle 4 tasoliittymät Liimattalantieltä, Kevätlahdentieltä, Mämmentieltä, Kylmäkorventieltä ja Lantelantieltä. Lisäksi valtatielle on kourallinen tonttiliittymiä.

Suunnittelualueen keskimääräinen vuorokausiliikenne valtatiellä 4 on nykytilanteessa (KVL 2019) Kevätlahden liittymän eteläpuolella noin 7300 ja pohjoispuolella noin 6200 ajoneuvoa vuorokaudessa. Raskaan liikenteen osuus on noin 14 % kokonaisliikennemäärästä. Kevätlahdentiellä keskimääräinen vuorokausiliikenne on nykytilanteessa (KVL 2019) noin 100 ajoneuvoa vuorokaudessa ja raskaan liikenteen osuus on noin 8 % kokonaisliikennemäärästä. Liikennemäärän ennustetaan kasvavan vuoteen 2050 mennessä Kevätlahden liittymän eteläpuolella noin 9400 ja pohjoispuolella noin 8000 ajoneuvon vuorokaudessa. Raskaan liikenteen osuuden pysyessä noin 14 % kokonaisliikennemäärästä.



Kuva: Alueen tieverkkoa. Liila viiva; valtatie 4, punaiset viivat; yhdystiet Liimattalantie ja Kevätlahdentie, harmaat viivat; pääsyteit.



Kuvia Kevätlahdentien, Mämmöntien ja valtatie 4 tasoristeyksestä



Kuvia Liimattalantien ja Valtatien 4 tasoristeyksestä.



Kuva Liimattalantien ja Valtatien 4 risteyksestä Liimattalantien suuntaan.



Kuva: Valtatien 4 varressa on useita tontti- ja maatalousliittymiä.

Kevyt liikenne

Valtatien 4 varrella on Kevätlahdentien-Mämmöntien risteyksestä Äänekosken keskustaan ulottuva turvallinen kevyen liikenteen väylä. Alueella ei ole muita rakennettuja kevyen liikenteen väyliä.

3.8 Tekninen huolto

Vesihuolto

Suunnittelualueella toimii Mämmen vesiosuuskunta. Vesihuoltoverkko kattaa alueella olevan nykyisen asutuksen.



Kuva. Otteet vesihuoltoverkostoista/toiminta-alueesta.

Sähköverkko

Suunnittelualueella on Äänekosken Energia Oy:n ja Elenia Verkko Oy:n sähköverkkoa.

3.9 Väestö, työpaikat, palvelut

Lähimmät palvelukeskittymät sijaitsevat Konginkankaan ja Äänekosken taajamissa. Äänekosken keskustaan alueelta on matkaa noin 7 km ja Konginkankaalle noin 16 km. Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsee kuitenkin joitakin toimintoja kuten autokorjaamo, huoltoasema palveluineen sekä rauhanyhdistyksen ja kyläyhdistyksen tilat.

Varsinaisella suunnittelualueella sijaitsee nykyisen Liimattalantien risteyksen tuntumassa oleva betonivalimo. Betonivalimo on nykyisessä voimassa olevassa kaavassa osoitettu teollisuus- ja varastoalueeksi. Lisäksi voimassa olevassa yleiskaavassa on osoitettu palvelujen ja hallinnon alue Kevätlahdentien ja Mämmentien risteykseen. Alueelle ei ole toteutunut merkinnän mukaista toimintaa ja alue on nykyisin rakentamatonta lukuun ottamatta alueelle sijoitettua hyötyjätteen aluekeräyspistettä.

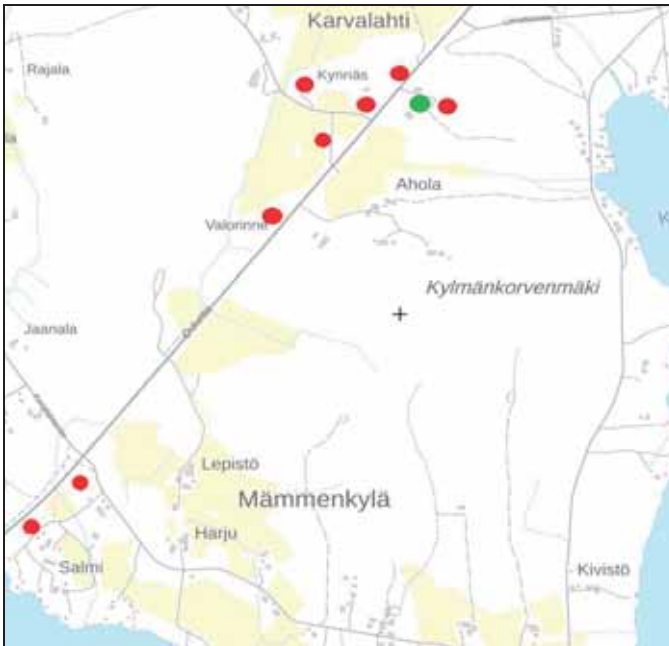


Kuva. Lantelantien ja valtatie 4 risteysalueen ympäristöä. Kuvassa valtatie oikealla puolella näkyy teollisuus- ja varastoalueeksi merkityllä alueella sijaitseva betonivalimo.



Kuva. Kevätlahdentien varressa sijaitseva aluekeräyspiste.

Asumiseen käytetyt alueet painottuvat alueen pohjoiselle puoliskolle sekä aivan alueen eteläreunaan. Suunnittelulueella on 8 asuinrakennusta.



Kuva. Karttaotteessa suunnittelualueen asuinrakennukset punaisella ympyrällä osoitettuna, ja teollisuus ja varasto- rakennukset vihreällä. Taustakartta © Maanmittauslaitos.

3.10 Ympäristön häiriötekijät

Suunnittelualueen keskeisin ympäristöhäiriötä aiheuttava tekijä ovat valtatie 4 liikenteen aiheuttama melu. Valtioneuvoston päätöksen 993/92 mukaisesti ei asuinalueilla päiväajan keskiäänitaso saisi ylittää 55 dB eikä loma-asuntojen osalta 45 dB tasoa. Melu syntyy ajoneuvojen liikkeestä ja sen voimakkuus riippuu mm. liikennemäärästä, ajonopeudesta, raskaiden ajoneuvojen osuudesta sekä tienpinnan laadusta.

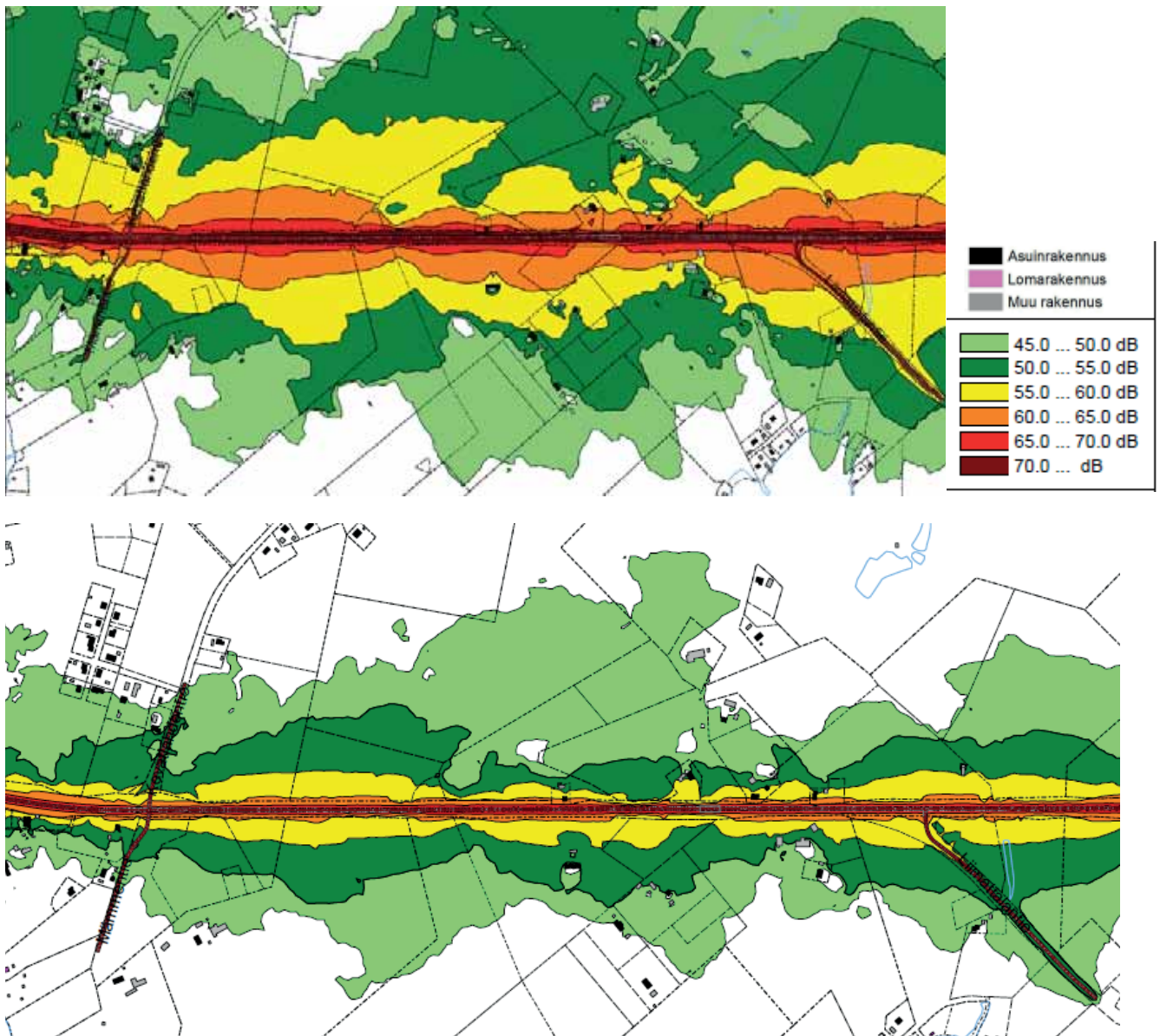
Taulukko. Melun keskiäänitaso eri maankäyttöalueilla.

	Melun A-painotettu keskiäänitaso (ekvivalenttitaso) L_{Aeq} / enintään	
	Päivällä klo 7-22	Yöllä klo 22-7
Ulkona		
Asumiseen käytettävät alueet	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Hoitolaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB
Oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	-
Loma-asumiseen käytettävät alueet ja leirintäalueet	45 dB	50 dB
Virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB
Sisällä		
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneet	45 dB	-

Valtatien 4 osalta on tehty meluselvityksiä eri yhteyksissä. Suunnittelualueen melua on selvitetty viimeisimpänä alueen tiesuunnitelmien laadinnan yhteydessä.

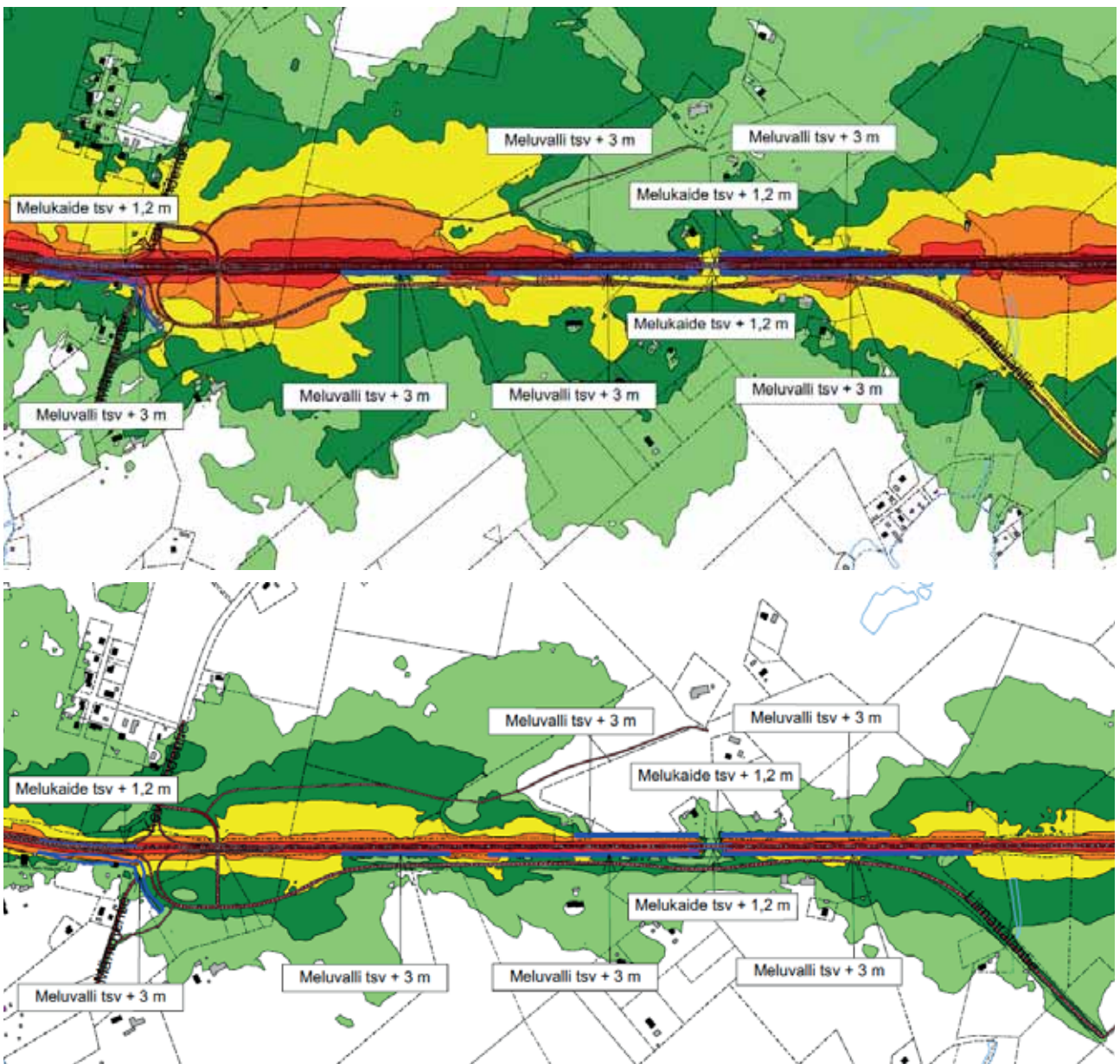
Tiesuunnitelmien Vt 4 kehittäminen välillä Kevätlahdentie-Petomäentie, Äänekoski ja Vt 4 parantaminen Kevätlahden liittymän kohdalla, Äänekoski meluselvitykset (Destia Oy, 30.4.2021)

Tiesuunnitelman Vt 4 parantaminen Kevätlahden liittymän kohdalla yhteydessä tehdyn meluselvityksen meluntorjuntaratkaisuin on arvioitu voitavan alentaa melutasoa useilla asuin- ja lomakiinteistöillä siten, että melutaso vastaa nykytilannetta tai on jopa parempi kuin nykytilanteessa. Ennustetilanteessa valtionneuvoston ohjeavrot ylittyvät osittain yksittäisillä kiinteistöillä meluntorjuntaratkaisuita huolimatta. Selvityksen mukaan ylityksiä välttämisen yksittäisten vapaa-ajan kiinteistöjen osalta on erittäin haasteellista melun kantautuessa kiinteistöille suunnittelualueen ulkopuolelta. Niissä kohteissa, joissa ohjeavrot ylittyvät asuin kiinteistöjen kohdalla, ei ole ollut teknisesti mahdollista toteuttaa meluntorjuntarakenteita esimerkiksi rakennusten sijoituksessa hyvin lähelle tietä näkemäalueiden tai tilanpuutteen vuoksi.

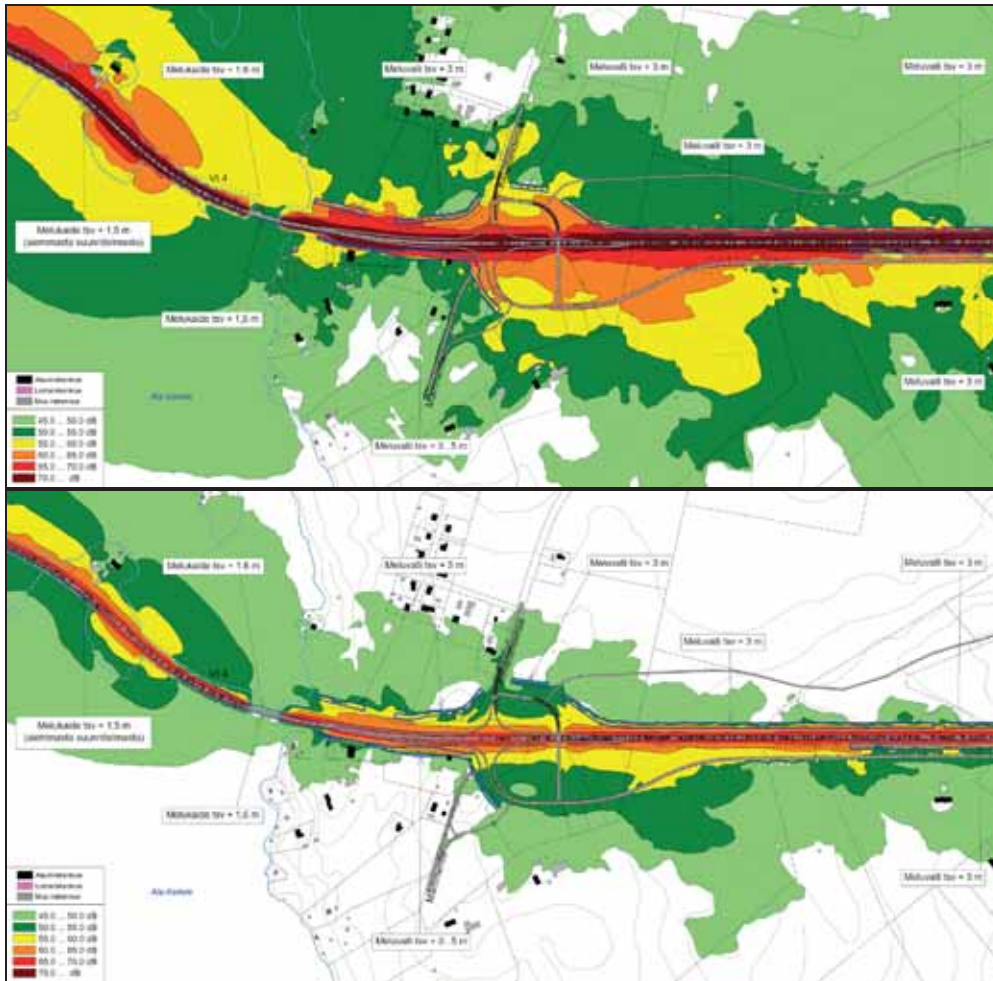


Kuva. Valtatien 4 melu suunnittelualueen ympäristössä, nykytilanne (2019). Yllä esitetty päiväajan keskiäänitaso LAeq (7-22) ja alla yöajan keskiäänitaso LAeq (22-7). (Destia, 18.3.2021)

Ennustetilanteessa vuonna 2040 tieliikennemelun valtioneuvoston päiväajan ohjearvon ylittävä melutaso yltää enimmillään 300 m etäisyydelle valtatiestä. Melulle altistuvat ennustetilanteessa samat asuinkiinteistöt kuin nykytilanteessa. Melutason ohjearvojen saavuttamiseksi selvityksessä ehdotetaan melusteiden rakentamista. Esitetyillä meluntorjuntaratkaisuihin voidaan alentaa melutasoa useilla asuin- ja lomakiinteistöillä siten, että melutaso vastaa nykytilannetta tai on jopa parempi kuin nykytilanteessa. Yksittäisillä kiinteistöillä valtioneuvoston ohjearvot ylittyvät ennustetilanteessa meluntorjuntaratkaisusta huolimatta. Näissä kohteissa ei ole teknisesti mahdollista toteuttaa meluntorjuntarakenteita esim. näkemäalueiden tai tilan puutteen vuoksi. Etenkin yksittäisten vapaa-ajan kiinteistöjen osalta ohjearvojen saavuttaminen on erittäin haasteellista, sillä melu kantautuu kiinteistöille vesistöä pitkin myös suunnittelualueen ulkopuolelta.



Kuva. Valtatien 4 melu suunnittelualueen ympäristössä, ennustetila (2050) meluselvityksessä tarkastelluilla meluntorjuntaratkaisuin (Vt 4 kehittäminen välillä Kevätlahdentie-Petomäentie, Äänekoski). Yllä esitetty päiväajan keskiäänitaso LAeq (7-22) ja alla yöajan keskiäänitaso LAeq (22-7). (Destia, 18.3.2021)



Kuva. Valtatien 4 melu suunnittelualueen ympäristössä, ennustetila (2050) meluselvityksessä tarkastelluilla meluntorjuntaratkaisuin (Vt 4 parantaminen Kevätlahden liittymän kohdalla, Äänekoski). Yllä esitetty päiväajan keskiäänitaso LAeq (7-22) ja alla yöajan keskiäänitaso LAeq (22-7). (Destia, 18.3.2021)

Valtatien 4 lähialueelle sijoittuville kiinteistöille raskas liikenne voi aiheuttaa haitallisia vaikutuksille mm. rakennuksille ja muille rakenteille. Tärinä voi heikentää myös asumisviihtyisyyttä. Maaperän laatu vaikuttaa tärinän etenemiseen. Kantavuudeltaan hyvillä pohjamailla tärinän asumisviihtyisyyttä heikentävä vaikutus ulottuu yleensä enintään noin 15 – 20 metrin etäisyydelle. (Lähde: Meluselvitys, Destia, 30.4.2021)

4 SUUNNITTELUTILANNE JA LAADITUT SELVITYKSET

4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Valtioneu-

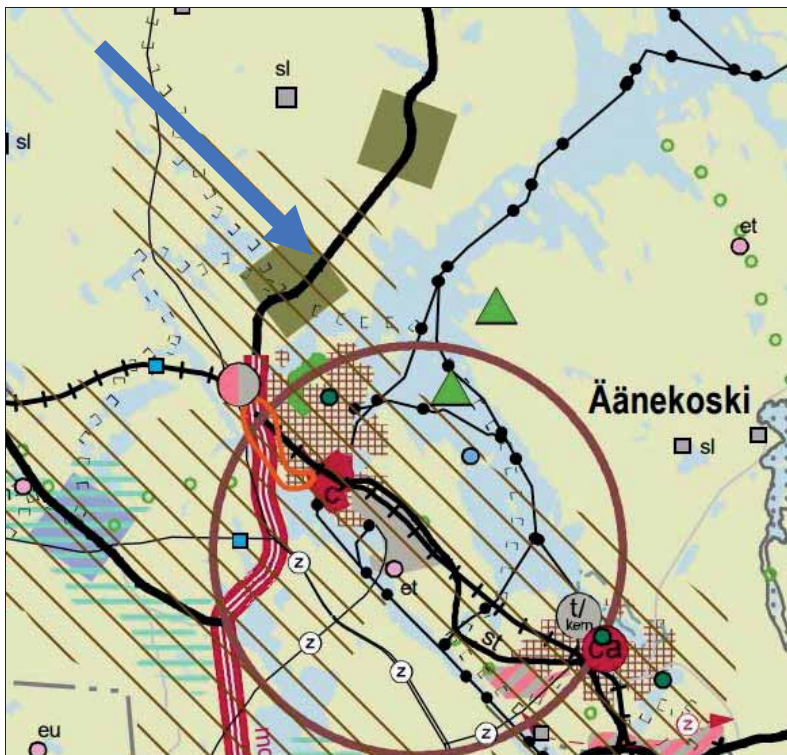
voston 14.12.2017 päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

4.2 Maakuntakaava

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018.

Koko Keski-Suomi on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Suunnittelualue on myös kokonaisuudessaan merkitty maakuntakaavassa kulttuuriympäristön vetovoima-alueeksi (ruskea vinorasteri). Suunnittelualueen läpi kulkeva valtatie (vt) on merkitty suunnittelualueen kohdalta valtatie 4 kehittämiseksi (maastonvihreä neliöketju). Suunnittelualueen ulkopuolelle etelään jää maakuntakaavan moottorikelkkailureitti-merkintä (hakasulkuviiva).



Kuva. Ote tarkistetusta Keski-Suomen maakuntakaavasta. Suunnittelualue on osoitettu sinisellä nuolella.

Keski-Suomen maakuntakaava 2040

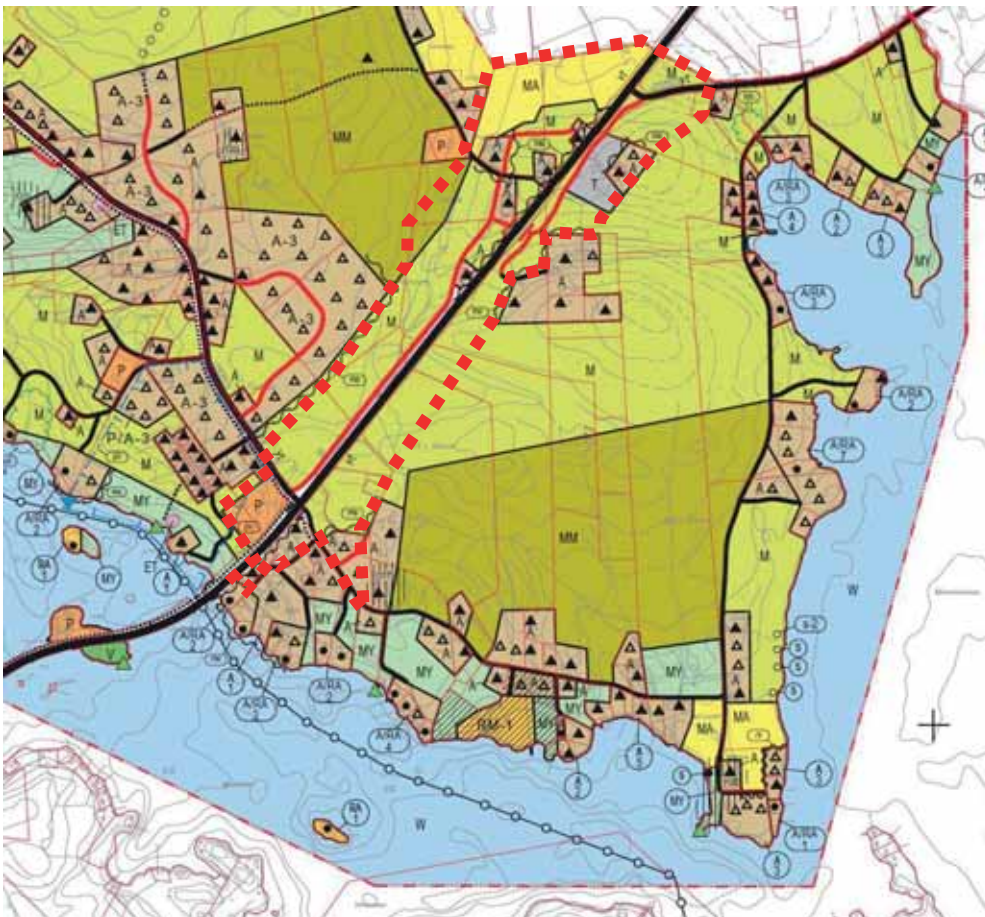
Keski-Suomen liitto on käynnistänyt rullaavan maakuntakaavoituksen. Tarkoituksena on ylläpitää yhtä, jatkuvasti päivittyvää maakuntakaavaa. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa muutetaan voimassa olevaa kokonaismaakuntakaavaa vain kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Kaavasta käytetään nimeä Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Vireille saatettu ensimmäinen vaihe käsittelee tuulivoiman, liikenteen ja hyvinvoinnin aluerakenteen muutostarpeita ja tavoitteita.

4.3 Yleiskaavat

Mämmen osayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 21.6.2010 ja saanut lainvoiman vuonna 2011.

Suunnittelualueesta suurin osa on osoitettu yleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Lisäksi pohjoisosaan on merkitty maisemallisesti arvokasta peltoaluetta (MA) ja kaakkoisosaan maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, joka soveltuu maaseutumaiseen rakentamiseen (MM). Asuntoaluetta (A) on merkittynä suunnittelualueen pohjoisosassa erityisesti Kylmäkorventien ja Lantelantien varrella ja vastaavasti etelässä asuntoaluetta on merkittynä Mämmentien ja Kevätlahdentien varrella. Suunnittelualueen pohjoisosaan on merkitty pieni teollisuus- ja varastoalue (T) sekä etelään palvelujen ja hallinnon aluetta (P).

Asuntoalueen (A) rakennetut ja ohjeelliset rakentamattomat asuinrakennusten paikat on osoitettu Mämmen osayleiskaavassa (täytetty kolmio = rakennettu asuinrakennuspaikka, täyttämätön kolmio = ohjeellinen rakentamaton asuinrakennuspaikka). Kaavan mukaan rakennuspaikalle saa rakentaa yhden kaksiasuntoisen asuinrakennuksen, erillisen saunarakennuksen sekä talusrakennuksia siten, että rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 350 m². Talusrakennuksen yhteyteen saa rakentaa kerrosalaltaan enintään 40 m²:n asunnon. Maatilan talouskeskuksen yhteyteen sallitaan lisäksi maaseutuyrittämistä palvelevien rakennusten rakentaminen.



Kuva. Ote Mämmen osayleiskaavasta. Suunnittelualueen raja on osoitettu punaisella.

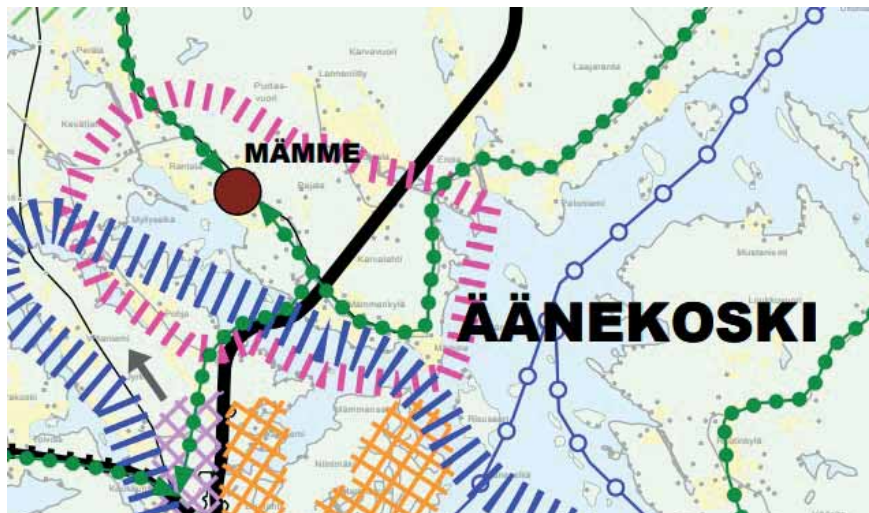
Suunnittelualueen läpi kulkee valtatie 4, joka on merkitty kaavaan nimensä mukaisesti valtatieksi (vt). Kevätlahdentie ja Liimattalantie on osoitettu yhdysteiksi (yt) ja muut kaavan hyväksymisen aikana olemassa olleet tiet pääsysteiksi (musta viiva ilman selitettä). Valtatien 4 länsipuolelle on osoitettu

uudet tiet ja linjat -merkinnällä (punainen viiva) yhteys Kevätlahdentieltä Lantelantielle, lähiasutukseen ja eritasoristeyksen kautta valtatie itäpuolelle. Edellä mainittu eritasoristeyks on merkitty olevan ilman liittymää risteävälle tielle (levitetyt viivan päät molemmin puolin tietä, johon liittymää ei ole).

Etelässä Kevätlahdentien ja valtatie varressa sekä eritasoristeyksen kautta osan Mämmentie vartta kulkee kevyen liikenteen reitti (pisteviiva). Meluntorjuntatarve on huomioitu voimassa olevassa kaavassa merkitsemällä osaan valtatie 4 varrella olevien asuntoalueiden laitaan meluntorjuntatarve-merkintä (me).

Äänekosken maankäytön rakennemalli 2022 (Rakenneyleiskaavan päivitys 2019)

Äänekosken rakenneyleiskaavan päivitys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.11.2019, 72 §. Kaava on oikeusvaikutukseton. Mämmen alue on kokonaisuudessaan osoitettu rakennemallissa kylien kehittämisalue -merkinnällä (pinkki katkoviiva). Suunnittelualueen läpi kulkee virkistys- ja kevyen liikenteen yhteystarve -merkintä (vihreä palloviiva) ja valtatie 4 on merkitty kehitettäväksi pääliikenneyhteydeksi.



KYLIEN KEHITTÄMISALUE

Konginkankaan ja Sumiaisten taajamien lähialueet sekä Koivisto-Hirvaskangas sekä Honkolan ja Hietaman kylien muodostama alue, jotka ovat kiinnostavia asuinalueita ja merkittäviä kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia miljöitä. Koivisto-Hirvaskangas on myös merkittävä työssäkäynti- ja palvelualue. Mämmen kylä on kehittyvä palvelukylä, joka tukeutuu Äänekosken taajamaan.



VIRKISTYS- TAI KEVYEN LIIKENTEEN YHTEYSTARVE

Virkistysyhteystarpeet yhdistävät kyliä ja taajamia toisiinsa. Merkinnät tarkoittavat joko olevia, kehitettäviä yhteyksiä tai uusia tarpeita. Yhteys voi olla esimerkiksi pyöräilyreitti, ulkoilureitti tai vesistöyhteys.



KEHITETTÄVÄ PÄÄLIIKENNEYHTEYS

Valtatietä 4 kehitetään Äänekosken taajamasta pohjoiseen korkealaatuisena pääliikenneväylänä.

Kuva. Ote rakenneyleiskaavasta ja määräyksistä.

4.4 Asemakaavat

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia asemakaavoja.

4.5 Laaditut suunnitelmat ja selvitykset

Osayleiskaavan muutoksen laadinnassa hyödynnetään aikaisemmin laadittuja selvityksiä. Lisäksi hyödynnetään tiesuunnitelmaa varten laadittavia selvityksiä, kuten melu- ja liito-oravaselvityksiä, joiden laatimisesta vastaa Keski-Suomen ELY-keskus. Kaavaa varten ei laadita erillisiä selvityksiä.

4.5.1 Valtatien 4 parantaminen välillä Äänekoski–Pihtipudas, Toimenpide- ja aluevaraussuunnitelma

Keski-Suomen ELY-keskus on käynnistänyt kesällä 2019 valtatie 4 toimenpidesuunnitelman laatimisen välille Äänekoski-Pihtipudas sekä aluevaraussuunnitelman laatimisen Pihtiputaan taajaman kohdalle. Esisuunnitelmavaiheen suunnitelman on tarkoitus olla jatkosuunnittelun pohja seuraaviin suunnitteluvaiheisiin.

Toimenpide- ja aluevaraussuunnitelman tavoitteena on parantaa valtatie liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta: Tavoitteena on selvittää, millaisin edellytyksin suunnitteluosuudelle on mahdollista toteuttaa tavoitetilanteen mukainen jatkuva keskikaiteellinen ohituskaistatie, jonka liittymäjärjestelyt on toteutettu eritasoliittymän. Lisäksi suunnitelmassa suunnitellaan koko osuudelle maantietasoinen rinnakkaistieyhteys.

Suunnitteluperusteissa valtatie 4 välillä Äänekoski–Viitasaari tavoitetilaksi on määritetty:

- Tasainen raskaan liikenteen minimimatka-ajan mahdollistava ajonopeus ympäri vuorokauden ja läpi vuoden. Yhtenäinen, yllätyksetön ja miellyttävä liikennenympäristö. Korkean palvelutason taukopaikat niin ammatti- kuin vapaa-ajanliikenteelle.
- Tavoitetilassa valtatie 4 on jatkuva ohituskaistatie, jonka nopeustaso on 100 km/h. Valtatielle toteutetaan eritasoliittymät. Valtatiellä 4 on rinnakkaistie (maantie tai katu) tarvittaessa osuuksilla, joilla maankäyttö tai runsas hidas liikenne sitä edellyttävät.

Suunnitelmassa huomioidaan valtatie 4 kehittämisen kannalta merkittävät reunaehdot (turvallisuus, kapasiteetti, tiegeometria), pakkopisteet, maankäytön painopisteet sekä rajoitteet, kuten nykyinen maankäyttö sekä ympäristöarvot ja -tekijät.

4.5.2 Valtatie 4 parantaminen välillä Kevätlahdentie-Petomäentie, Äänekoski, tiesuunnitelma

Tiesuunnitelman tilanne kaavan vireilletulon yhteydessä

Elinkeino- liikenne ja ympäristökeskus (ELY-keskus) kuulutti 20.1.2021 suunnittelun käynnistymisestä ja tutkimusoikeudesta liittyen tiesuunnitelmaan Valtatie 4 parantaminen välillä Kevätlahdentie-Petomäentie. Asiasta tiedotettiin myös kuulutuksella 20.1.2021 Äänekosken kaupungin verkkosivulla.

Hankkeessa parannetaan valtatie 4 liikenneturvallisuutta ja sujuvuutta toteuttamalla keskikaiteellinen ohituskaistaosuus Kevätlahdentien ja Petomäentien välille. Maantie 16803 eli Liimattalantie jatketaan valtatie rinnakkaistienä suunniteltuun Kevätlahden eritasoliittymään asti. Tieosuudelle toteutetaan myös liittymien vähentämisen myötä tarvittavat yksityistiejärjestelyt, pysäkki-, jalankulun ja pyöräilyn järjestelyt, melusuojuukset ja riista-aidat.

Tiesuunnitelman eteneminen tiesuunnitelmassa tehdyt selvitykset kaavan valmisteluvaiheen aikana

Tiesuunnitelmaa on valmisteltu samanaikaisesti kaavan valmisteluvaiheen kanssa. ELY-keskus järjesti tiesuunnitelmasta yleisötilaisuuden Teams-yhteydellä 8.4.2021. Tiesuunnitelman valmistelun yhteydessä on tehty meluselvitys sekä liito-oravaselvitys, joiden tuloksia on esitelty aiemmin luvussa 3.

- Vt 4 parantaminen Kevätlahden liittymän kohdalla, Äänekoski, 16T-1 Tiesuunnitelman meluselvitys (Destia 2021)

- Väliraportti liito-oravista, Vt-4 Äänekoski (Latvasilmu osk 2021)

Tiesuunnitelman 9.6.2021 päivätyt suunnitelmakartat ovat selostuksen liitteenä numero 2.

4.5.3 Valtatien 4 parantaminen Kevätlahden liittymän kohdalla, Äänekoski

Tiesuunnitelman tilanne kaavan vireilletulon yhteydessä

Tiesuunnitelma sisältää valtatie 4, Kevätlahden maantien 16801 ja Mämmentien liittymään suunniteltavan eritasoliittymän sekä siihen kytkeytyvät yksityistiejärjestelyt, jalankulku- ja pyöräilyyhteydet, linja-autopysäkkijärjestelyt sekä melusuojuukset. Suunnittelujakson pituus on noin 0,5 kilometriä.

Hankkeen keskeisimpiä tavoitteita ovat liikenneturvallisuuden parantaminen ja liikenteen sujuvuuden lisääminen. Valtatiellä pyritään turvaamaan nopeustaso 100 km/h myös talviaikana, mutta liittymäalueilla nopeustaso voi olla vuodenajasta riippumatta 80 km/h.

Tiesuunnitelma on ollut nähtävillä 6.5.-6.6.2019 välisenä aikana. Suunnitelmaan on kuitenkin päätetty tehdä vielä merkittäviä muutoksia. Viimeistelyn jälkeen suunnitelma laitetaan uudelleen nähtävillesi.

Tiesuunnitelman eteneminen ja tiesuunnitelmassa tehdyt selvitykset kaavan valmisteluvaiheen aikana

Muutoksia tiesuunnitelmaan on valmisteltu samanaikaisesti kaavan valmisteluvaiheen kanssa. ELY-keskus järjesti tiesuunnitelmasta yleisötilaisuuden etänä 8.4.2021. Suunnitelma asetetaan uudelleen nähtäville 15.6. – 15.7.2021 väliseksi ajaksi. Tiesuunnitelman valmistelun yhteydessä on tehty meluselvitys sekä liito-oravaselvitys, joiden tuloksia on esitelty aiemmin luvussa 3.

- Vt 4 parantaminen Kevätlahden liittymän kohdalla, Äänekoski, 16T-1 Tiesuunnitelman meluselvitys (Destia 2021)
- Väliraportti liito-oravista, Vt-4 Äänekoski (Latvasilmu osk 2021)

Tiesuunnitelman 14.5.2021 suunnitelma ja -yleiskartta ovat selostuksen liitteenä numero 3.

Tiesuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet

Tiesuunnitelman suunnittelujakson pituus on noin 1,1 km. Suunnitelmassa esitetään valtatie 4 parannettavaksi keskikaiteelliseksi tieksi (1 + 1 tie) sekä Kevätlahdentien (mt 16801) ja Mämmentien tasoliittymä muutettavaksi eritasoliittymäksi. Suunnitelmassa esitetään rakennettavaksi myös jalankulku- ja pyöräilyväyliä, linja-autopysäkkejä sekä melusteitä ja riista-aitoja.

Nykyinen valtatiellä oleva nelihaarainen tasoliittymä muutetaan eritasoliittymäksi. Eritasoliittymässä valtatie liittymät muutetaan suuntaisliittymiksi (nk. lohenpyrstöliittymä), jossa vain oikealle kääntyminen on sallittua. Lisäksi rakennetaan uusi maantie (ramppi) valtatie alitse, jolla poistetaan vasemmalle kääntymistarve.

Valtatielle paaluvälille 11400 - 12010 on suunniteltu keskikaide, jolla estetään vaaralliset kohtaamisonnettomuudet ja estetään eritasoliittymässä vasemmalle kääntyminen.

Kevätlahdentie (M1) parannetaan nykyiselle paikalleen. Valtatie alitse rakennetaan uusi maantie (M2). Valtatie itäpuolelle rakennetaan uusi maantie (M3), joka on myöhemmin osa uutta Liimattalantietä.

Valtatie mitoitussuorite on käytetty 100 km/h ja muulla alemmalla tieverkolla 50 km/h.

Valtatien poikkileikkaus on tyypiltään $2 \times (6,1/3,75) + TK$. Tien kokonaisleveys on 12,5 metriä, jossa ajorata on $2 \times 3,75$ metriä ja keskellä on 2 metrin kaidekaista. Valtatien (tiekaide) poikkileikkausleveydessä on huomioitava erikoiskuljetusreitien mitoitusvaatimus.

Uutta kevyen liikenteen väylää (J 1) rakennetaan valtatie suuntaisesti ja Kevätlahdentien suuntaan. Väylällä on myös mopoliikenne sallittu. Liittymästä puretaan nykyinen valtatie alikulkukäytävä (Mämmen akk, KeS 1107). Korvaava kevyen liikenteen väylä (J2) rakennetaan Kevätlahdentien ja Mämmentien välille valtatie alittavan maantien yhteyteen. Uudelta valtatie alittavalta maantieltä rakennetaan kevyen liikenteen väylät (J3, J4) linja-autopysäkille ja väylien varrella on myös pyöräparkkialueet. Väylät on tarkoitettu myös valtatie suuntaiselle etelästä pohjoiseen ja pohjoisesta etelän kulkevalle jalankululle ja pyöräilylle.

Jalankulku ja pyöräily (ml mopot) valtatieä pitkin eritasoliittymästä etelän suuntaan esitetään kiellettäväksi.

Tiesuunnitelmassa ei esitetä muutoksia nykyisiin erikoiskuljetusten kulkureitteihin. Valtatie 4 suunnitteluosuus kuulu suurten erikoiskuljetusten tavoiteverkon (kaide-SEKV) runkoreitteihin.

Kaikille kiinteistöille on yhteydet maanteiden tai yksityisteiden kautta. Valtatielle 4 (plv 10930 - 12010) ei sallita yksityisten teiden liittymiä tai maatalousliittymiä.

Nykyinen tievalaistus saneerataan Led-tekniikalla nykyaikaiseksi ja kustannustehokkaaksi.

Mämmen järvipenkereelle esitetään rakennettavaksi molemmin puolin melukaiteet, jotka ovat 1,6 metriä korkeat tienpinnasta mitattuna. Muutoin melusteet esitetään rakennettavaksi pääosin maavalleina, joiden korkeus on 3 - 5 metriä valtatie tasausviivasta mitattuna. Maavalleissa hyödynnetään hankkeella syntyviä ylimääräisiä maamassoja.

Hankkeelle rakennetaan riista-aita molemmin puolin valtatieä. Riista-aidan rakentamista oleskelupihoille vältetään, mutta melusteet rajoittavat hirvieläinten kulkua näiltä osin.



Mämmen järvipenkereeltä pohjoiseen



Kevätlahden eritasoliittymä etelästä

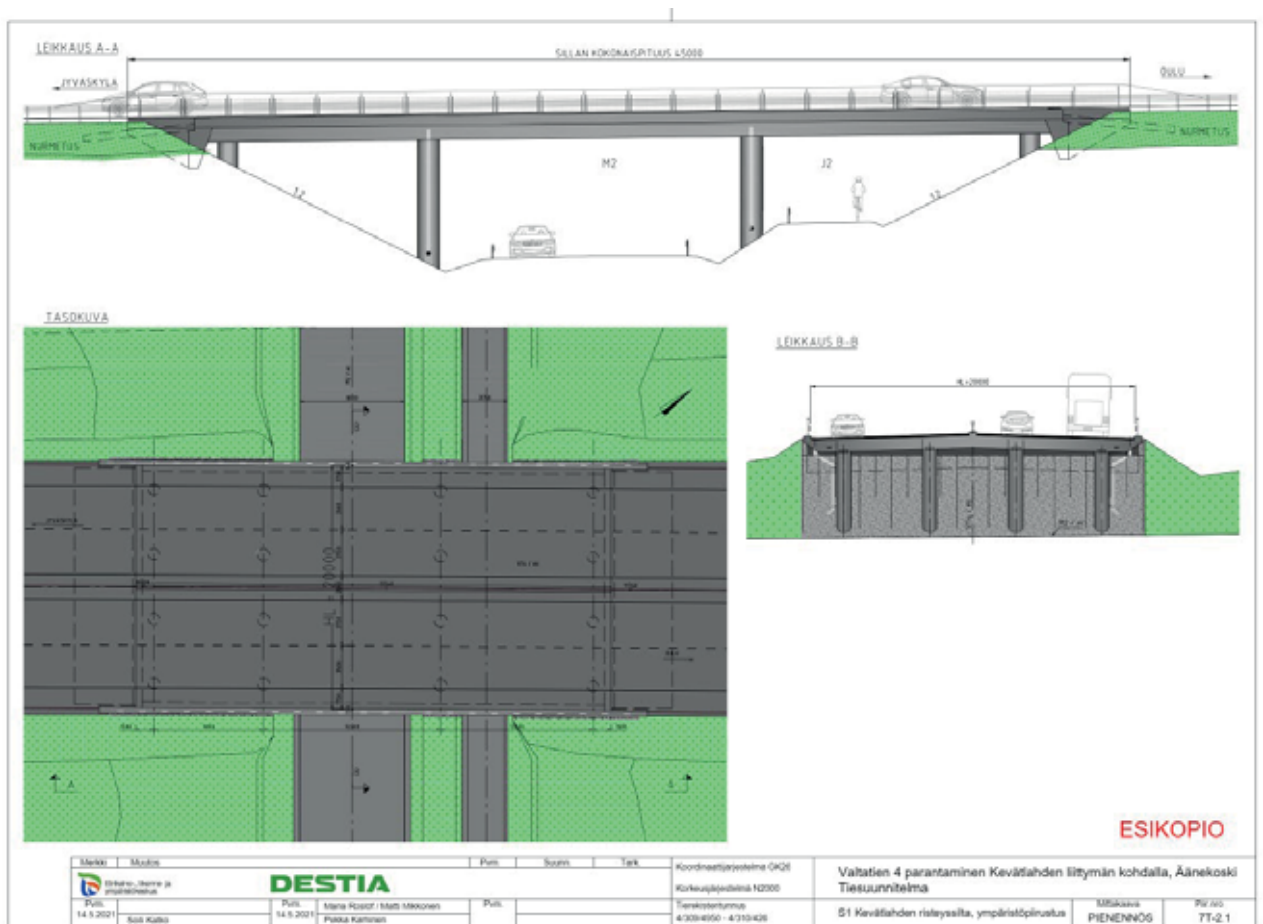


Kevätlahden eritasoliittymä pohjoisesta

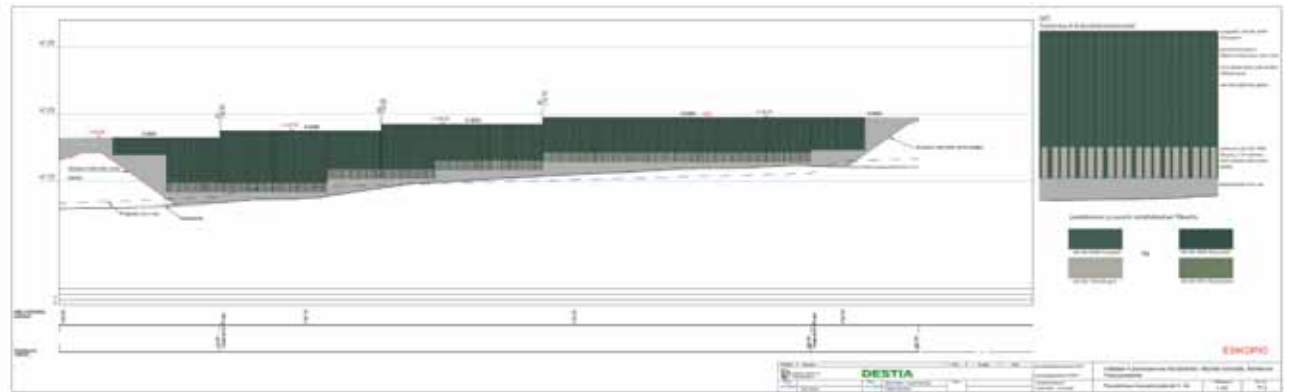


Kevätlahden eritasoliittymä luoteesta

Otteet tiesuunnitelman Valtatien 4 parantaminen Kevätlahden liittymän kohdalla, Äänekoski havainnekuvista (Destia).



Ote Kevätlahden risteyssillan ympäristöpiirustuksesta (Destia).



Ote paaluvälin 0 – 64 meluseinän pituusleikkauksesta (Destia).

4.5.4 Muut suunnittelualuetta koskevat selvitykset ja suunnitelmat

- Mämmen osayleiskaavan aineisto
 - o Mämmen osayleiskaavan muinaisjännösinventointi 2007 (Mikroliitti Oy, 2007)
 - o Hietaman ja Mämmen osayleiskaavojen luontoselvitykset 2007 (Noora-Annukka Vartija, 2007)
 - o Uuden Äänekosken rakennusinventointi (Keski-Suomen museo, Juuso Väisänen, 2006)
 - o Maisemaselvitys (Äänekosken kaupunki, Anna-Kaisa Aalto, 2006)
- Valtatien 4 parantaminen välillä Äänekoski–Pihtipudas, Toimenpide- ja aluevaraussuunnitelma - aineisto (ELY-keskus)

4.6 Rakennusjärjestys ja rakennuskiellot

Pääosa osayleiskaava-alueesta on merkitty kaupunginvaltuuston 11.12.2006 hyväksymässä ja 1.1.2007 voimaan tulleessa rakennusjärjestyksessä suunnittelutarvealueeksi. Alueella ei ole rakennuskielloja.

4.7 Pohjakartta

Kaavan pohjakarttana on maanmittauslaitoksen maastokarttarasteri, joka on ladattu maanmittauslaitoksen tietopalvelusta 2021. Suunnittelun pohjana käytetään 19.3.2021 mukaisia kiinteistörajoja.

5 KAAVAN TAVOITTEET

5.1 Yleistavoitteet

Kaavahankkeen tavoitteena on yleiskaavan muuttaminen nykyisten ja tulevien liikennetarpeiden mukaiseksi Keski-Suomen Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) esittämien tarpeiden johdosta. Valtatien 4, Kevätlahdentien ja Mämmentien risteysalueen tuntumaan on tavoitteena toteuttaa eritasoliittymä Keski-Suomen ELY-keskuksen toimesta. Valtatielle 4 osoitetut liittymät tulevat poistumaan. Mämmen osayleiskaavan muutoksella mahdollistetaan tiesuunnitelmien toteuttaminen. Hankkeessa on tarkoitus viedä tiesuunnitelmien myötä tarvittavat muutokset yleiskaavaan. Tavoitteena on säilyttää Mämmen osayleiskaavassa osoitetut rakennuspaikat tiesuunnitelman antamien mahdollisuuksien mukaan ennallaan. Tiesuunnitelmat laaditaan ELY-keskuksen toimesta.

5.2 Lähtökohta-aineistojen asettamat tavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston antamat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on otettava huomioon yleiskaavaa laadittaessa siten, että edistetään niiden toteutumista. Valtatien 4 perusparannushankkeelle asetetut tavoitteet perustuvat valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä seudullisiin tavoitteisiin. Hankkeen keskeisimpiä tavoitteita ovat liikenneturvallisuuden parantaminen ja liikenteen sujuvuuden lisääminen. Yleiskaavan muutoshankkeessa huomioidaan valtatie 4 perusparannushankkeelle asetetut tavoitteet sekä valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet kokonaisuudessaan.

Maakuntakaava

Maakuntakaava on ollut ohjeena laadittaessa yleiskaavaa. Yleiskaavassa huomioidaan maakuntakaavan asettamat maankäyttötavoitteet. Yleiskaava tarkentaa maakuntakaavan asettamia maankäyttötavoitteita perustuen alueen selvitysaineistoihin ja yksityiskohtaisempaan suunnittelutarkkuuteen.

Yleiskaava

Yleiskaavaa laadittaessa otetaan huomioon suunnittelualueen läheisyydessä olevat yleiskaavoitetut alueet sekä mahdollisesti vireillä olevat kaavahankkeet. Lisäksi huomioidaan rakenneyleiskaavan tavoitteet.

SELVITYSAINEISTO

Luontoselvitykset

Alueen silmälläpidettävän linnuston kannalta peltojen säilyttäminen alueella olisi tärkeää. Lisäksi liito-oravien menestyminen alueella tulee huomioida kaavaratkaisun valmistelussa.

6 SUUNNITTELUN VAIHEET JA VUOROVAIKUTUS

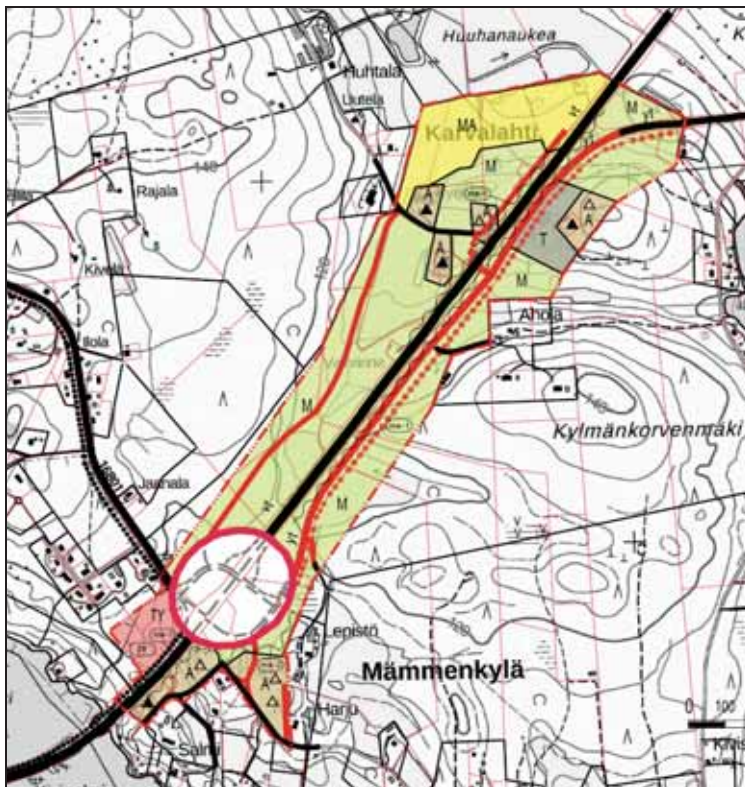
6.1 Vireilletulo

Äänekosken kaupunginhallitus hyväksyi 1.2.2021 § 21 Kaavoituskatsauksen 2021, joka sisältää kaavoitusohjelman vuosille 2021 – 2023. Kaavoitusohjelmassa Mämmen osayleiskaavan muutos VT4:n ympäristössä esitettiin saatettavaksi vireille vuoden 2021 aikana. Kaavan käynnistämisestä ja vireilletulosta on päätetty kaupunginhallituksessa 15.2.2021. Kaavan vireilletulosta ja nähtävilläoloista on kuulutettu kaupungin verkkosivuilla ja *Pikkukaupunkilainen* -lehdessä. Nähtävilläolomateriaalit ovat olleet nähtävillä kaupungin verkkosivuilla ja kaupungin pääkirjastossa. Lisäksi materiaalia lähetettiin kirjeitse maanomistajille.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annettiin vireilletulon kuuluttamisen jälkeen yksi palaute. Palaute koski suurimmalta osin alueelle laadinnassa olevia tiesuunnitelmia. Lisäksi kaavan vireille tullessa tuli kaavoituspalveluihin yhteydenottoja maanomistajilta. Tulleeseen kirjalliseen palautteeseen on laadittu kaavoittajan vastine, joka on selostuksen liitteenä numero 5.

6.2 Luonnosvaihe

Kaavaluonnoksen valmistelussa huomioitiin laadittavana oleva tiesuunnitelma ja tiesuunnitelmassa esitettävät rinnakkaistiet ja melusuojausta vaativat alueet. Valtatien 4 itäpuolelle esitettiin rinnakkaistie valtatie tuntumaan ja tulevaisuuden tavoitteita kuvastamaan kevyen liikenteen yhteys. Kaavaluonnoksessa esitetään voimassa olevan osayleiskaavan mukaisia rakennuspaikkoja (musta kolmio) sekä valtatie 4 muutoksista johtuvien rakennuspaikkojen siirrot uusina rakennuspaikkoina (avonainen kolmio). Uusi eritasoliittymä on esitetty omalla merkinnällään Kevätlahdentien - Mämmentie ja valtatie 4 risteysalueelle. Kevyen liikenteen alikululle on osoitettu varaus omalle eritasoliittymälle suunnittelualueen pohjoisosaan. Voimassa olleessa kaavassa esitetty palvelujen ja hallinnon alue (P) on kaavaluonnokseen esitetty elinkeinoelämän alueena (TY).



Kuva. Ote kaavaluonnoksesta.

Valmisteluvaiheen kuuleminen järjestettiin asettamalla kaavaluonnos nähtäville MRL 62 § ja MRA 30 § mukaisesti 30 päivän ajaksi. Valmisteluvaiheen aineisto oli nähtävillä 14.4. -14.5.2021. Osallisilla oli mahdollisuus esittää mielipiteensä kaavaluonnoksesta nähtävilläolon aikana. Kaavaluonnoksesta pyydettiin lausunnot asianomaisilta viranomaisilta.

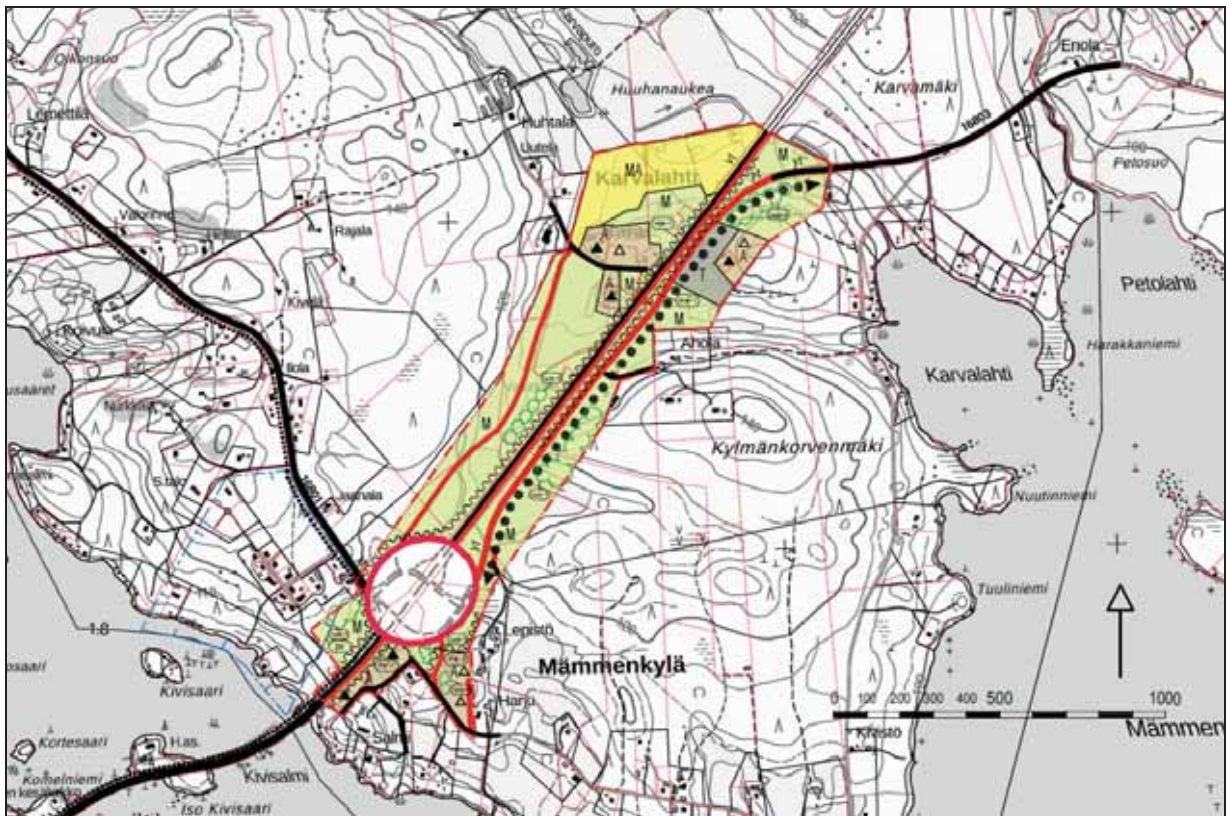
Luonnosvaiheen palaute: Valmisteluvaiheen aineistosta saatiin seitsemän (7) lausuntoa ja kaksi (2) mielipidettä. Keskeisimmät huomiot lausunnonantajilta liittyivät kaavaluonnoksessa esitetyn elinkeinoelämän alueen (TY) liikenteellisiin ratkaisuihin, kaavamääräysten täsmentämiseen sekä luontotietojen päivittämiseen uuden liito-oravaselvityksen myötä. Mielipiteissä kiinnitettiin huomiota kaavassa esitetyistä liikenteen reitteihin sekä tiesuunnitelman laadinnassa huomioitaviin seikkoihin. Kaavoittajan vastine on kokonaisuudessaan kaavaselvityksen liitteenä.

6.3 Ehdotusvaihe

Kaavaehdotuksen valmistelussa huomioitiin luonnosvaiheessa annetut lausunnot ja mielipiteet. Määräyksien sanamuotoja on täsmennetty ja ehdotukseen on päivitetty tarkentuneen tiesuunnitelman tielinjaukset ja melun suojaustarve sekä liito-oravaselvityksen antamat uudet luontotiedot. Liito-oravien huomioimisen turvaamiseksi kaavaan on merkitty tiealueiden ulkopuolisille liito-oravien esiintymisalueille luo-1 -merkinnät. Nyt vireillä olevissa tiesuunnitelmissa huomioidaan omalta osaltaan alueella havaitut liito-oravat. luo-1 -merkintöjä on käytetty aiemmin esimerkiksi Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutoksessa.

Luonnoksessa osoitettu uusi kevyen liikenteen reitti -merkintä valtatie itäpuolelle suunnitellun rinnakkaistieyhteyden varteen on muutettu ehdotukseen tilannetta paremmin kuvaavaksi kevyen liikenteen yhteystarve -merkinnäksi. Lisäksi valtatielle on osoitettu ehdotukseen kaavamääräys *Merkittävästi parannettava valtatie*.

Käyttötarkoituksimerkintöjen osalta kaavaehdotukseen on muutettu nykyisen Lantelantien pohjoispuolella olevat A-alueet yhdeksi kokonaisuudeksi mahdollistaen paremmin mahdollisen uuden rakennettavan asuinrakennuksen sijoittamisen alueelle. Samalla muutettiin A-alue päätymään nykyiseen Lantelantiehen. Vastaavasti eteläosassa Mämmentie varresta poistettiin pieni osa A-alueesta, joka oli esitetty eritasoliittymästä erkanevan pääsytien länsipuolelle. A-alueille tehtyjen muutosten lisäksi kaavaehdotukseen on poistettu yksityiselle maalle esitetty elinkeinoelämän alue (TY). Kevätlahdentien, Mämmentie ja valtatie 4 risteysalueelle toteutettavan eritasoliittymän suunnittelun yhteydessä on tarkasteltu kaavaluonnoksessa osoitetun elinkeinoelämän alueen (TY) saavutettavuutta Kevätlahdentien kautta. Selvitysten perusteella liittymää ei voida osoittaa lähelle eritasoliittymää ja liittymäratkaisu vaatisi suunnittelualueita merkittävästi laajempaa rakenteen ja liikenteen tarkastelua. Koska suora liittymä Kevätlahdentien kautta ei ole mahdollinen, ja siten rakentaminen alueelle haasteellista ehdotuksen yhteydessä alueelle esitetään käyttötarkoituksimerkintä maa- ja metsätaloudenvaltainen alue (M). Käyttötarkoituksimerkintä palvelee alueen nykyistä käyttöä ja tiesuunnitelmasa esitetyjä liittymäratkaisuja.



Kuva. Ote kaavaehdotuksesta.

Kaavaehdotus asetettiin julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi MRL 65 § ja MRA 19 § mukaisesti kaupunginhallituksen päätöksellä. Kaavaehdotus pidettiin nähtävillä 30.6. - 30.7.2021 välisen ajan. Osallisilla oli mahdollisuus antaa kirjallinen muistutus kaavaehdotuksesta. Muistutus tuli toimittaa kirjallisena Äänekosken kaupungille ennen nähtävilläolon päättymistä. Osayleiskaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot asianosaisilta viranomaisilta.

Ehdotusvaiheen palaute: Ehdotusvaiheen aineistosta saatiin seitsemän (7) lausuntoa ja kaksi (2) muistutusta. Keskeisimmät huomiot lausunnonantajilta liittyivät tiesuunnitelmissa vielä mahdollisesti tapahtuvien muutosten huomioimiseen kaavassa, melua koskevien merkintöjen informatiivisuuden parantamista sekä kaavamutoksessa osoitettuihin uusiin rakennuspaikkoihin, joiden toteutumiseksi tarvitaan arvion mukaan meluntorjuntatoimenpiteitä. Muistutukset ottivat kantaa kaavassa esitetyjä liikenteen reitteihin sekä tiesuunnitelman laadinnassa huomioitaviin seikkoihin. Kaavoittajan vastine on kokonaisuudessaan kaavaselostuksen liitteenä.

6.4 Hyväksyminen

Kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen kaavaselostusta on täydennetty lopullisen luontoselvityksen mukaisilla luontotiedoilla ja kaavan liitteet päivitetty valmistelussa olevien tiesuunnitelmien osalta. Kaavakarttaan ja -määräyksiin ei ollut tarpeen tehdä muutoksia nähtävilläolon jälkeen.

Kaavan hyväksymisestä päättää Äänekosken kaupunginvaltuusto. Kaavan hyväksymisestä kuulutetaan kaupungin ilmoitustaululla, Pikkukaupunkilainen -lehdessä sekä kaupungin kotisivuilla.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi osayleiskaavan __.__.20__ § __.

6.5 Vuorovaikutus

6.5.1 Osalliset

Osallisia ovat kaikki, jotka tuntevat itsensä osallisiksi. MRL 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Työn alkuvaiheessa on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), joka on ollut nähtävillä kaavaprosessin alkuvaiheesta lähtien. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on täydennetty kaavoitustyön etenemisen kuluessa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on liitteenä 1.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty osalliset, joita ovat suunnittelualueen ja lähiympäristön maanomistajien, yritysten, verkonjakajien ja yhdistysten lisäksi mm. Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Keski-Suomen liitto, Keski-Suomen museo, Äänekosken kaupungin tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta, Keski-Suomen pelastuslaitos sekä Väylävirasto.

6.5.2 Viranomaisyhteistyö

Kaavamuutos on käynnistetty Keski-Suomen ELY-keskuksen toivomuksesta. Kaavan tavoitteita on käsitelty neuvotteluin liikennevastuualueen viranomaisten kanssa. Tiesuunnittelun hankeryhmän kokouksissa on käsitelty myös kaavoitukseen liittyviä asioita ja tavoitteiden yhteen sovittamista. Aikataulullisesti pyritään kaavan valmistelu toteuttamaan siten, että tiesuunnitelmien toteuttaminen on mahdollista ELY-keskuksen tavoitteellisen aikataulun mukaan.

Kaavan valmisteluvaiheen kuulemisen jälkeen ei katsottu tarpeelliseksi järjestää virallista viranomaisneuvottelua kaavan ehdotusaineiston valmistelemiseksi. Luontoselvityksen tulosten pohjalta on pidetty erillinen neuvottelu ELY-keskuksen ympäristövastuualueen ja tiesuunnittelusta vastaavan tahon kesken ja yhteensovitettu huomioitavat luontoarvot tiesuunnitelmien kanssa.

7 OSAYLEISKAAVAN KUVAUS

7.1 Kokonaisrakenne

Mämmen osayleiskaavassa on pyritty huomioimaan valtatie 4 kehittämistarpeista koituvat tarpeen yleiskaavan päivittämiseksi. Samalla on pyritty muodostamaan eheä kokonaisuus ja säilyttämään pääosin voimassa olevassa yleiskaavassa tehdyt maankäytölliset ratkaisut. Kaavassa ei osoiteta uusia asuntoalueita ja voimassa olevat asuntoalueet on pyritty mahdollisuuksien mukaan säilyttämään.

7.2 Maankäyttö

7.2.1 Asuminen

Osayleiskaavamuutoksessa on osoitettu yleiskaavassa säilyvät asuntoalueet (A) ja rakennuspaikat. Uudet kaavan perusteella suoraan rakennusluvan mahdollisesti saavat tontit sijaitsevat A-alueilla. Muilla alueilla ympärivuotisen asuntorakentamisen edellytyksenä ennen rakennuslupaa on myönteinen suunnittelutarvepäätös tai poikkeaminen.

A *Asuntoalue. Alue on tarkoitettu ympärivuotiseen asumiseen. Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden kaksiasuntoisen asuinrakennuksen, erillisen saunarakennuksen sekä talousrakennuksia siten, että rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 350 m². Talousrakennuksen yhteyteen saa rakentaa kerrosalaltaan enintään 40 m²:n asunnon.*

Maatilan talouskeskuksen yhteyteen sallitaan lisäksi maaseutuyrittämistä palvelevien rakennusten rakentaminen.

Numero ja kolmioiden määrä osoittaa alueen rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

A-merkinnällä osoitetut asuntoalueet koostuvat yksittäisistä tai muutaman tontin ryhmiin sijoituvista omakotitalotonteista, jotka tukeutuvat nykyiseen tieverkkoon.

Rakentamista kaavamuutosalueella koskevat myös yleiskaavan yleismääräykset 1 – 6, jotka on esitetty luvussa 7.2.4.

Asunto-alueilla voimassa olevan yleiskaavan mukaiset rakennuspaikat on suunnittelualueella pyritty säilyttämään. Kaavamuutos huomioi laadittua tiesuunnitelmaa. Kaavamuutoksessa on esitetty tummalla kolmio -merkinnällä olemassa olevat rakennuspaikat (5 rakennuspaikkaa) ja avonaisella kolmio -merkinnällä uudet rakennuspaikat (4 rakennuspaikkaa).

7.2.2 Palvelut ja työpaikat

T *Teollisuus- ja varastoalue.*

Nykyisen Liimattalantien risteuksen tuntumassa sijaitseva betonivalimo on osoitettu teollisuus- ja varastoalueeksi voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesti. Työpaikka-alueen valtatiepuoleiselle laidalle on kaavassa osoitettu kulkemaan toinen valtatie 4 rinnakkaistieyhteyksistä. Tontille ajo alueelle muuttuu osayleiskaavamuutoksen myötä; Valtatie 4 sijasta tontille ajo tapahtuu kaavan toteutettua rinnakkaistieltä.

7.2.3 Liikenne

Kaavassa osoitetut tiet ovat tulkinnalliseltaan luonteeltaan kulkuyhteyksiä. Teiden tulevat sijainnit täsmentyvät tarkemmassa suunnittelussa.

Kaavaratkaisussa on osoitettu olemassa oleva valtatie 4 merkittävästi parannettavana valtatie (vt), sekä yhdystienä (yt) Kevätlahdentie ja Liimattalantie. Muut kaavassa osoitetut tieyhteydet moottoriajoneuvoille ovat tasoltaan pääsytteitä.

Suunnittelualueen eteläpäätyyn on osoitettu varaus uudelle eritasoliittymälle (Kevätlahden liittymä). Liimattalantietä ja Lantelantietä on jatkettu valtatie rinnakkaistieyhteyksinä Kevätlahden eritasoliittymään asti. Kaavaratkaisussa esitetty eritasoliittymä on ainut liittymisväylä valtatielle 4. Tonttilliittymät on osoitettu alueen pääsytteille ja valtatie 4 rinnakkaistieyhteyksille.

Kaavaratkaisussa on esitetty voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti kevyen liikenteen reitit Kevätlahdentien varteen ja Kevätlahden eritasoliittymästä Äänekosken keskustan suuntaan. Mahdollisia tulevia kevyen liikenteen kehittämisen hankkeita ajatellen, alueelle on osoitettu kevyen liikenteen yhteistarve Liimattalantien varteen. Edellä mainittujen kevyen liikenteen reittien lisäksi kaavaratkaisussa on osoitettu valtatie 4 länsi ja itäpuolia yhdistävä alikulkuyhteys kevyelle liikenteelle (nykyinen Lantelantie - uusi Liimattalantie). Suunnittelualueella valmistelussa olevissa tiesuunnitelmissa on esitetty edellä esitetyistä reiteistä toteutettavaksi kevyen liikenteen reitit Kevätlahden eritasoliittymään, liittymästä Äänekosken keskustan suuntaan sekä valtatie länsi ja itäpuolen yhdistävänä alikulkuyhteytenä alueen pohjoisosaan.

Melu

me-1 *Melunsuojaustarve. Melusuojaus toteutetaan valtatieparannushankkeen yhteydessä.*

Kaavaratkaisussa on esitetty me-1 -merkinnällä viitteellisesti ne kohdat valtatie 4 varrelta, joissa valtatieparannushankkeen yhteydessä toteutetaan tarvittaessa melusuojaus ELY-keskuksen toimesta. Lopulliset meluntorjuntaratkaisut ja meluntorjuntaratkaisujen sijoittelu ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa tiesuunnitelmien yhteydessä.

me-2 Melusuojaustarve. Melusuojaus toteutetaan kiinteistön omistajan toimesta.

Kaavassa on osoitettu me-2 -merkinnällä ne suunnittelualueen melulle herkätkohdeet, joiden kohdalla tiesuunnitelmissa ei ole osoitettu melusuojausta valtatie 4 varteen.

Rakennuslupia käsiteltäessä tulisi kiinnittää erityistä huomiota liikennemelun torjunnan tarpeeseen. Kaavan yleismääräyksen mukaan rakentajan on huolehdittava siitä, että yleisten teiden läheisyyteen rakennettaessa meluolosuhteet on tarkemmin selvitetty ja etteivät sallitun melutason ohjearvot ylity.

7.2.4 Maa- ja metsätalous

M *Maa- ja metsätalousvaltainen alue. Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä maaseutumaiseen rakentamiseen. Asutusta ei saa sijoittaa 150-200 metriä lähemmäksi rantaviivaa. Pysyvän asutuksen talusrakennukset on sijoitettava asunnon välittömään läheisyyteen. Maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettun ranta-alueen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty RA-, A- tai A/RA-alueille tai s-merkinnällä osoitettuihin kohtiin.*

Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet (M) on osoitettu pääosin voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti. Kaavassa on kuitenkin tehty joitakin muutoksia M-alueisiin.

Voimassa olevaan yleiskaavaan nähden M-aluetta poistuu liikennealueeksi ja tieyhteyksille varattavilta alueilta. Toisaalta M-alue kasvaa yhtenäisenä kaava-alueen länsilaidalla, kun voimassa olevan kaavan mukaista MM-aluetta (Maa- ja metsätalousvaltainen alue, joka soveltuu maaseutumaiseen rakentamiseen) muutetaan uuden tieyhteyden itäpuolelle jäävän pienen kaistaleen verran M-alueeksi. Lisäksi merkinnällä on osoitettu tieyhteyksien myötä poistuvat asuntoalueet niiltä osin, kun alueita ei varata liikenteen tarpeisiin.

Mämmen osayleiskaavassa palvelujen ja hallinnon alue (P-alue) on myös muutettu kaavamuutoksessa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Ratkaisu palvelee alueen nykyistä maankäyttöä ja toteuttaa nykyisiä kouluverkon kehittämisen linjauksia: Aiemmin P-alueeksi varattu alue ei ole enää tarpeen koulurakennuksien sijoittamista varten (kouluverkkoselvitys 2014; Alueelle ei ole suunnitella opetustiloja).

Käyttötarkoituksimerkinnän määräys vastaa voimassa olevan kaavan määräystä.

MA *Maisemallisesti arvokas peltoalue. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää. Alueelle laaditun maisemaselvityksen suositukset tulee ottaa alueen suunnittelussa huomioon. Maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettun ranta-alueen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty RA-, A- tai A/RA-alueille tai s-merkinnällä osoitettuihin kohtiin.*

Kaavaratkaisussa on esitetty maisemallisesti arvokkaat peltoalueet (MA) voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti suunnittelualueen pohjoisosaan.

7.2.5 Luonnonympäristö

pv *Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Alueella tapahtuva toiminta ei saa aiheuttaa maaperän eikä pohjaveden pilaantumista (ympäristönsuojelulaki 7 § ja 8 §) tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja. Rakennukset tulee perustaa niin, että rakentaminen ei vaikuta pohjaveden korkeuteen. Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.*

Vähälän pohjavesialue on osoitettu kaavaratkaisussa voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesti.

luo-1 *Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Liito-oravahavaintokohde. Alueen luontoarvot tulee selvittää tarkemmin ja ottaa huomioon alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja aluetta koskevilla hankkeiden toteutuksessa.*

Perustuen ELY-keskuksen kanssa tehtyyn suunnitteluratkaisuun on liito-oravien huomioimisen turvaamiseksi kaavaan merkitty tiealueiden ulkopuolisille liito-oravien esiintymisalueille luo-1 -merkinnät. Nyt vireillä olevissa tiesuunnitelmissa huomioidaan omalta osaltaan alueella havaitut liito-oravat. luo-1 -merkintöjä on käytetty aiemmin esimerkiksi Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutoksessa.

Merkinnät sijaitsevat kaavassa Kevätlahden eritasoliittymämerkinnän ympäristössä, suunnittelualueen keskivälillä Kylmäkorventien tuntumassa ja nykyisen Liimattalantien ja valtatie 4 risteyksen itäpuolella.

7.2.6 Yleismääräykset

Mämmen osayleiskaavan muutoksen VT4:n ympäristössä koko kaava-alueella koskevat määräykset on koostettu voimassa olevan yleiskaavan määräyksistä. Suunnittelualueen sijoituessa kokonaisuudessaan kuivalle maalle, määräyksistä on karsittu rantarakentamista koskevat määräykset. Koko kaavaa koskevat yleismääräykset on esitetty alla.

Maankäyttö- ja rakennuslain 44 §:n mukaisesti määrätään, että tämän yleiskaavan mukaisen enintään kaksiasuntoisen asuinrakennuksen rakennuslupa voidaan myöntää suoraan yleiskaavan perusteella A-alueilla.

*Koko yleiskaava-alue on maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n 3 momentin tarkoittamaa suunnittelu-
tarvealuetta.*

YLEISMÄÄRÄYKSET, JOITA NOUDATETAAN, ELLEI KÄYTTÖTARCOITUSMERKINNÄN YHTEYDESSÄ TOISIN MÄÄRÄTÄ:

- 1. Rakennuspaikan vähimmäiskoko on 3000 m². Vesihuollon toiminta-alueella rakennuspaikka on liitettävä keskitettyyn vesijohto- ja viemäriverkkoon. Ellei liittäminen ole mahdollista, tulee ympärivuotiseen asumiseen tarkoitettun rakennuspaikan pinta-alan olla vähintään 5000 m².
Kaavassa osoitettujen rakennuslain aikana muodostettujen rakennuspaikkojen tulee olla kooltaan vähintään 2000 m². Uudestaan rakentaminen, peruskorjaus ja vähäinen lisärakentaminen saadaan suorittaa sen estämättä, mitä edellä on määrätty, jos rakennuspaikka pysyy samana.*
- 2. Rakentaminen tulee sovittaa mahdollisimman hyvin olemassa oleviin maaston muotoihin. Maisemallisesti merkittäviä puita ei saa kaataa.*

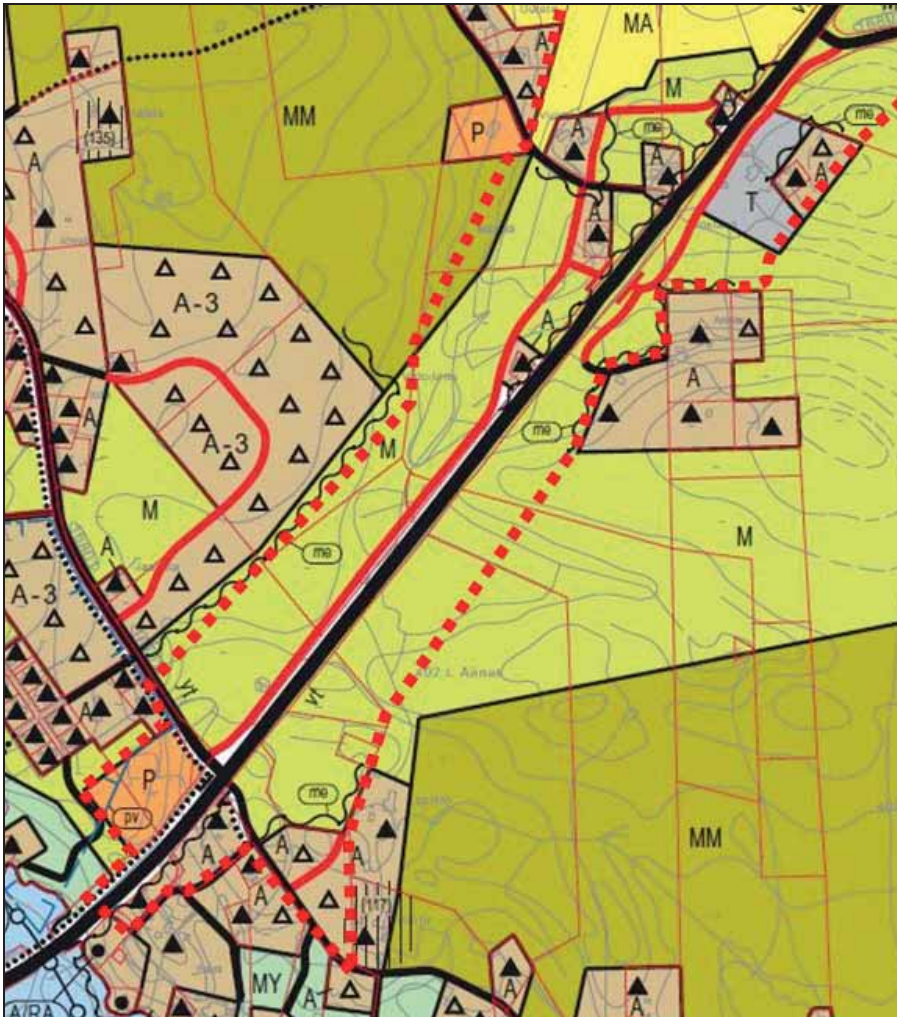
-
3. *Alueelle rakennettavien uusien rakennusten tulee olla puuta. Uudis-, laajennus- ja korjausrakentaminen on sovitettava maisemaan ja kyläympäristöön ottaen huomioon paikallinen rakentamisen perinne.*
 4. *Rakentamista varten on laadittu erilliset rakennustapaohjeet.*
 5. *Rakentajan on huolehdittava siitä, että yleisten teiden läheisyyteen rakennettaessa meluolosuhteet on tarkemmin selvitetty ja etteivät sallitun melutason ohjearvot ylity.*
 6. *Jätevesijärjestelmää koskeva suunnitelma on liitettävä rakennus- tai toimenpidelupahakemukseen*

8 MITOITUS JA MITOITUSPERIAATTEET

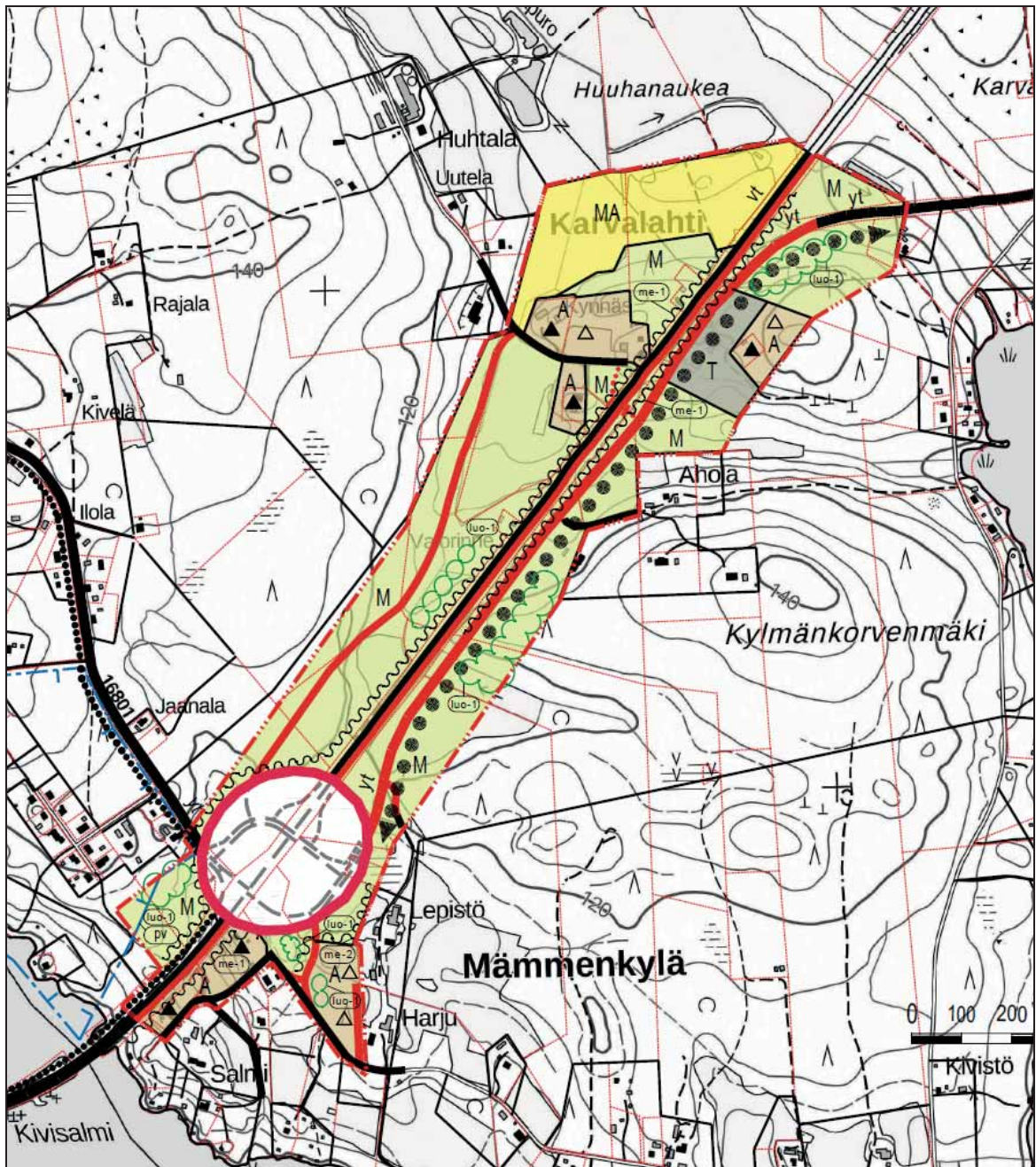
Mämmen osayleiskaavan muutoksessa VT4:n ympäristössä on hyödynnetty voimassa olevan Mämmen osayleiskaavan mitoitusperiaatteiden mukaisia mitoituksia. Kaavamuutoksen yhteydessä ei ole nähty tarpeelliseksi muodostaa uusia mitoitusperiaatteita. Kaavamuutoksessa rakennuspaikat on säilytetty olemassa olevilla asuntoalueilla. Valtatien 4 parantamisen ja uusien tielinjauksien myötä poistuvat rakennuspaikat on osoitettu mahdollisuuksien mukaan ohjeellinen rakentamaton rakennuspaikka -merkinnällä A-alueille.

Tällä ratkaisulla pyritään säilyttämään kaikki ne rakennuspaikat, joilla tiehankkeen toteutuessa nähdään olevan edelleen toteuttamismahdollisuuksia.

Kaavaratkaisussa on esitetty 5 rakennettua ja 4 ohjeellista rakentamatonta asuinrakennuksen paikkaa. Suunnittelualueen pohjoiselta puoliskolta, valtatie 4 varrelta, on poistettu kaksi rakennettua asuinrakennuksen paikkaa, ja yksi *rakennettu asuinrakennuksen paikka* -merkintä on muutettu *ohjeellinen rakentamaton asuinrakennuksen paikka* -merkinnäksi.



Kuva: Voimassa olevassa Mämmen osayleiskaavassa osoitetut rakennuspaikat suunnittelualueella. Avoin kolmio ilman täyttöä osoittaa ohjeellisen rakentamattoman asuinrakennuksen rakennuspaikan, musta kolmio täyttöllä osoittaa rakennetun asuinrakennuksen rakennuspaikan. Suunnittelualueen rajaa merkitty punaisella katkoviivalla.



Kuva: Kaavamutoksessa osoitetut rakennuspaikat suunnittelualueen ympäristössä. Musta kolmio ilman täyttöä osoittaa ohjeellisen rakentamattoman asuinrakennuksen rakennuspaikan, musta kolmio täytöllä osoittaa rakennetun asuinrakennuksen rakennuspaikan.

9 OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

Kaavaa laadittaessa selvitetään suunnitelman toteutumisen aiheuttamia vaikutuksia. Erityisesti tarkastellaan kaavan vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön, luonnonympäristöön ja maisemaan sekä ilmastomuutoksen vaikutuksia. Rantarakentamisessa otetaan huomioon myös maanomistajien tasapuolinen kohtelu, joka on huomioitu rakennusoikeuden määrässä.

9.1 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen

Valtion ja kuntien viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteutumista. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) on jaettu alueidenkäyttöä ja alueidenkäytön suunnittelua ohjaavien vaikutusten perusteella yleis- ja erityistavoitteisiin.

Yleistavoitteet ovat luonteeltaan alueidenkäyttöä ja alueidenkäytön suunnittelua koskevia periaatteellisia linjauksia. Erityistavoitteet ovat alueidenkäyttöä ja alueidenkäytön suunnittelua koskevia velvoitteita, jotka koskevat myös yleiskaavoitusta.

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Tavoitteet:

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Toteutuminen: Kaavaratkaisu perustuu olemassa olevan liikenne- ja infraverkoston hyväksikäyttöön ja kehittämiseen. Kevyen liikenteen yhteydet on osoitettu yhdysteiden varteen, eritasoliittymästä Äänekosken keskustaan sekä suunnittelualan keskivaiheilla valtaien 4 ali joko rakennettuina tai tulevaisuudessa rakennettavina yhteyksinä sekä yhteystarpeina. Kaavassa esitetyt asuntoalueet ja rakennuspaikat sekä palvelutoimintojen alueet on osoitettu olemassa olevien tai tiesuunnitelman mukaisten uusien kulkuyhteyksien varrelle. Myös vesihuollon runkolinjat ovat asuntoalueiden läheisyydessä.

2. Tehokas liikennejärjestelmä

Tavoitteet:

- Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.
- Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Toteutuminen: Kaavamuutoksella edistetään valtatie 4 parannushankkeen toteuttamisen edellytyksiä. Kaavamuutoksessa osoitettujen tieyhteyksien muodostamisessa on hyödynnetty olemassa olevaa tieverkkoa.

3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Tavoitteet:

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.
- Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.
- Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämis-edellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Toteutuminen: Kaavaratkaisussa ei esitetä asumista tulvariskialueille. Kaavassa ehkäistään melusta aiheutuvia haittoja osoittamalla meluntorjuntatarpeet ja melun haittoja ehkäiseviä määräyksiä. Kaavassa ei osoiteta uusia asumisen alueita melulähteiden läheisyyteen.

4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Tavoitteet:

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Toteutuminen: Kaavaratkaisussa säilytetään alueet pääosin maa- ja metsätalouden käytössä nykyisen maankäytön mukaisesti. Kaavaratkaisussa on osoitettu maa- ja metsätalouden alueet mahdollisimman yhtenäisinä. Liito-oravien huomioimisen turvaamiseksi kaavaan on merkitty tiealueiden ulkopuolisille liito-oravien esiintymisalueille luo-1 -merkinnät. Liito-oravien esiintymisalueet tulee huomioida alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja aluetta koskevien hankkeiden toteutuksessa.

5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Tavoitteet:

- Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetyksi usean voimalan yksiköihin.
- Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

Toteutuminen: Kaavaratkaisussa osoitetut toiminnot on osoitettu olemassa olevien sähkö- ja vesijohtoverkoston sijainnit huomioiden ja niitä hyödyntäen.

9.2 Maakuntakaavan toteutuminen

Osayleiskaavaratkaisu edistää voimassa olevan maakuntakaavan tavoitteita ja on maakuntakaavan mukainen. Valtatien 4 kehittämistarve on osoitettu maakuntakaavassa *valtatie 4 kehittämiseksi* -merkinnällä. Kaavaratkaisu mahdollistaa valtatie 4 sujuvuuden parantamisen turvallisuusnäkökulmat huomioiden.

Koko osayleiskaavan alue on merkitty kulttuuriympäristön vetovoima-alueeksi. Tämä on huomioitu osoittamalla laajoja yhtenäisiä alueita pirstomatta maa- ja metsätalousalueita liikaa pieniin osiin.

9.3 Ihmisten elinolot ja elinympäristö

Kaavaratkaisu edistää Äänekosken rakennemallin 2022 tavoitteita kehittämällä valtatie 4 Äänekosken taajamasta pohjoiseen korkealaatuisena pääliikenneväylänä. Eritasoliittymän ja rinnakkaisteiden toteuttamisen myötä ihmisten liikkuminen alueella tulee muuttumaan. Aikaisemmin valtatielle 4 on ollut useita liittymiä myös asuinkiinteistöiltä, mutta muutoksen myötä liittyminen valtatielle 4 tulee toteutumaan ainoastaan eritasoliittymän kautta. Tämä osaltaan tuo uutta tieverkostoa totuttuun ympäristöön, mutta samalla tuo turvallisuutta kokonaisvaltaiseen liikkumiseen alueella. Uudet rinnakkaistieyhteydet tulevat muuttamaan asutun maaseudun elinympäristöä, mutta osaltaan myös täydentävät ja yhdistävät asumisen toimintoja yhteen. Osittain suunnittelualueella olevien rakennettujen asuinrakennusten osalta meluhaitat tulevat pienenemään sen myötä, kun valtatie 4 varrelle toteutetaan melusuojaukset. Ajoneuvoliikennettä toki lisääntyy rinnakkaistien kautta, mutta nopeusrajoitus on alempi kuin nykyisellä valtatiellä. Näiltä osin voisi arvioida vaikutusten olevan positiiviset, kun valtatie melun etenemiseen tulee parannusta nykytilanteeseen verrattuna.

Valtatie perusparantamisen yhteydessä kolme asuinrakennusta joudutaan purkamaan, näistä kahdelle ei ole osoittaa uuden rakentamisen mahdollisuutta. Purkuun joutuvien asuinrakennusten osalta vaikutukset ihmisten elinoloihin ovat merkittävät. Näiden kolmen kohteen osalta on löydettävä uusi asunto ennen valtatie 4 parannushankkeen rakennustoimenpiteiden alkamista.

9.3.1 Luonnonympäristö

Kaavaratkaisulla pyritään siihen, että suunnittelualan luonto- ja ympäristöarvot eivät vaarannu. Ratkaisussa esitetyt muutokset rakentamisen alueisiin ovat pieniä eikä kokonaan uusia rakentamisen alueita ole esitetty ratkaisussa, joten näiltä osin vaikutukset luonnonympäristöön jäävät vähäisiksi.

Valtatie 4 kehittämistarpeiden myötä merkittävästi muuttuvaa maankäyttöä on osoitettu liito-oravien esiintymisalueille. Kaavaratkaisussa esitettyjen uusien tieyhteyksien ja eritasoliittymän myötä ja erityisesti Liimattalantien risteuksen läheisyydessä, osoitetuilla uusilla liikennemerkinnoilla voidaan arvioida olevan jonkin verran haitallisia vaikutuksia liito-oravien menestymiseen alueella. Osa liito-oravien esiintymisalueista tulee jäämään rakennettavien teiden alle. Tiesuunnitelmissa on tehty mahdollisuuksien mukaan uusia linjauksia liito-oravan elinympäristöjen säilyttämiseksi. Tiejärjestelyt ovat oleellinen osa valtakunnallisesti merkittävän tieyhteyden parantamista ja yhteyksien osoittaminen kaavaan siten perusteltua. Kaavaan on osoitettu tiealueiden ulkopuolisille liito-oravien havainto-alueille luo-1 -merkinnät, joilla pyritään turvaamaan liito-oravien huomioiminen ja ehkäisemään luonnonympäristöön kohdistuvia haitallisia vaikutuksia aluetta koskevissa tarkemmissa suunnitelmissa.

Tiesuunnitelman yhteydessä on arvioitu, että eritasoliittymän toteutuessa suunnittelualueen eteläpäähän, pohjavedenpinta saattaa laskea nykyisestä. Muutoksella ei kuitenkaan oleteta olevan haitallisia vaikutuksia alueen pohjavesiin tai pohjaveden laatuun.

Kaavaratkaisussa osoitetun uuden eritasoliittymän myötä Lepistön suon luonnontilainen osuus voi vähentyä. Suon luonnontilainen osuus on pieni ja kohteen arvo luontokohteena paikallinen, joten mahdollisia kaavan myötä tulevia muutoksia suon tilassa voidaan pitää kohtuullisina. Eritasoliittymän lopulliset sijainteihin liittyvät ratkaisut tehdään kaavan rinnalla valmistelussa olevassa tiesuunnitelmassa. Luontaselvitys suosittaa suon huomioimista tiesuunnitelmissa mahdollisuuksien mukaan.

9.3.2 Maisema ja kulttuuriperintö

Kaavan toteutuminen vaikuttaa suunnittelualueen maisemaan ja maiseman tuomaan kulttuuriarvoon. Kaavaratkaisun toteutuessa liikennealueet hallitsevat maisemaa aikaisempaa suuremmassa määrin. Melusuojausten rakentaminen alueelle rajaa myös tienkäyttäjien järvi- ja peltonäkymiä. Lisäksi Kevätlahdentien, Mämmentie ja valtatie 4 risteykseen toteutettava eritasoliittymä vaikuttaa suuresti maisemaan ja muuttaa toteutuessaan metsäistä aluetta rakennetuksi ympäristöksi. Eritasoliittymä melusuojauksineen tulee erityisesti näkymään läheiseen asutukseen sen länsi- ja itäpuolelta. Uudet tiejärjestelyt toteutetaan nykyisin hyvin korkeatasoisina, minkä osaltaan voisi ajatella pienentävän muutoin massiivista vaikutusta maisemaan. Toteutettavat rinnakkaistiet sulautuvat maisemaan todennäköisesti hyvin.



Ote eritasoliittymän havainnekuvasta (Destia).

Muutoin maisemalliset ja kulttuuriperintöön vaikuttavat muutokset alueella ovat vähäisiä. Kaavaratkaisu säilyttää pääosin voimassa olevan kaavan mukaiset asuntoalueet. Lisäksi maa- ja metsätaloudelle varatut alueet säilyvät yhtenäisinä, vaikka rinnakkaistiejärjestelyt tulevat olemaan uusi elementti maisemassa.

9.3.3 Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne sekä sosiaaliset vaikutukset

Kaavamuutoksella ei ole vaikutusta rakennushistoriallisesti merkittäviin kohteisiin. Kaavaratkaisu ei myöskään mahdollista rakentamisen määrän kasvua alueella verrattuna voimassa olevaan osayleiskaavaan.

Kaavaratkaisun myötä asumiseen tarkoitettut alueet vähenevät. Tiesuunnitelmassa esitetyt ratkaisut, jotka ovat osoitettuina myös osayleiskaavamuutoksessa, johtaisivat kolmen asuinrakennuksen ja joi-

denkin talousrakennusten purkamiseen alueelta. Näistä rakennuspaikkoina on arvioitu voitavan säilyttää yksi. Näin ollen alueelta poistuisi kaavan toteutuessa kaksi asuinrakennuspaikkaa.

Poistuvat asuntoalueet on varattu kaavamuutoksessa pääosin teialueiksi ja osin M-alueiksi (maa- ja metsätalousvaltainen alue).



Kuvia. Tiesuunnitelmien ja kaavamuutoksen myötä poistuvia asuinrakennuksia. (Äänekosken kaupunki & Google)

Uuden eritasoliittymän läheisyydessä kulkee vesiosuuskunnan runkoverkkoa. Tähän verkostoon voi eritasoliittymän rakentaminen tuoda muutoksia. Muutostarpeet selviävät tarkemmassa suunnittelussa, miltä osin runkoverkkoa sijoittuu tierakenteiden yhteyteen. Muutokset ovat kuitenkin toteutettavissa, mutta voivat aiheuttaa hetkellistä vaikutusta veden saantiin rakentamisen aikana. Tällä on myös taloudellista vaikutusta, mutta kustannuksista vastansee ELY-keskus vesiosuuskunnalle.

9.3.4 Liikenteelliset vaikutukset

Kaavaratkaisu on linjassa alueelle suunnittelussa olevan tiesuunnitelman kanssa. Kaavaratkaisun toteutuessa valtatie 4 liikenne sujuvoituu ja liikenneturvallisuus paranee tonttiliittymien poistuessa valtatieltä ja liikenteen ohjautuessa tonteilta rinnakkaisteille.

Liimattalantien liittymän ja tonttien liittymien valtatielle 4 poistuessa, matka-ajat Äänekosken taajaman suuntaan ja Konginkankaan suuntaan voivat kasvaa tai vähentyä vähäisesti riippuen tarkasteltavan matkan lähtöpaikasta suunnittelualueella tai sen läheisyydessä. Kokonaisuudessaan alueen saavutettavuuden voidaan arvioida kuitenkin parantuvan.

Voimassa olevaan osayleiskaavan verrattuna Kevätlahdentie-Liimattalantie välillä oleva moottoriajoneuvojen itä-länsisuuntainen liikenne ja monin osin valtatie eri puolilla olevien kiinteistöjen liiken-

ne, että liikenne laajemmin suunnittelualueen pohjoisosassa ja sen ulkopuolella, ohjautuu valtatieltä kulkemaan eritasoliittymän kautta ja rinnakkaisteillä. Itä-länsisuuntaiselle liikenteelle on osoitettu kaavaan kuitenkin kevyen liikenteen alikulkuyhteys, joka toteutuessaan säilyttää kevyen liikenteen mahdollisuudet liikkua myös alueen pohjoisella puoliskolla valtatie eri puolille. Ajatellen tulevaisuuden tarpeita ja huomioiden Äänekosken maankäytön rakennemalli 2022 on kevyen liikenteen osalta osayleiskaavassa lisäksi varauduttu uuden kevyen liikenteen väylän toteuttamiseen osoittaen kaavaan kevyen liikenteen yhteystarve. Mikäli tarve kevyen liikenteen väylän toteuttamiseen Liimattalantien yhteyteen tulee, osayleiskaava mahdollistaa sen.

9.3.5 Kaupalliset vaikutukset

Palvelujen ja hallinnon alueen poistuessa alueen osayleiskaavasta, voidaan katsoa kaupallisten mahdollisuuksien vähentyvän suunnittelualueella. Alueelle aiemmin ajateltu koulutoiminta ei ole kuitenkaan nykyisen kouluverkon kehittymisen näkökulmasta enää ajankohtaista eikä alueen varaaminen voimassa olevan kaavan mukaiseen käyttöön ole siten tarpeellista. Lisäksi tiesuunnitelmien yhteydessä tehdyn saavutettavuusselvityksen mukaan suora liittymä Kevätlahdentien kautta ei kaavaluonnoksen mukaiselle elinkeinoelämän alueelle (TY) ole mahdollinen lähelle eritasoliittymää. Liittymäratkaisu vaatisi suunnittelualueita merkittävästi laajempaa rakenteen ja liikenteen tarkastelua. Selvitysten valossa rakentaminen alueelle on haasteellista ja tukevat alueen käyttötarkoituksen muuttamista maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M).

9.3.6 Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Kaavaratkaisun toteutuminen voi aiheuttaa yksittäisille kiinteistönomistajille jonkin verran taloudellista haittaa rakennuspaikkojen menetyksien myötä. Korvaukset menetyksistä ratkaistaan tiesuunnittelun yhteydessä. Kaavassa osoitettujen valtatiehen liittyvien hankkeiden toteuttaminen tuo kustannuksia valtiolle.

9.3.7 Ilmastonmuutos

Kaavoitushankkeen yhteydessä on arvioitu yleispiirteisesti ilmastonmuutoksen vaikutusta alueen maankäyttöön sekä toisaalta alueen toteutumisen vaikutusta ilmastonmuutokseen.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset saattavat kohdistua alueelle säiden ääri-ilmiöistä johtuvina tulvina. Mahdolliset muutokset ilmastossa voivat muuttaa lisäksi maa- ja metsätalouden rakennetta alueella ja siten alueen maisemaa.

Kaavamuutos lisää alueen ilmastovaikutuksia, maankäytön muuttuessa osin maa- ja metsätaloudesta liikennealueiksi. Kaavassa osoitetun rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäisiä verrattuna voimassa olevaan osayleiskaavaan. Kaavamuutoksen toteutuessa alueelta poistuu pari pientä asuntoaluetta.

Valtatien 4 parannuksen myötä alueella oleva liikenne voi lisääntyä. Kaavamuutoksen toteuttaminen säilyttää julkisen liikenteen ja kevyen liikenteen yhteydet alueella.

10 YLEISKAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSET

Mämmen osayleiskaavan muutos VT4:n ympäristössä on oikeusvaikutteinen kaava, jota voidaan käyttää rakennuslupien myöntämisen perusteena kaavassa osoitetuilla ns. kuivan maan rakennuspaikoilla (A-alueet, MRL 44 §)

Rakennusluvut

Rakennuslupia myönnettäessä on katsottava, ettei alueen käyttöä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen vaaranneta. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja määräyksiä katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteuttamista. Nämä oikeusvaikutukset tulee ottaa huomioon myös turvallisten liittymäjärjestelyjen takaamiseksi. Rakentamiseen kaavoitetuilla alueilla on osoitettu kolmioilla asuinrakennusten ohjeelliset paikat. Merkintä on symbolinen eikä sen tarkoitus ole kuvata tarkasti rakennuksen fyysistä sijaintia. Rakennusten sijainti sekä rakennuspaikan koko ja muoto täsmentyvät rakennuslupavaiheessa. Rakennuspaikka ei ole ulottuvuudeltaan sidottu yleispiirteisessä osayleiskaavassa rajattuihin asuntoalueisiin: rakennusten tulee sijaita kaavassa rakentamiseen osoitetuilla alueilla, mutta rakennuspaikkojen rajat voivat niistä huomattavastikin poiketa.

Maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M) sekä elinkeinoelämän alueelle (TY) rakentamisen edellytyksenä on suunnittelutarveratkaisu, minkä jälkeen voi hakea rakennuslupaa.

Rakentamisen ohjaamista varten on Äänekoskella laadittu Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan yhteydessä erilliset rakennustapaohjeet, jotka soveltuvat hyvin myös Mämmen kylän alueelle. Ohjeissa on esitetty maaseutuympäristöön sopivat periaateratkaisut rakentamisen sijoittamisesta erityyppisille osa-alueille.

Osayleiskaavanmuutos ohjaa suoraan rakentamista rakennusluvalla niiltä osin, kuin olevat ja uudet rakennuspaikat on merkitty osayleiskaavamuutokseen.

Vaikutus yleiskaavaan

Yleiskaavassa on huomioitu kaava-alueeseen rajoittuvat yleiskaavat. Tämä osayleiskaava korvaa kaava-alueella voimassa olevat yleiskaavat.

11 YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN

Osayleiskaavan toteuttaminen rakennuspaikkojen osalta on täysin riippuvainen maanomistajien halukkuudesta luovuttaa tontteja. Tonttien luovutuksen lisäksi myös teiden rakentaminen lukuun ottamatta valtion hallinnoimia teitä kuuluu käytännössä maanomistajien tehtäviin. Vesihuollosta alueella vastaa Mämmen vesiosuuskunta.

Äänekoskella on kylien rakentamisen ohjaamiseen laadittu rakennustapaohjeet (LIITE 4).

Valtion toteuttamiskohteista merkittävimpiä ovat valtatie 4 rinnakkaistiejärjestelyt välillä Kevätlahdentie – Liimattalantie, jonka yhteydessä poistetaan vaarallisia liittymiä ja parannetaan nelostien liikenteen sujuvuutta, sekä Kevätlahden eritasoliittymän toteuttaminen.

Äänekoskella 6.9.2021

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI – KAAVOITUSPALVELUT

Nina Marjoniemi
kaavoituspäällikkö

Carita Kosonen
kaavasuunnittelija



ÄÄNEKOSKI

Tulevaisuus asuu täällä

MÄMMEN YLEISKAAVAN MUUTOS VT4:N YMPÄRISTÖSSÄ

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (MRL 63 §)

15.2.2021, päivitetty 21.6.2021



1. SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualueena on Äänekosken taajaman pohjoispuolella sijaitseva valtatie 4 läheinen alue välillä Kevätlahdentie-Liimattalantie. Etäisyyttä Äänekosken keskustaan on noin 7 kilometriä. Suunnittelualueen koko on noin 80 ha.

Suunnittelualueella sijaitsee valtatie 4, jonka ympäristössä on rakentamatonta metsä- ja peltoaluetta sekä haja-asutusta ja yksittäisiä yrityksiä.

Suunnittelualueen sijainti ja OAS-rajaus on esitetty kansilehdellä.

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Äänekosken kaupunginhallitus on hyväksynyt 1.2.2021 § 21 Kaavoituskatsauksen 2021, joka sisältää kaavoitusohjelman vuosille 2021 – 2023. Kaavoitusohjelmassa *Mämmen osayleiskaavan muutos VT4:n ympäristössä* on esitetty saatettavaksi vireille vuoden 2021 aikana. Kaavahankkeen tavoitteena on yleiskaavan muuttaminen nykyisten ja tulevien liikennetarpeiden mukaiseksi Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) esittämien tarpeiden johdosta. Tiesuunnitelmien laatimisen yhteydessä tutkitaan melualueet ja huomioidaan niiden vaikutus alueen ympäristöön ja muut muutostarpeet maankäytön suunnitteluun.

ELY-keskuksen esittämät tarpeet esitetään aluetta koskevassa toimenpide- ja aluevaraussuunnitelmassa ja tarkemmalla tasolla laadittavissa tiesuunnitelmissa. ELY-keskuksen tavoitteena on vuonna 2021 hyväksyä laadittu toimenpide- ja aluevaraussuunnitelma liittyen valtatie 4 parantamiseen välillä Äänekoski-Pihtipudas. Tiesuunnitelman *Valtatien 4 parantaminen välillä Kevätlahdentie-Petomäentie, Äänekoski* valmistelun ELY-keskus on kuuluttanut vireille tammikuussa 2021. Lisäksi suunnittelualueella on valmistelussa tiesuunnitelma *Valtatien 4 parantaminen Kevätlahden liittymän kohdalla, Äänekoski*.

3. SUUNNITTELUTILANNE

3.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnitteluohjelmaa. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

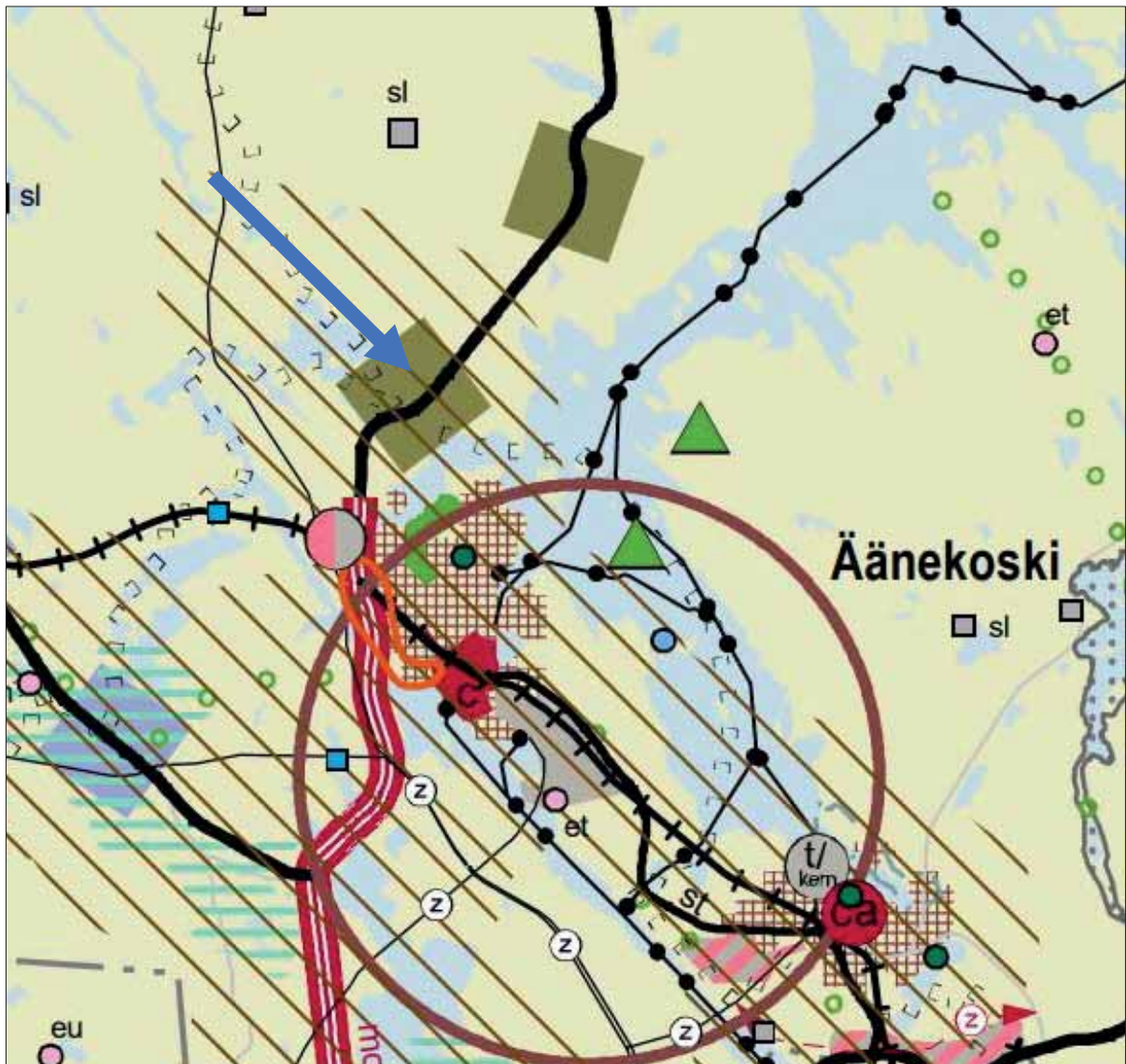
3.2. Maakuntakaava

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018.

Koko Keski-Suomi on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Suunnittelualue on myös kokonaisuudessaan merkitty maakuntakaavassa kulttuuriympäristön vetovoima-alueeksi (ruskea vinorasteri). Suunnittelualueen läpi kulkeva valtatie (vt) on merkitty suunnittelualueen



kohdalta valtatie 4 kehittämisakseliksi (maastonvihreä neliöketju). Suunnittelualueen ulkopuolelle etelään jää maakuntakaavan moottorikelkkailureitti-merkintä (hakasulkuviiva).



Kuva 1. Ote tarkistetusta Keski-Suomen maakuntakaavasta. Suunnittelualue on osoitettu sinisellä nuolella.

Keski-Suomen maakuntakaava 2040

Keski-Suomen liitto on käynnistänyt rullaavan maakuntakaavoituksen. Tarkoituksena on ylläpitää yhtä, jatkuvasti päivittyvää maakuntakaavaa. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa muutetaan voimassa olevaa kokonaismaakuntakaavaa vain kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Kaavasta käytetään nimeä Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Vireille saatettu ensimmäinen vaihe käsittelee tuulivoiman, liikenteen ja hyvinvoinnin aluerakenteen muutostarpeita ja tavoitteita.

3.3. Yleiskaava

Mämmen osayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 21.6.2010 ja saanut lainvoiman vuonna 2011.

Suunnittelualueesta suurin osa on osoitettu yleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Lisäksi pohjoisosaan on merkitty maisemallisesti arvokasta peltoaluetta (MA) ja kaakkoisosaan maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, joka soveltuu maaseutumaiseen rakentamiseen (MM). Asuntoaluetta (A) on merkittynä suunnittelualueen pohjoisosassa erityisesti Kylmäkorventien ja Lantelantien varrella

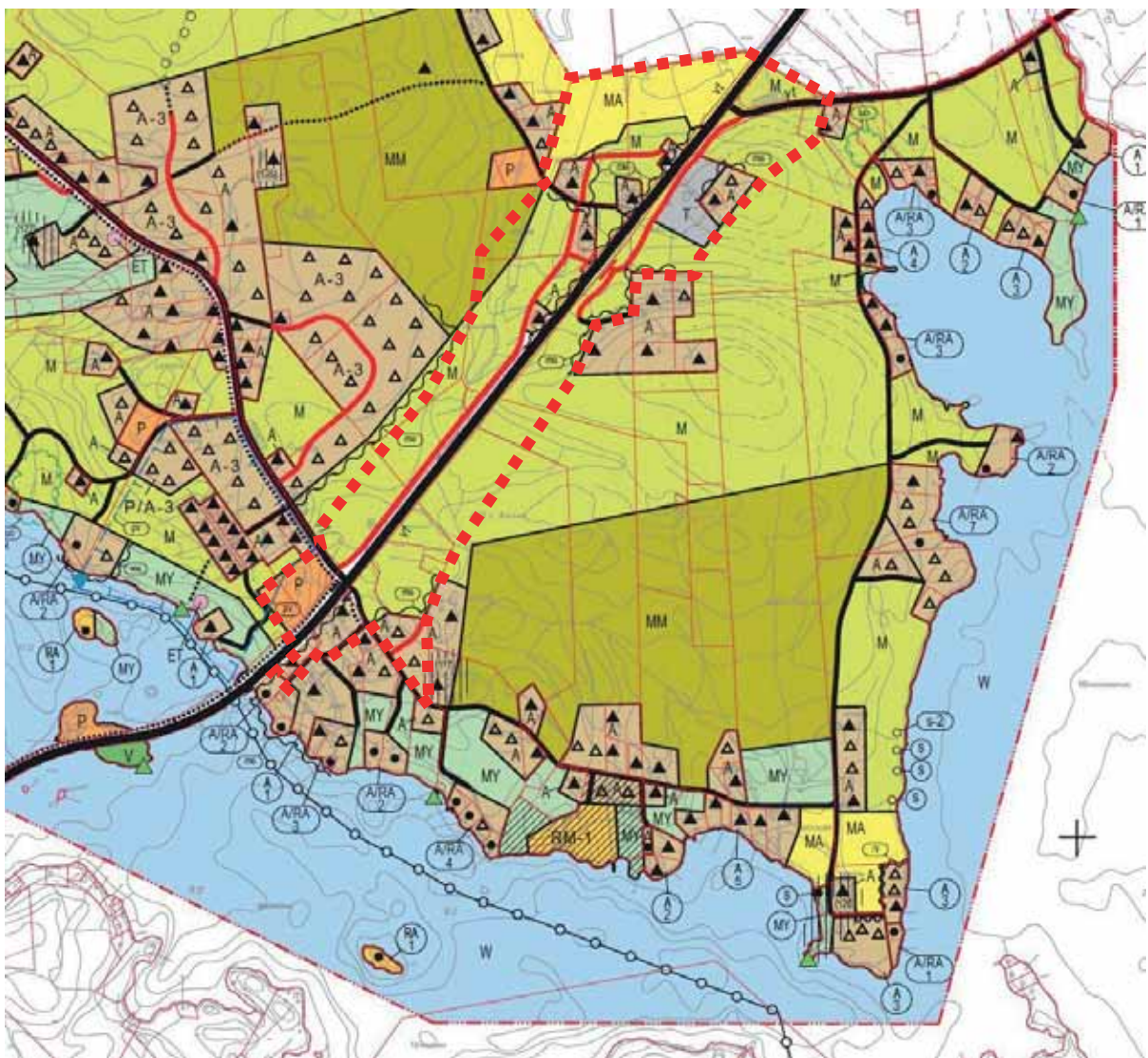


ja vastaavasti etelässä asuntoaluetta on merkittynä Mämmentien ja Kevätlahdentien varrella. Suunnittelualueen pohjoisosaan on merkitty pieni teollisuus- ja varastoalue (T) sekä etelään palvelujen ja hallinnon aluetta (P).

Asuntoalueen (A) rakennetut ja ohjeelliset rakentamattomat asuinrakennusten paikat on osoitettu Mämmen osayleiskaavassa (täytetty kolmio = rakennettu asuinrakennuspaikka, täyttämätön kolmio = ohjeellinen rakentamaton asuinrakennuspaikka). Kaavan mukaan rakennuspaikalle saa rakentaa yhden kaksiasuntoisen asuinrakennuksen, erillisen saunarakennuksen sekä talousrakennuksia siten, että rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 350 m². Talousrakennuksen yhteyteen saa rakentaa kerrosalaltaan enintään 40 m²:n asunnon. Maatilan talouskeskuksen yhteyteen sallitaan lisäksi maaseutuyrittämistä palvelevien rakennusten rakentaminen.

Suunnittelualueen läpi kulkee valtatie 4, joka on merkitty kaavaan nimensä mukaisesti valtatieksi (vt). Kevätlahdentie ja Liimattalantie on osoitettu yhdysteiksi (yt) ja muut kaavan hyväksymisen aikana olemassa olleet tiet pääsyteiksi (musta viiva ilman selitettä). Valtatien 4 länsipuolelle on osoitettu uudet tiet ja linjat -merkinnällä (punainen viiva) yhteys Kevätlahdentieltä Lantelantielle, lähiasutukseen ja eritasoristeyksen kautta valtatie itäpuolelle. Edellä mainittu eritasoristeys on merkitty olevan ilman liittymää risteävälle tielle (levitetyt viivan päät molemmin puolin tietä, johon liittymää ei ole).

Etelässä Kevätlahdentien ja valtatie varressa sekä eritasoristeyksen kautta osan Mämmentien vartta kulkee kevyen liikenteen reitti (pisteviiva). Meluntorjuntatarve on huomioitu voimassa olevassa kaavassa merkitemällä osaan valtatie 4 varrella olevien asuntoalueiden laitaan meluntorjuntatarve-merkintä (me).

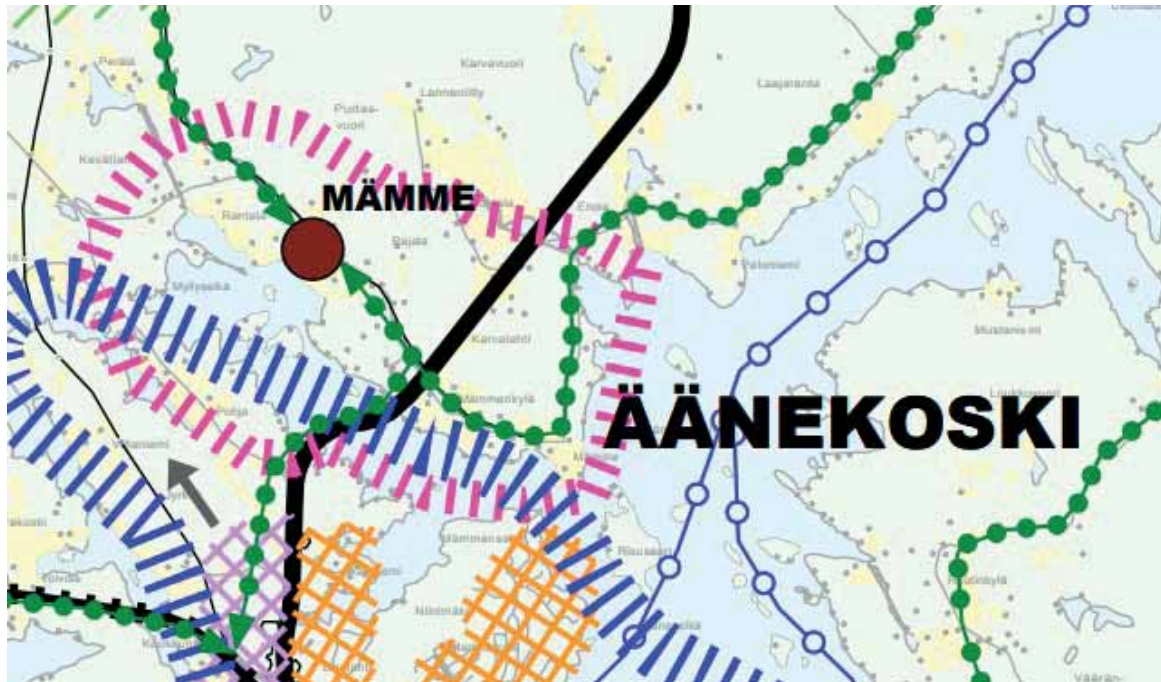


Kuva 2. Ote Mämmen osayleiskaavasta. Suunnittelualueen rajaus on osoitettu punaisella.



Äänekosken maankäytön rakennemalli 2022 (Rakenneyleiskaavan päivitys 2019)

Äänekosken rakenneyleiskaavan päivitys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.11.2019, 72 §. Kaava on oikeusvaikutukseton. Mämmen alue on kokonaisuudessaan osoitettu rakennemallissa kylien kehittämisalue -merkinnällä (pinkki katkoviiva). Suunnittelualueen läpi kulkee virkistys- ja kevyen liikenteen yhteystarve -merkintä (vihreä palloviiva) ja valtatie 4 on merkitty kehitettäväksi pääliikenne yhteydeksi.



KYLIEN KEHITTÄMISALUE

Konginkankaan ja Sumiaisten taajamien lähialueet sekä Koivisto-Hirvaskangas sekä Honkolan ja Hietaman kylien muodostama alue, jotka ovat kiinnostavia asuinalueita ja merkittäviä kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia miljöitä. Koivisto-Hirvaskangas on myös merkittävä työssäkäynti- ja palvelualue. Mämmen kylä on kehittyvä palvelukylä, joka tukeutuu Äänekosken taajamaan.



VIKISTYS- TAI KEVYEN LIIKENTEN YHTEYSTARVE

Virkistysyhteystarpeet yhdistävät kyliä ja taajamia toisiinsa. Merkinnot tarkoittavat joko olevia, kehitettäviä yhteyksiä tai uusia tarpeita. Yhteys voi olla esimerkiksi pyöräilyreitti, ulkoilureitti tai vesistöyhteys.



KEHITETTÄVÄ PÄÄLIIKENNEYHTEYS

Valtatietä 4 kehitetään Äänekosken taajamasta pohjoiseen korkealaatuisena pääliikenneväylänä.

Kuva. Ote rakenneyleiskaavasta ja määräyksistä.

3.4. Asemakaava

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa.

3.5. Valtatien 4 parantaminen välillä Äänekoski–Pihtipudas, Toimenpide- ja aluevaraussuunnitelma

Keski-Suomen ELY-keskus on käynnistänyt kesällä 2019 valtatie 4 toimenpidesuunnitelman laatimisen välillä Äänekoski–Pihtipudas sekä aluevaraussuunnitelman laatimisen Pihtiputaan taajaman



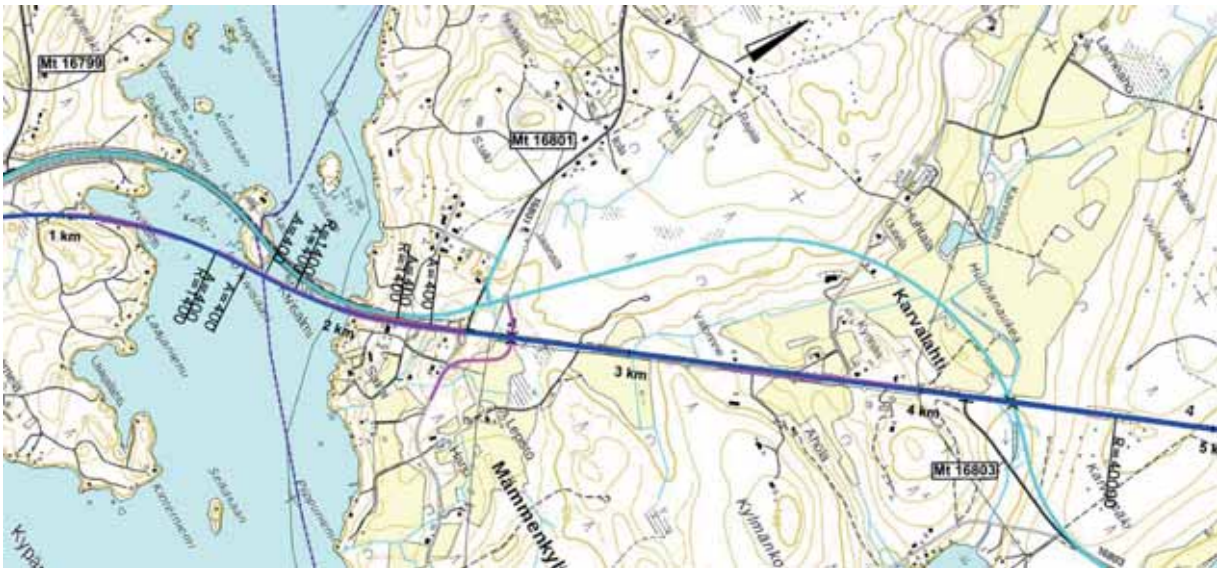
kohdalle. Esisuunnitelmavaiheen suunnitelman on tarkoitus olla jatkosuunnittelun pohja seuraaviin suunnitteluvaiheisiin.

Toimenpide- ja aluevaraussuunnitelman tavoitteena on parantaa valtatie liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta: Tavoitteena on selvittää, millaisin edellytyksin suunnitteluosuudelle on mahdollista toteuttaa tavoitetilanteen mukainen jatkuva keskikaiteellinen ohituskaistatie, jonka liittymäjärjestelyt on toteutettu eritasoliittymän. Lisäksi suunnitelmassa suunnitellaan koko osuudelle maantietasoinen rinnakkaistieyhteys.

Suunnitteluperusteissa valtatie 4 välin Äänekoski–Viitasaari tavoitetilaksi on määritetty:

- Tasainen raskaan liikenteen minimimatka-ajan mahdollistava ajonopeus ympäri vuorokauden ja läpi vuoden. Yhtenäinen, yllätyksetön ja miellyttävä liikenneympäristö. Korkean palvelutason taukopaikat niin ammatti- kuin vapaa-ajanliikenteelle.
- Tavoitetilassa valtatie 4 on jatkuva ohituskaistatie, jonka nopeustaso on 100 km/h. Valtatielle toteutetaan eritasoliittymät. Valtatiellä 4 on rinnakkaistie (maantie tai katu) tarvittaessa osuuksilla, joilla maankäyttö tai runsas hidas liikenne sitä edellyttävät.

Suunnitelmassa huomioidaan valtatie 4 kehittämisen kannalta merkittävät reunaehdot (turvallisuus, kapasiteetti, tiegeometria), pakkopisteet, maankäytön painopisteet sekä rajoitteet, kuten nykyinen maankäyttö sekä ympäristöarvot ja -tekijät.



Ote Valtatie 4 parantaminen välillä Äänekoski–Pihtipudas, Toimenpide- ja aluevaraussuunnitelma -luonnoksen suunnitelmakartasta Y2-1, Mämmenkylän alue (Destia 2021).

3.6. Valtatie 4 parantaminen välillä Kevätlahdentie–Petomäentie, Äänekoski, tiesuunnitelma

Elinkeino- liikenne ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on kuuluttanut 20.1.2021 suunnittelun käynnistymisestä ja tutkimusoikeudesta liittyen tiesuunnitelmaan Valtatie 4 parantaminen välillä Kevätlahdentie–Petomäentie. Asiasta on tiedotettu myös kuulutuksella 20.1.2021 Äänekosken kaupungin verkkosivuilla.

Hankkeessa parannetaan valtatie 4 liikenneturvallisuutta ja sujuvuutta toteuttamalla keskikaiteellinen ohituskaistaosuus Kevätlahdentien ja Petomäentien välille. Maantie 16803 eli Liimattalantie jatketaan valtatie rinnakkaistienä suunniteltuun Kevätlahden eritasoliittymään asti. Tieosuudelle toteutetaan myös liittymien vähentämisen myötä tarvittavat yksityistiejärjestelyt, pysäkki-, jalankulun ja pyöräilyn järjestelyt, melusuojuukset ja riista-aidat.

3.7. Valtatie 4 parantaminen Kevätlahden liittymän kohdalla, Äänekoski

Tiesuunnitelma sisältää valtatie 4, Kevätlahden maantien 16801 ja Mämmentie liittymään suunniteltavan eritasoliittymän sekä siihen kytkeytyvät yksityistiejärjestelyt, jalankulku- ja pyöräily-yhteydet, linja-autopysäkkijärjestelyt sekä melusuojuukset. Suunnittelujakson pituus on noin 0,5 kilometriä.



Hankkeen keskeisimpiä tavoitteita ovat liikenneturvallisuuden parantaminen ja liikenteen sujuvuuden lisääminen. Valtatiellä pyritään turvaamaan nopeustaso 100 km/h myös talviaikana, mutta liittymä-alueilla nopeustaso voi olla vuodenajasta riippumatta 80 km/h.

Tiesuunnitelma on ollut nähtävillä 6.5.-6.6.2019 välisenä aikana. Suunnitelmaan kuitenkin on päätetty tehdä vielä merkittäviä muutoksia. Viimeistelyn jälkeen suunnitelma laitetaan uudelleen nähtäville.

3.8. Muut suunnittelualuetta koskevat selvitykset ja suunnitelmat

Aiemmat selvitykset ja suunnitelmat

- Mämmen osayleiskaavan aineisto
- Valtatien 4 parantaminen välillä Äänekoski–Pihtipudas, Toimenpide- ja aluevaraussuunnitelma - aineisto (ELY-keskus)
- Valtatien 4 parantaminen Kevätlahden liittymän kohdalla, Äänekoski -tiesuunnitelman valmisteluaineisto (ELY-keskus)

Kaavatyön aikana laadittavat selvitykset ja suunnitelmat

Kaavatyössä ei ole katsottava tarpeelliseksi laatia uusia selvityksiä ja suunnitelmia: kaavahankkeessa on pitkälti kysymys valtatie 4 turvallisuuden parantamisesta ELY-keskuksen lähtökohdista ja tiesuunnitelman toteuttamisen mahdollistamisesta (*Valtatien 4 parantaminen välillä Kevätlahdentie-Petomäentie*), jolloin kaavatyön laatimisessa hyödynnetään tiesuunnitelmaa varten laadittavia selvityksiä ja suunnitelmia.

4. VAIKUTUKSET JA NIIDEN ARVIOINTI

Osayleiskaavasta laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain mukainen vaikutusarviointi. Viranomaisten on myös arvioitava toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kannalta. Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ja alueen erityispiirteistä arvioidaan tätä kaavahanketta koskevat tavoitteet.

Kaavan vaikutukset kohdistuvat naapurikiinteistöihin, rakennettuun ympäristöön, sosiaalisiin ja yhdyskuntataloudellisiin vaikutuksiin sekä liikenteellisiin vaikutuksiin. Vaikutusten esiintyminen ja arviointi tapahtuu asiantuntijoiden, viranomaisten, maanomistajien, asukkaiden ja suunnittelijoiden kanssa yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa. Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Lähtökohtana ovat aiemmat suunnitelmat ja inventoinnit sekä kartat. Vaikutusten arvioinnissa verrataan kaavan mukaista tilannetta ja sen asetettuja tavoitteita nykytilanteeseen. Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavaprosessin.

Kaavan vaikutuksia arvioidaan seuraavien ominaisuuksien osalta:

- 1) Ympäristölliset vaikutukset (pintavedet, luonto ja eläimistö)
- 2) Sosiaaliset ja yhdyskuntataloudelliset vaikutukset (asukkaiden arkielämän laatu, turvallisuus, viihtyisyys, yhdyskuntatekniset kustannukset)
- 3) Liikenteelliset vaikutukset (yhdyskuntarakenne, liikkumismuodot, raskas liikenne, kevyt liikenne ym.)
- 4) Vaikutukset rakennettuun ympäristöön (rakennuskulttuuri, maisema- ja taajamakuva)
- 5) Ilmastonmuutos (yhdyskuntarakenne, liikenne, energia)

Vaikutusten arviointi suoritetaan kaavaselostuksessa kaavoittajan toimesta.

5. OSALLISET

Osallisia ovat alueen maanomistajat, asukkaat ja yrittäjät sekä muut, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §).



Kaavahankkeessa osallisia ovat:

- Suunnittelualueen ja lähiympäristön maanomistajat, yritykset, yhdistykset, vuokramiehet ja asukkaat sekä muut asianosaiset
- Asiantuntijaviranomaiset ja verkonjakajat
 - o Tekninen lautakunta
 - o Ympäristölautakunta
 - o Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 - o Keski-Suomen liitto
 - o Keski-Suomen museo
 - o Äänekosken Energia Oy
 - o Väylävirasto
 - o Keski-Suomen pelastuslaitos
 - o Elenia Verkko Oy
 - o Mämmen vesiosuuskunta



6. OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Tiedottaminen

Kaavan vireille tulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä oloista tiedotetaan kaupungin kotisivuilla ja kaupungin ilmoituslehdessä (Pikkukaupunkilainen) sekä erillistiedoksiannolla suunnittelualueen ja siihen rajautuville maanomistajille

Kaavaluonnos

Kaavan luonnosaineisto (kaavakartta ja kaavaselostus liitteineen) asetetaan nähtäville MRA 30 §:n mukaisesti kaupungin kotisivuille (www.aanekoski.fi) ja pääkirjaston ala-aulaan.

Luonnosvaiheen aikana osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä kaavasta kirjallisesti kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Kaavasta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Kaavaehdotus

Kaavaehdotus pidetään virallisesti nähtävillä MRA 19 §:n mukaisesti 30 päivää kaupungin kotisivuilla ja Äänekosken kaupungintalolla (aula) tai kaupungintalon ollessa suljettuna pääkirjastolla.

Osallisilla on mahdollisuus antaa muistutus kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksesta annettu muistutus tulee toimittaa kirjallisena kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, ilmoitetaan kaupungin perusteltu kannanotto (vastine) esitettyyn muistutukseen. Kaavasta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Hyväksyminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavaehdotuksen. Kaupunginvaltuuston päätöksestä voi valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

7. KAAVAN LAATIJA JA AIKATAULU

Osayleiskaava laaditaan kaupungin omana työnä. Kaavoitustyö käynnistetään alkuvuonna 2021. Kaavaluonnos on tavoitteena asettaa nähtäville keväällä 2021 ja kaavaehdotus alkusyksystä 2021. Kaavan hyväksyminen ajoittuisi syksyllä 2021.

8. YHTEYSTIEDOT

Äänekosken kaupunki
Kaavoituspalvelut
Hallintokatu 4
44100 ÄÄNEKOSKI

Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi, p. 020 632 2035
Kaavasuunnittelija Carita Kosonen, p. 020 632 2036
Kaavoitusavustaja Paula Junikka, p. 0400 115 240

Sähköpostiosoitteemme ovat muotoa; etunimi.sukunimi@aanekoski.fi



KAAVOITUSPROSESSI

Kaavoitusta säätelee maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) sekä maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA). Äänekosken kaupungin hallintosäännön mukaan kaavoituksen käynnistämisestä päättää kaupunginhallitus. Asemakaavan ja yleiskaavan hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto. Vähäiset asemakaavan muutokset hyväksyy kaupunginhallitus. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään kaavoitustyön edetessä.

OSALLISTU KAAVOITUKSEEN

MRL 63§

VIREILLETULOVAIHE

- Kaavoitusaloite.
- Kaupunginhallitus saattaa kaavahankkeen vireille.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS).
- Kuulutus vireilletulosta ja OAS:n nähtäville asettamisesta.

ANNA PALAUTETTA

- Voit antaa kirjallista palautetta OAS:sta.
- Palautteenanto-ohjeet kerrotaan kerrotaan OAS:n nähtävilletuloa käsittelevässä kuulutuksessa.

MRL 62§, MRA 30§

VALMISTELUVAIHE

- Kaavan tavoitteet ja lähtökohdat tarkentuvat.
- Kaavaluonnoksen hyväksyminen kaupunginhallituksessa.
- Kuulutus kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta.
- Luonnos nähtävillä.

KERRO MIELIPITEESI

- Valmisteluvaiheessa voidaan järjestää kaavahankkeeseen liittyviä yleisötilaisuuksia.
- Voit antaa kirjallisen mielipiteen kaavaluonnoksesta.
- Mielipiteenanto-ohjeet kerrotaan kuulutuksessa.

MRL 65§, MRA 27§ ja 19§

EHDOTUSVAIHE

- Kaavaehdotus valmistellaan kaavaluonnoksen sekä siitä saatujen palautteiden ja mahdollisten lisäselvitysten perusteella.
- Kaavaehdotuksen hyväksyminen kaupunginhallituksessa.
- Kuulutus kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta.
- Ehdotus nähtävillä 14 - 30 vrk.

ONKO MUISTUTETTAVAA?

- Voit antaa kirjallisen muistutuksen nähtävillä olevasta kaavaehdotuksesta.
- Muistutuksenanto-ohjeet kerrotaan kuulutuksessa.

MRL 52§, 37§, 67§

HYVÄKSYMINEEN

- Kaupunginhallitus tai -valtuusto päättää kaavan hyväksymisestä.

VOIT HAKEA MUUTOSTA

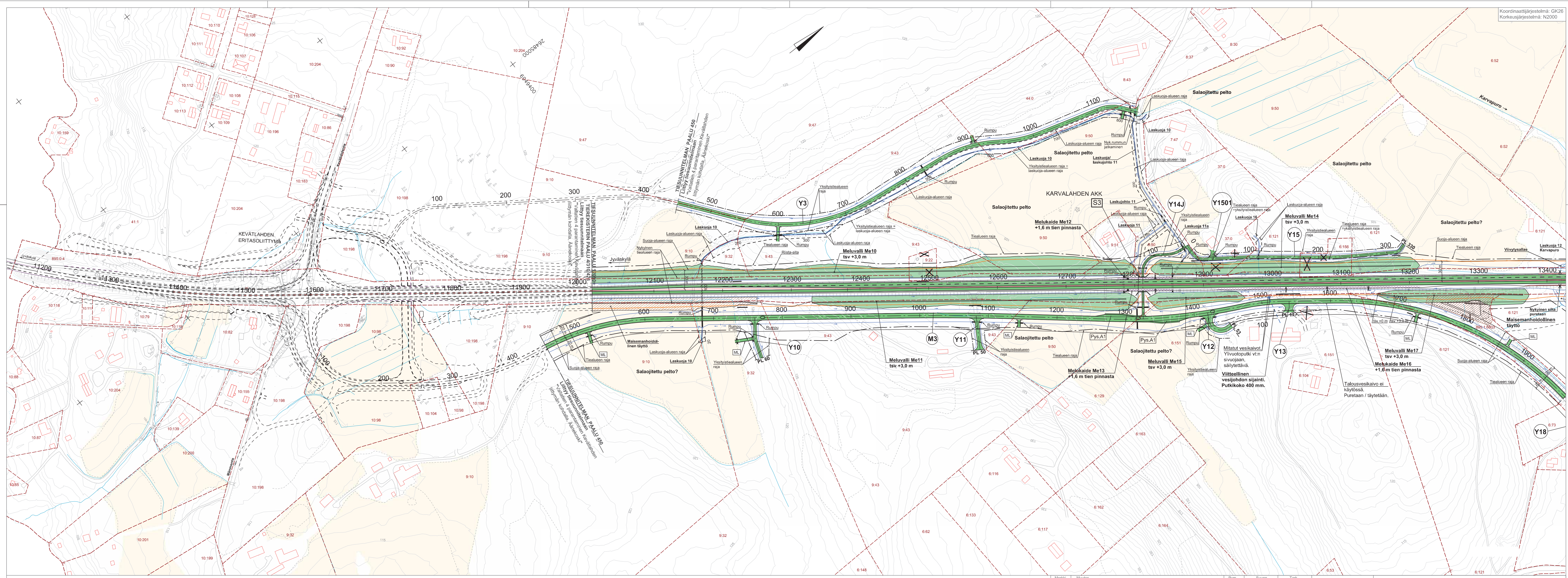
- Kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätökseen voi hakea muutosta valituksella Hämeenlinnan hallinto-oikeudesta tai korkeimmasta hallinto-oikeudesta.

MRA 93§

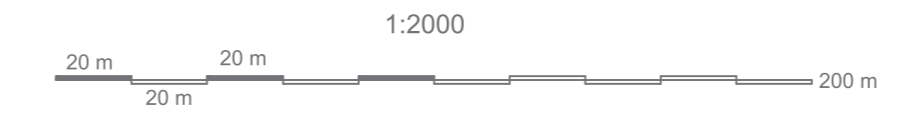
KAAVAN VOIMAANTULO

Jos kaavan hyväksymispäätöksestä ei ole tehty valituksia tai jos valitukset on kumottu, kaava kuulutetaan voimaan





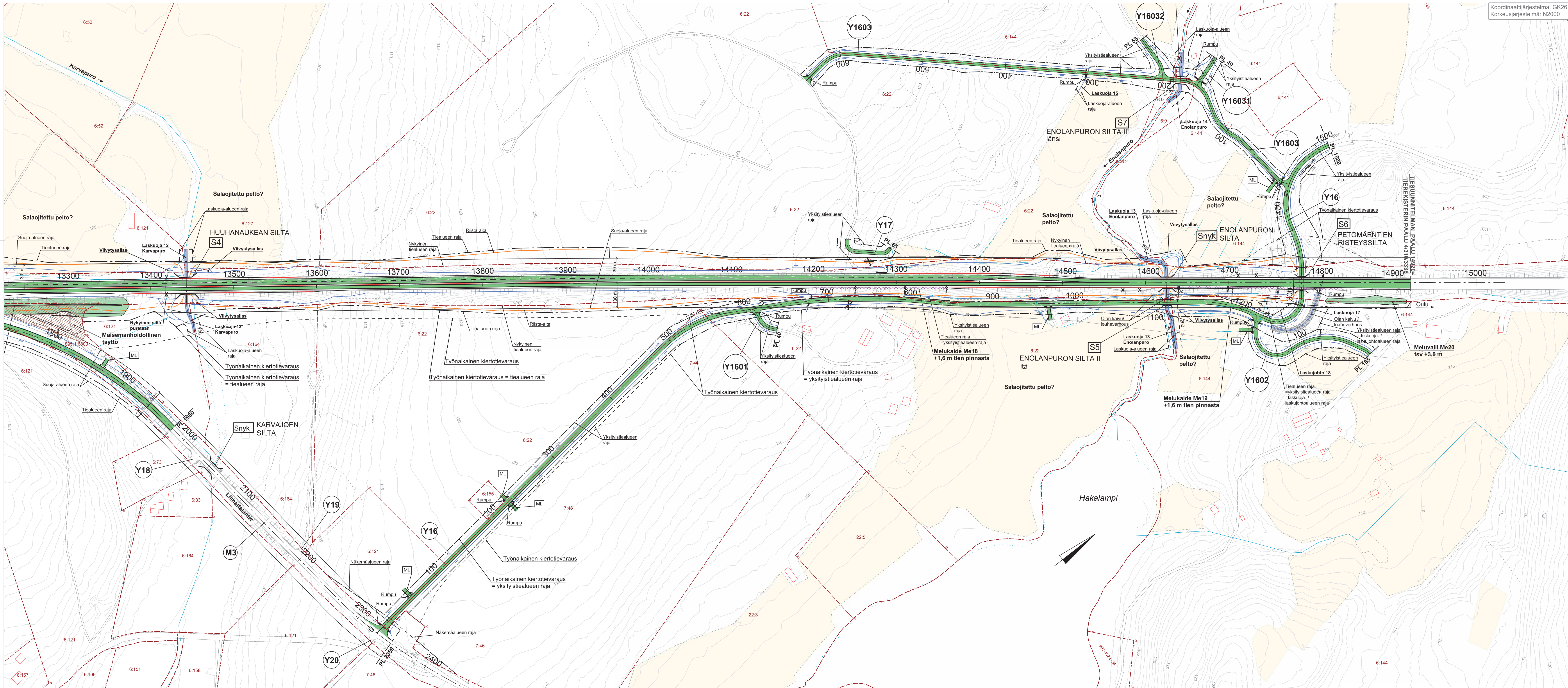
Koordinaattijärjestelmä: GK26
Korkeusjärjestelmä: N2000



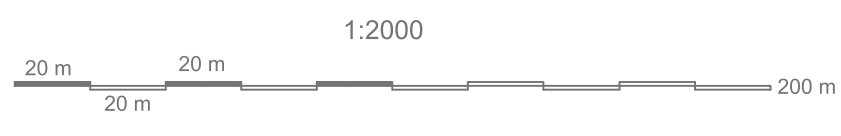
Mies	Mies	Pvm.	Suunn.	Tekn.	Koordinaattijärjestelmä GK26	Valtatie 4 parantaminen välillä Kevätlahdentie-Petomäentie, Äänekoski Tiesuunnitelma Suunnitelmapaketti Vt 4 pv 12010 - 13400
Ohjeisto: Maan- ja projektioseura	Proj.:	30.6.2021	30.6.2021	Paikalla: Kärkönen	Korkeusjärjestelmä N2000	
30.6.2021	Soi Kukka				Tekn.ohjeisto 4210426 - 43105336	

DESTIA

Mittakaava: 1:2000
Pictio
3T-1



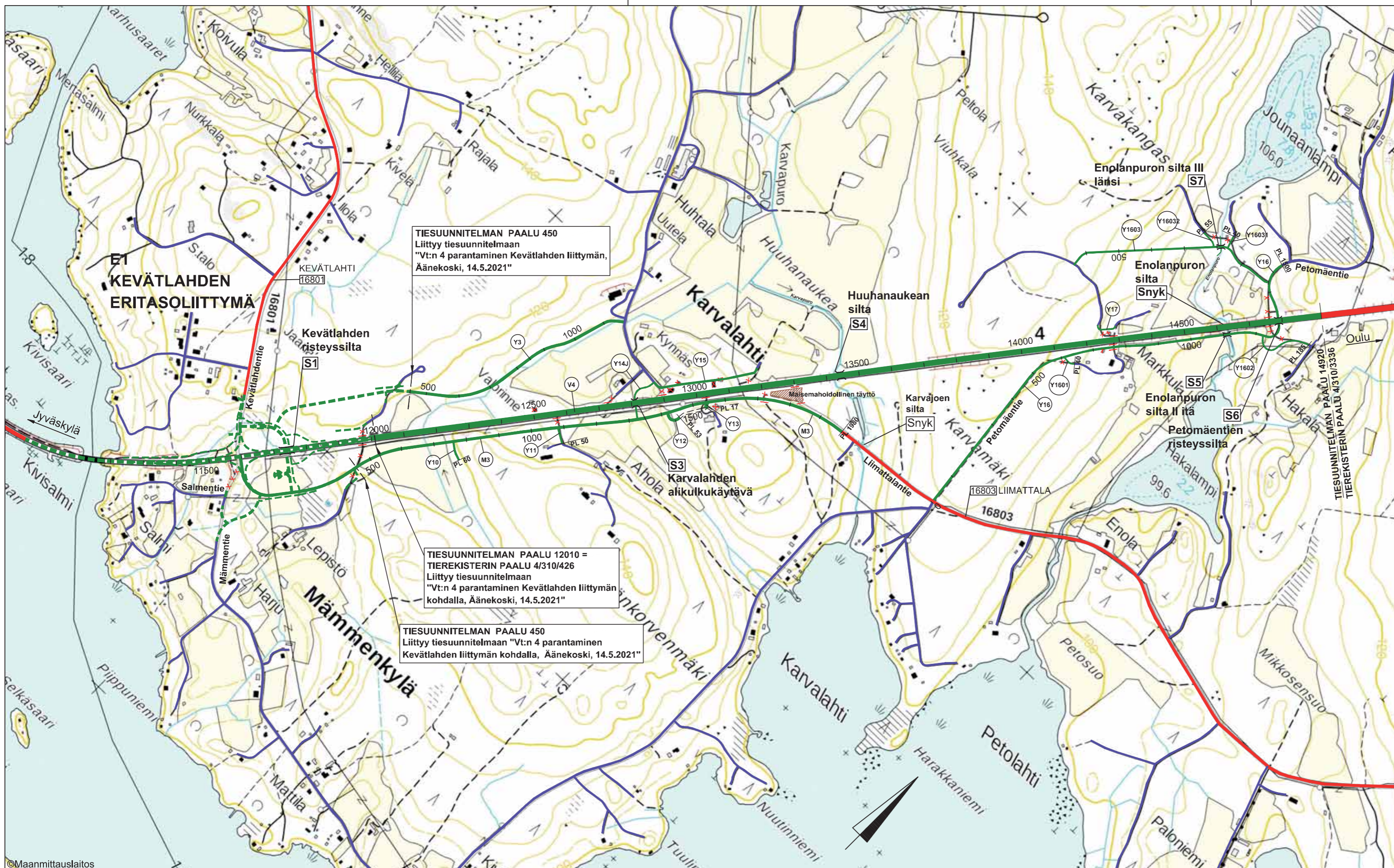
Koordinaattijärjestelmä: GK26
 Korkeusjärjestelmä: N2000



Merkki	Muutos	Pvm.	Suunn.	Tark.
Pvm.		Pvm.		Pvm.
30.6.2021	Soili Katko	30.6.2021	Esa Suuronen Pekka Karhinen	

Koordinaattijärjestelmä GK26	Korkeusjärjestelmä N2000	Valtatien 4 parantaminen välillä Kevätlahdentie-Petomäentie, Äänekoski Tiesuunnitelma
Tierakennus 4/310/426 - 4/310/3336	Suunnitelmapäivä V1 4 pvl 134000 - 14920	Mittakaava 1:2000
		Piir.no 3T-2

Koordinaattijärjestelmä: GK26
 Korkeusjärjestelmä: N2000

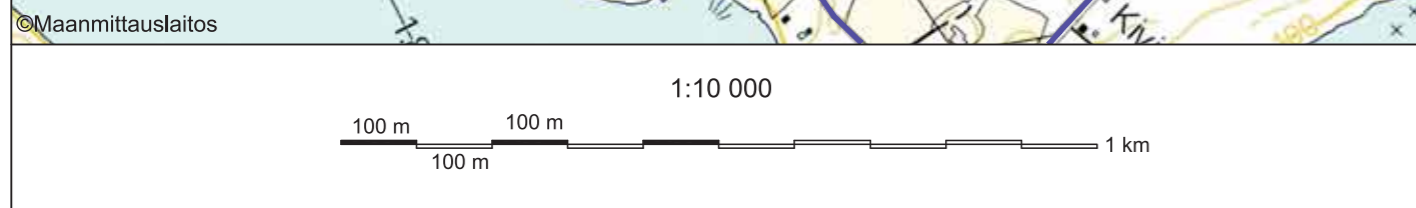


- Värien selitykset**
- Suunnitellut tiet**
- Tämän suunnitelman mukaan rakennettavat tai parannettavat tiet
 - - - Tiesuunnitelman muutos "Vt:n 4 parantaminen Kevätlahden liittymän kohdalla, Äänekoski, 14.5.2021" mukaan rakennettavat tai parannettavat tiet
- Nykyiset tiet**
- Maantie
 - Yksityinen tie

TIESUUNNITELMAN PAALU 450
 Liittyy tiesuunnitelmaan
 "Vt:n 4 parantaminen Kevätlahden liittymän,
 Äänekoski, 14.5.2021"

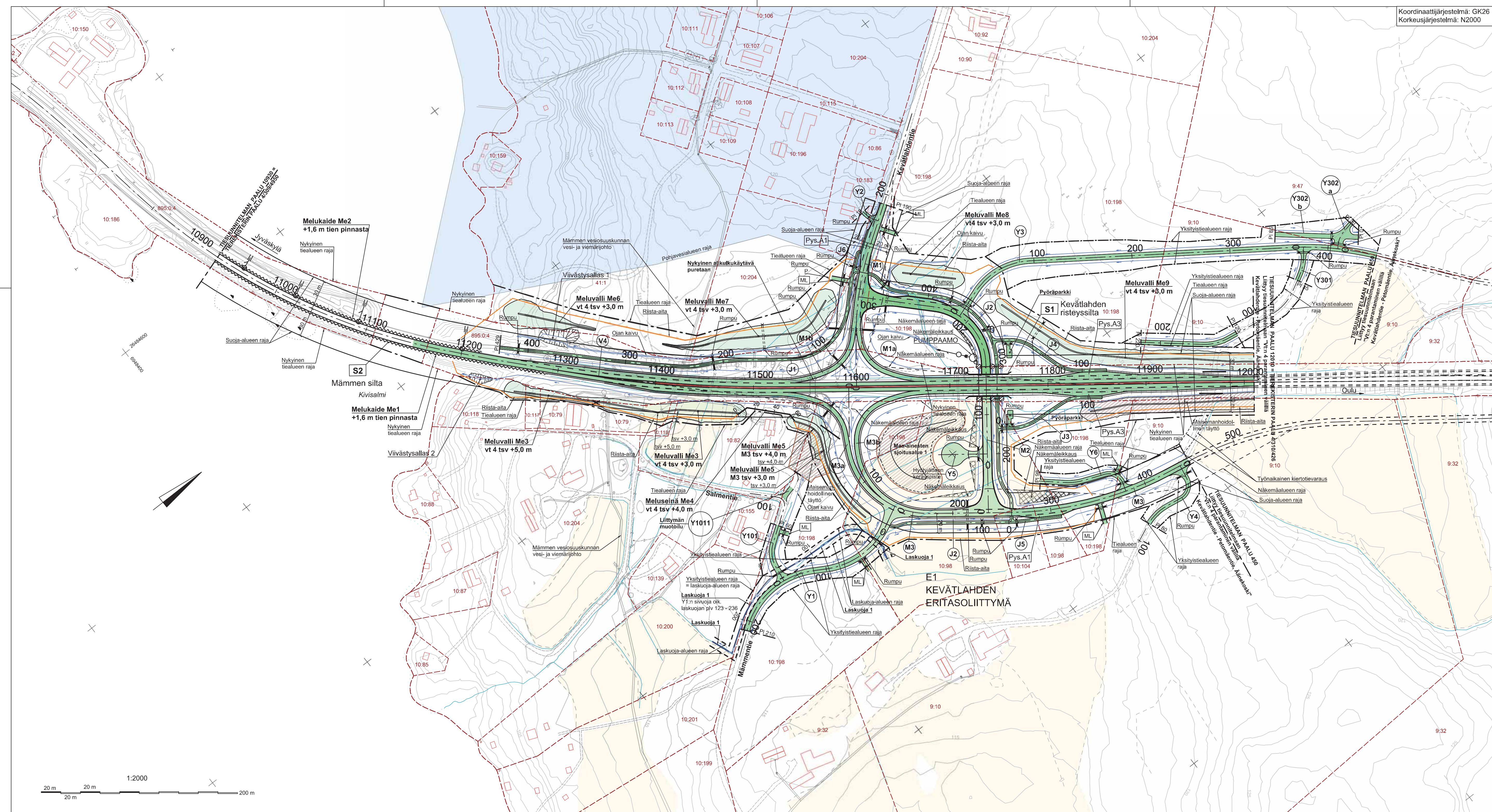
TIESUUNNITELMAN PAALU 12010 =
 TIEREKISTERIN PAALU 4/310/426
 Liittyy tiesuunnitelmaan
 "Vt:n 4 parantaminen Kevätlahden liittymän
 kohdalla, Äänekoski, 14.5.2021"

TIESUUNNITELMAN PAALU 450
 Liittyy tiesuunnitelmaan "Vt:n 4 parantaminen
 Kevätlahden liittymän kohdalla, Äänekoski, 14.5.2021"

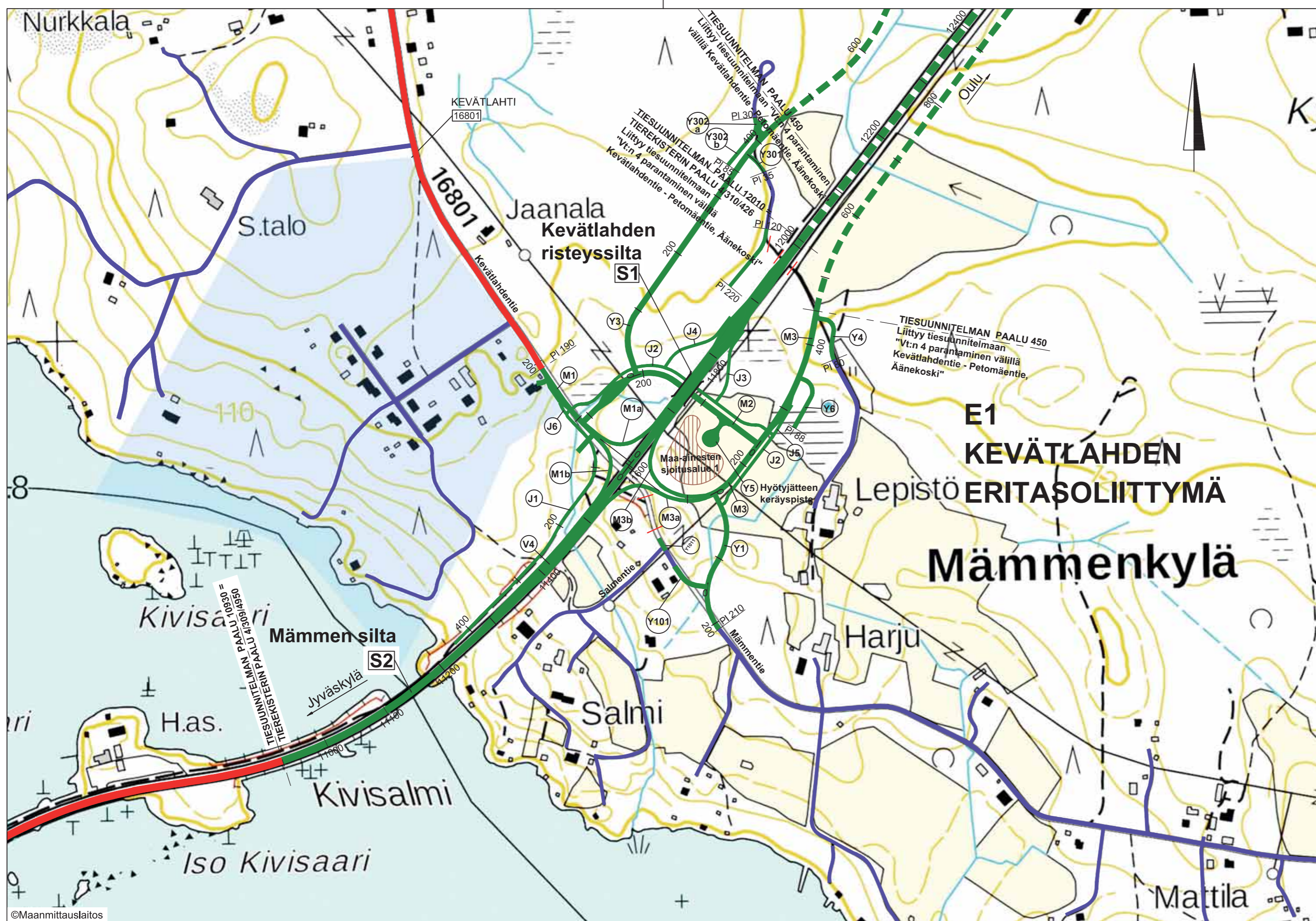


Merkki	Muutos	Pvm.	Suunn.	Tark.	Koordinaattijärjestelmä GK26	Valtatie 4 parantaminen välillä Kevätlahdentie-Petomäentie, Äänekoski Tiesuunnitelma	Mittakaava 1:10000	Piir.nro 2T-1
					Korkeusjärjestelmä N2000			
Pvm.		Pvm.			Tierekisteritunnus	Yleiskartta vt4 paaluväli 12010-14920		
30.6.2021	Soili Katko	30.6.2021	Esa Suuronen Pekka Karhinen		4/310/426 - 4/310/3336			

DESTIA



Merkki	Muutos	Pvm.	Suunn.	Tark.	Koordinaattijärjestelmä GK26	Valtatie 4 parantaminen Kevätlahden liittymän kohdalla, Äänekoski Tiesuunnitelma
					Korkeusjärjestelmä N2000	
Pvm. 14.5.2021	Soli Katko	Pvm. 14.5.2021	Esa Suuronen		Tieriekisteritunnus 4/309/4950 - 4/310/426	Mittakaava 1:2000
			Pekka Kahinen			Piir.no 3T-1



Värien selitykset

Suunnitellut tiet

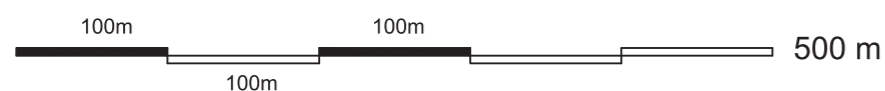
- Tämän suunnitelman mukaan rakennettavat tai parannettavat tiet
- - - Tiesuunnitelman "Vt:n 4 parantaminen välillä Kevätlahdentie-Petomäentie, Äänekoski" mukaan rakennettavat tai parannettavat tiet

Nykyiset tiet

- Maantie
- Yksityinen tie
- Pohjavesialue

©Maanmittauslaitos

1:5000



Merkki	Muutos	Pvm.	Suunn.	Tark.
Pvm.		Pvm.		
14.5.2021	Soili Katko	14.5.2021	Esa Suuronen	Pekka Karhinen

DESTIA

Koordinaattijärjestelmä GK26
 Korkeusjärjestelmä N2000

Tierekisteritunnus
 4/309/4950 - 4/310/426

Valtatie 4 parantaminen Kevätlahden liittymän kohdalla, Äänekoski
 Tiesuunnitelma

Yleiskartta vt4 paaluväli 10930-12010

Mittakaava
 1:5000

Piir.nro
 2T-1

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI



HONKOLAN JA HIRVASKANKAAN-KOIVISTON OSAYLEISKAAVA

RAKENNUSTAPAOHJEET

22.3.2006

TEKNINEN LAUTAKUNTA HYVÄKSYNYT 29.3.2006



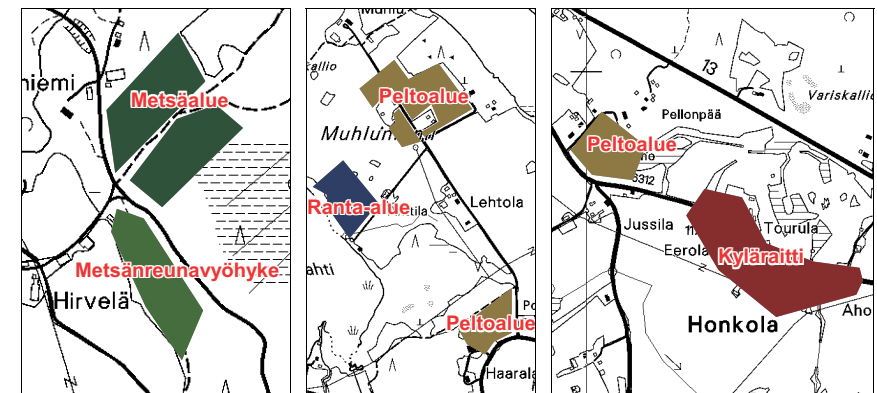
SUUNNITTELUKESKUS OY

Puistokatu 2 A, PL 383, 40101 Jyväskylä
puh. 010 409 6500, faksi 010 409 6501
etunimi.sukunimi@fcg.fi

SISÄLLYSLUETTELO

1	Johdanto	2
2	Honkolan alueen ominaispiirteet	3
3	Koiviston ja Hirvaskankaan alueiden ominaispiirteet	4
4	Uudisrakentaminen	5
4.1	Ympäristöön sopiva rakennustyyli.....	5
4.2	Peltoalueelle rakentaminen	6
4.2.1	Koivisto / Muhlunniemi	6
4.2.2	Koivisto / Haarala	7
4.2.3	Honkola / Peltoalueet	8
4.3	Kyläraitille rakentaminen - Honkolan kyläraitti	9
4.4	Metsän reunaan rakentaminen – Hirvaskangas / Hirvelä	10
4.5	Metsään rakentaminen - Hirvaskangas.....	11
4.6	Rantarakentaminen – Koivisto / Hirvaslahti	12
5	Rakennuksen korjaaminen	13
6	Rakennuksen laajentaminen	14

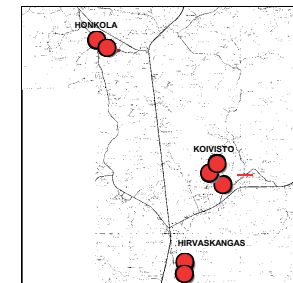
ESIMERKKIKOHTTEIDEN SIIJAINTI



Hirvaskankaalla

Koivistolla

Honkolassa



1 JOHDANTO

Äänekosken kaupunki on parhaillaan laatimassa Honkolan ja Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavoja kyläalueille, jotka on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaiksi kulttuurimaisemiksi. Kulttuurimaisemien arvojen säilymistä pyritään kaavan ohella turvaamaan myös näillä rakennustapaohjeilla.

Rakennustapaohjeiden tarkoituksena on auttaa rakentajia tunnistamaan ja hyödyntämään Honkolan ja Koiviston omaa rakentamisen perinnettä. Ohjeissa kuvataan kulttuurimaisemaan sopivaa rakennustapaa, rakennusten sijoittamista sekä pihapiirien muodostamista. Ohjeet koskevat sekä uudisrakentamista että rakennusten laajentamista ja korjaamista.

Paikallinen rakentamisen perinne ja alueen omaleimaisuus voivat tulevaisuudessa olla tasapainoisen kulttuurimaiseman ohessa tärkeitä kylien vetovoimatekijöitä.

Alueella tapahtuva rakentaminen tulee sopeuttaa maisemaan ja paikalliseen rakentamisen perinteeseen.

Aluehallintoviranomaiset tukevat taloudellisesti myös rakennusperinnön ja kulttuurimaisemien hoitoa ja kunnostusta. Asiasta voi tiedustella Keski-Suomen ympäristökeskuksesta, Keski-Suomen museosta, Keski-Suomen liitosta ja TE-keskuksesta.

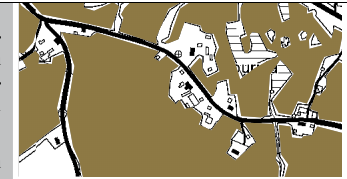
Museoviraston Korjauskortiston ohjeilla on merkitystä myös äänekoskelaisen rakennuskannan säilyttävässä ja restauroivassa korjauksessa. Lisätietoja kortistosta sekä ohjausta ja opastusta rakennushankkeiden toteuttamiseen liittyvissä asioissa saa Äänekosken kaupungin rakennustarkastajilta ja Keski-Suomen museon rakennustutkijalta.

2 HONKOLAN ALUEEN OMINAISPIIRTEET

Honkolan kyläalue on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi kulttuurimaisemaksi. Sen tärkeimmät arvot liittyvät kumpuilevan viljelymaiseman lisäksi kyläraittiin ja sen varren vanhoihin tiloihin pihapiireineen.

Honkolan kyläraitti on osa vanhaa 1700-luvun postitietä, joka jo 1600-luvulla toimi kauppantienä Pohjanmaalle.

Honkolan rakennuskannan arvokkaimman kerrostuman muodostavat kyläraitin varrella säilyneet vanhat tilat, joiden rakennukset ovat pääosin 1800-luvulta. Näitä vanhoja tiloja ovat Ahola, Eerola, Tourula ja Jussila. Ne muodostavat ehyen kokonaisuuden.



Aholan päärakennus (kuva yllä) on kyläraitin varrella sisäänkäynti tyypilliseen tapaan pihan puolella.



Honkolassa on jonkin verran myös sodan jälkeisiä I ½-kerroksisia rintamamiestaloja, jotka sijoittuvat pääasiassa metsän reunavyöhykkeille. Uudempaa, ulkoasultaan hyvin vaihtelevaa rakennuskantaa on enimmäkseen metsäalueilla.



Kuvissa vasemmalla Näkymä 13-tieltä Honkolaan ja alemmassa Honkolan kyläraitia.

3 KOIVISTON JA HIRVASKANKAAN ALUEIDEN OMINAISPIIRTEET

Koivistonkylä on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi kulttuurimaisemaksi. Sen tärkeimmät arvot liittyvät hyvin kumpuilevaan viljelymaiseman lisäksi Koiviston rikkaaseen historiaan vanhana 1700-luvun kauppapaikkana ja teiden risteyspaikkana.

Koivistonkylälle luonteenomaisia ovat kumpuilevan viljelymaiseman lisäksi vesistönäkymät ja vanha tiestö. Myös vanha rakennuskanta on tärkeä osa kulttuurimaisemaa, vaikka sitä on jäljellä enää suhteellisen vähän. Edustavimpia vanhoja rakennuksia ovat Muhlun päärakennus, vanha koulu, seurantalo sekä Pölkön aittarivit.

Koiviston paikallistie polveilee kumpuilevassa maisemassa noudatellen vanhoja tieuria. Tie nimettiin museotieksi vuonna 1998 paikallishistoriallisen ja liikennehistoriallisen merkityksensä takia.



Muhlunniemen tila oli kruununkirjoissa jo 1550-luvulla. Muhlun talossa (ylin kuva) avattiin vuonna 1786 Laucas-niminen postikonttori, joka oli sisämaan ensimmäinen.

Koiviston vanha (kuva yllä) koulu on rakennettu 1900-luvun alussa.

Koiviston viljelymaisemassa pihapiirit sijoittuvat lähes poikkeuksetta metsäisille kumpareille ja metsänreunan suojaan.



Hirvaskankaan uudet asuinalueet on toteutettu yhtenäisinä, mutta vaihtelevina kokonaisuuksina.

4

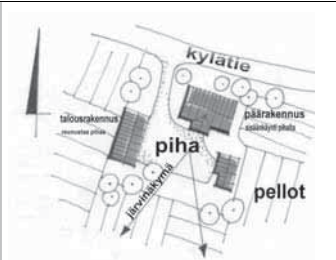
4 UUDISRAKENTAMINEN

4.1 Ympäristöön sopiva rakennustyyli

Uudet rakennukset tulee tehdä niin, että ne sopeutuvat mahdollisimman hyvin materiaaleiltaan, muodoiltaan ja väreiltään kyläympäristöön ja arvokkaaseen kulttuurimaisemaan.

Vanhojen rakennusten ja pihapiirien ominaispiirteitä sekä hyvän rakennuspaikan valintaperusteita tulee soveltaa myös uudisrakentamisessa.

Juuri paikallisen rakentamisperinteen säilyminen ja jatkuminen voi tulevaisuudessa olla kylän vetovoimatekijä.



Sisäänkäynti taloon on tavallisimmin ollut pihan puolella.



Esimerkki jälleenrakennuskauden talojen läheisyyteen sopivasta kuutiomaisesta 1½-kerroksisesta talomallista. Kastellin talomalli Raatikellari.



Esimerkki vanhojen maatilojen läheisyyteen sopivasta II-kerroksisesta rakennuksen, joka on vanhojen päärakennusten tapaan pitkänomainen ja suhteellisen korkea. Kastellin Moderni 187.

Pyri muodostamaan suojaista pihapiiri maaseutumaiseen tapaan pihaa hallitsevasta asuinrakennuksesta ja pihaa rajaavista talousrakennuksista. Rakenna mieluiten erillinen autotallirakennus.

Avaa piha mahdollisuuksien mukaan aurinkoon ja suojaa puu- ja pensasryhmillä. Vältä kaupunkimaista tonttien aitaamista esim. lauta- tai pensasaidoilla. Jätä ranta- ja peltoalueilla riittävä suojapuusto.

Käytä julkisivuissa ensisijaisesti niitä materiaaleja ja värejä, joita alueella on perinteisesti käytetty. Jälleenrakennuskauden ympäristöön vaaleita sävyjä ja vanhojen maatilojen läheisyyteen puna- ja keltamultaa, katot mustia, harmaita tai punaisia (mattapinta).

Kiinnitä erityistä huomiota rakennuksen mittasuhteisiin, julkisivujen yksityiskohtiin: ikkunoihin, oviin, listoituksiin, katoksiin jne. Rakennuksen yksinkertaista pohjamuotoa voi rikastuttaa erilaisilla ”ulokkeilla” - katoksilla, kuisteilla, terasseilla tai viherhuoneilla. Rakenna mieluiten yksinkertaista ja koristelevaa harkiten.

5

4.2 Peltoalueelle rakentaminen

4.2.1 Koivisto / Muhlunniemi



Avoimeen peltomaisemaan ja vanhan Muhlun talon läheisyyteen tulee rakentaa I½- tai II-kerroksisia pitkänomaisia puutaloja. Tien länsipuolen rakennukset voivat olla myös I-kerroksisia. Väriytyksen tulee olla ympäristölle tyypillinen puna- tai keltamulta täydennettynä valkoisella. Kattojen tulee olla mustia tai harmaita ja mattapintaisia.



OMA 134S-5

Esimerkkinä Omatalon I ½-kerroksinen malli.

Aluesuunnitelma ja aluejulkisivu etelään

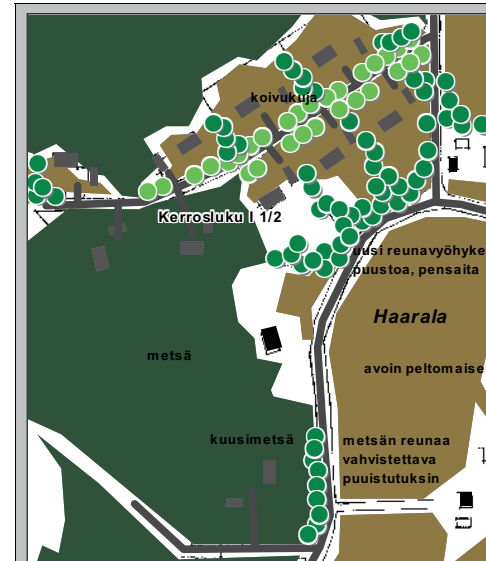


Muhlunniemen uudet rakennukset näkyvät kauas avoimeen maisemaan. Rakennusten perinteen mukainen väriyty (kelta- ja punamulta tai perinnevärikarttojen sävyt) ja uuden reunapuuston istuttaminen lieventävät maisemanmuutosta.



Pihapiirit tulee muodostaa päärakennuksesta ja vähintään yhdestä piharakennuksesta. Päärakennuksen tulee avautua pihalle päin.

4.2.2 Koivisto / Haarala



Aluesuunnitelma

Kumpuilevaan peltomaisemaan ja rintamamiestalojen läheisyyteen tulee rakentaa ”noppamaiset”, väriytykseltään vaaleat I½-kerroksiset puutalot. Kattojen tulee olla mustia tai harmaita ja mattapintaisia.

Sisäänkäynnin ja piharakennuksen rajatun pihan tulee avautua tielle päin.



OMA 130S-5

Esimerkkinä Omatalon I ½-kerroksinen malli.



Osa uusista rakennuksista näkyy avoimessa maisemassa Hirvaskangas-Suonenjoki-tielle. Rintamamiestaloille tyypillinen vaalea väriyty, rakennusten sijoittaminen kumpareiden suojaan ja uuden reunavyöhykkeen istuttaminen lieventävät maisemanmuutosta.

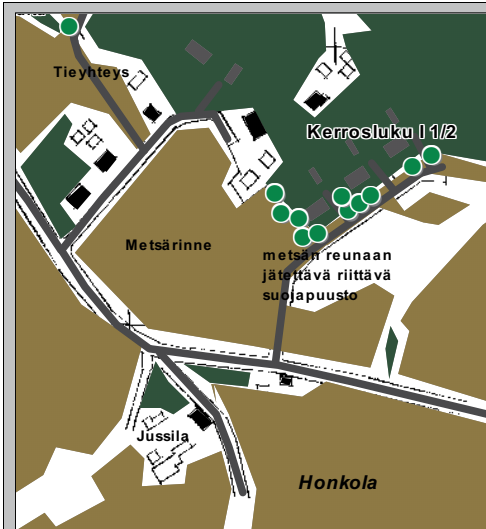
Museotien varren kuusimetsän reunaa tulisi vahvistaa puuistutuksin jo ennen uudisrakentamista.

Kuvissa vasemmalla rintamamiestalon ja uuden vastaavan tyyppitalon pohjapiirroksat.



Jukkatalo, Sointu 127.

4.2.3 Honkola / Peltoalueet

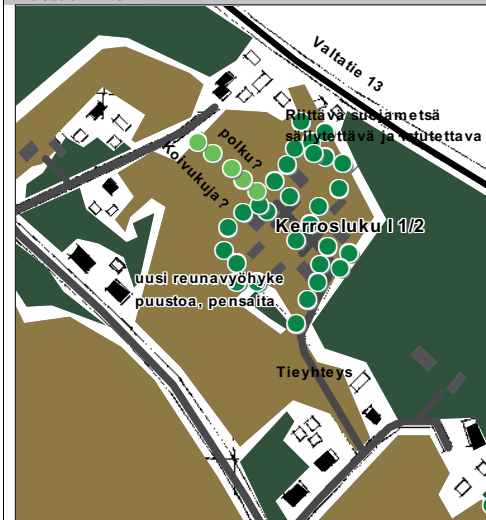


Esimerkinä Avainkoti, 1 ½-kerroksinen malli Kotiranta.

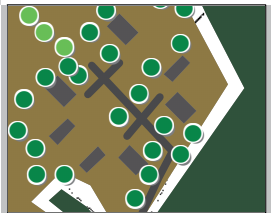


Rintamamiestalo Honkolasta

Aluesuunnitelma



Aluesuunnitelma



Uudet rakennukset tulee rakentaa 1 ½-kerroksisina rintamamiestalojen tyylinä. Julkisivuvärien tulee olla vaaleita, kattojen mustia, harmaita tai punaisia (matta). Sisäänkäynti on pihan puolella.

Alue tulee "istuttaa" maisemaan säilyttämällä ja tarvittaessa istuttamalla puiden ja pensaiden muodostama reunavyöhyke. Puusto suojaa pihvoja myös valtatie melulta.

4.3 Kyläraitille rakentaminen - Honkolan kyläraitti



Aluesuunnitelma

Kyläraitin varrelle on esitetty kaksi uutta rakennuspaikkaa. Toinen niistä on entisen kaupan ja Tourulan välissä. Kohteeseen tulee rakentaa väritykseltään vaalea 1 ½-kerroksinen puurakennus. Toinen uusi rakennuspaikka on Aholan talon länsipuolella ja rajautuu ojaan. Rakennuspaikalle tulee rakentaa maalaistalomainen II-kerroksinen puutalo, väritykseltään pääosin kelta- ja/tai punamultaa. Kattojen tulee olla mustia tai harmaita ja mattapintaisia.



Esimerkki raitille sopivasta II-kerroksisesta talosta. Kuva Helena Raatikainen.



Kyläraitin vanhat maalaistalot ovat malliltaan pitkiä ja korkeita. Uusi rakentaminen tulee sopeuttaa näiden rakennusten tyyliin.



Aholan punamullattu päärakennus Honkolan raitilla.

4.4 Metsän reunaan rakentaminen – Hirvaskangas / Hirvelä



Esimerkkejä I ½-kerroksisesta rakentamisesta - Kastellin talomalli Raatiherra.



Avainkoti, malli Kotiranta.

Aluesuunnitelma

Metsänreuna ja siinä tapahtuvat muutokset näkyvät järven yli nelostielle asti. Siksi ehjän metsänreunavyöhykkeen säilymiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tonteille tulee jättää tai tarvittaessa istuttaa riittävä metsänreunapuusto. Asuinrakennusten tulee olla I – I 1/2-kerroksisia.



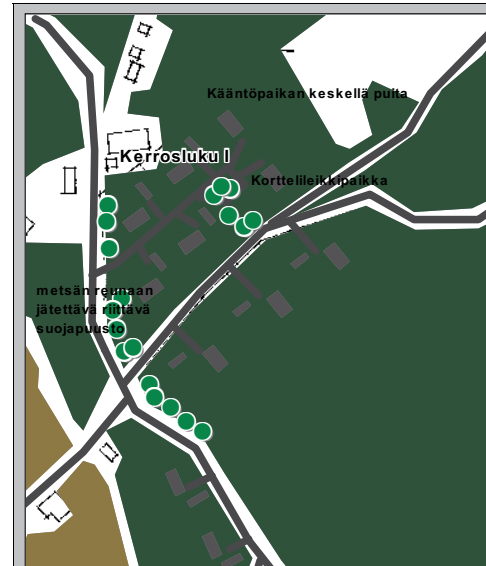
Hirvelän peltomaisemaa.



Ehyt metsänreuna katkeaa talon kohdalla.

Rakennukset voivat olla väritykseltään joko puna- tai keltamullan värisiä tai vaaleita kuitenkin niin, että väritykseltään saman luonteiset talot ovat ryhminä.

4.5 Metsään rakentaminen - Hirvaskangas



Metsäalueelle tulee rakentaa I-kerroksisia taloja. Rakennusten värityksen tulee olla vaihteleva, mutta tasapainoinen kokonaisuus. Kattojen tulee olla mustia, harmaita tai punaisia (mattapinta).



Tanskalainen leikkipuisto. Kuva Else Kaloinen.

Aluesuunnitelma

Pihapiirit tulee muodostaa päärakennuksesta ja vähintään yhdestä piharakennuksesta.



Lapset voivat rakentaa leikkipaikalle oikean majan. Kuva Risto Urrio.



Alueelle on esitetty rakennettavaksi oma korttelileikkipaikka. Käätöpaikan keskelle jätetään täysikasvuista puustoa.

4.6 Rantarakentaminen – Koivisto / Hirvaslahti



Aluesuunnitelma

Rantavyöhykkeelle rakennettaessa on erityisen tärkeää säilyttää rannan suojapuusto ja muu luontainen rantakasvillisuus. Puuston avaava harvennus tulee tehdä valikoiden niin, että rantavyöhyke säilyy pääosin tuuheana. Myös rakennusten taakse tulee jättää tai tarvittaessa istuttaa suojapuustoa.

Rantavyöhykkeellä tulee välttää liian raskaita rakennuksia. Rakennuksissa tulee käyttää tummia ja himmeitä värisävyjä ja välttää suuria kiiltäviä pintoja.



Esimerkki 1-kerroksista loma-asunnosta, materiaali hirsi ja saunaosassa puu. Kuva Helena Raatikainen.



Kastellin huvila.
Malli Moderni 1.



Esimerkki lautarakenteisesta huvilasta, jossa huoneita myös II-kerroksessa. Kastellin malli moderni.



Rantavyöhykkeelle rakennetut uudet talot ovat vaaleita ja kookkaita. Ne näkyvät järvimaisemaan.

5 RAKENNUKSEN KORJAAMINEN

Rakennuksen korjaus tulee tehdä rakennuksen tyyliin ja luonteeseen sopivalla tavalla minimoiden muutokset. Rakentamisajankohdalle tyyppilisten rakennustapojen ja materiaalien käyttäminen johtaa varmimmin onnistuneeseen lopputulokseen. Korjausrakentamisessa kannattaa noudattaa malttia ja käyttää alun perin käytettyjä rakenteita tai niiden kaltaisia ratkaisuja.

Todellisen korjaustarpeen arvioimiseksi on hyvä teettää rakennuksesta kuntoarvio.

Julkisivuväreinä on syytä käyttää rakentamisajankohdalle ja tyyliin sopivia sävyjä, joita ovat 40-50-luvun vaaleat värit ja vanhemmissa rakennuksissa puna- ja keltamulta vaalein listoin.

Ikkunat tulee maalata peittomaaleilla, mieluiten valkoisella tai yleensä vaalein sävyin. Oviin käsittelyksi suositellaan tyylin mukaista peittomaalausta, lakkausta tai ootrausta.



Suurimmat lämpötaloudelliset säästöt saavutetaan yläpohjan eristämällä, ikkunoiden tiivistämällä ja lämmitystekniikan parantamisella yhdistettynä lämmön talteenottoon. Mikäli rakennukseen lisätään ulkopuolinen lämmöneriste (max. 50 mm), tulisi ikkunoita ja ovia siirtää lähemmäs seinän ulkopintaa sekä räystäitä pidentää. Näin vältetään liian raskas vaikutelma.



Julkisivumateriaalina tulisi käyttää peittomaalattua puuverhousta rakennusajankohdan tyylin mukaisesti. Julkisivumateriaalin muuttaminen levyateriaaliksi tai tiileksi ei ole suotavaa.

Ikkunoita uusittaessa tulisi ikkunoiden puitejako, koko ja muoto säilyttää entisellään. Ajalle tyyppilinen ikkuna on peittomaalattu, jaollinen ikkuna suhteellisen kapeilla välikarmeilla. Tuuletusluukulliset ikkunat eivät sovi jälleerakennuskauden, eivätkä sitä vanhempiin rakennuksiin. Ikkunoita uusittaessa on pyrittävä välttämään paksuja karmi- ja puiterekenteitä.

Vesikatteita korjattaessa on suositeltavaa käyttää huopakatetta, tiilikatetta tai mahdollisimman yksinkertaista peltikatetta. Väreinä tulisi käyttää tiilen omia sävyjä ja muissa katemateriaaleissa tummia sävyjä.

Aiemmin tehtyjä julkisivumuutoksia voi korjauksen yhteydessä pyrkiä palauttamaan alkuperäiseen asuunsa.

6 RAKENNUKSEN LAAJENTAMINEN

Laajennuksen tarve tulisi ensisijaisesti ratkaista olemassa olevien tilojen uudelleen järjestelyllä ja ullakon, kellarin tai piharakennuksen käyttöön otolla.

Jos kuitenkin päädytään vanhan rakennuksen laajentamiseen, on laajennusosa tehtävä hienovaraisesti ja rakennuksen tyyliin sopivalla tavalla.

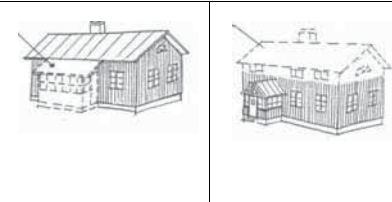


Jälleenrakennuskauden talo.



Jälleenrakennuskauden pientaloja voidaan laajentaa useammalla tavalla. Laajennus tulisi kuitenkin tehdä niin, että rakennuksen kuutiomainen perusolemus ei häviä.

Erillinen lisärakennus esim. sauna- tai työtiloja varten sopii kaikenlaisten rakennusten yhteyteen. Sillä voidaan myös eheyttää ja rajata pihapiiriä.



Eerolan päärakennus.



MÄMMEN OSAYLEISKAAVAN MUUTOS VT4:N YMPÄRISTÖSSÄ

Kaavoittajan vastine osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annettuihin palautteisiin

Vireilletulo kuulutettu 17.2.2021

Palaute 1	Vastine
<ul style="list-style-type: none"> Toivomme liittymää kotiimme nykyisen suunnitelman mukaan (kaupungin kirje, sivu 4), jossa kotiimme saavutaan Liimattalantien kautta. Silloin meidän kohdalla ei ole läpikulkuliikennettä. 	<p>Merkitään tiedoksi. Palaute on välitetty kokonaisuudessaan Keski-Suomen ELY-keskukseen huomioitavaksi tiesuunnitelman valmistelussa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sivulla 4 on esitetty kuvaote voimassa olevan yleiskaavan tilanteesta ja sen mukainen tieyhteys. Tiesuunnitelmassa Liimattalantie tulee jatkumaan valtatie suuntaisena rinnakkaistienä Mämmentien ja Kevätlahdentien eritasoliittymään saakka. Uudelta rinnakkais tieltä yhteys palautteen antajan kiinteistölle on mahdollista järjestää. Uudet tieyhteydet tullaan osoittamaan kaavaluonnoksen kartassa ja aineisto asetetaan yleisesti nähtäville, jolloin kaava-aineistoon voi jättää edelleen palautetta nähtävilläoloaikana. Kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta tiedotetaan erikseen.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Keveyen liikenteen väylä työmatka- ja virkistyskäyttöön, katuvalot sekä meluvalli koko VT4:n suoralle ovat tärkeitä turvallisen liikkumisen sekä melun haitan pienentämiseksi. Sivuteiden asfalointi estää pölyn ja parantaa tien käyttömahdollisuuksia. Alueella sekä ikäihmisiä että lapsiperheitä. 	<p>Valmistelussa olevassa tiesuunnitelmassa ja siten kaavassa esitetyt ratkaisut johtavat rinnakkaisliikenteen kasvuun palautteen antajien kiinteistöjen ja asuinrakennusten läheisyydessä. Melusuojausten tarve ja toteutus VT4:n varrella tarkastellaan tarkemmin tiesuunnitelman laadinnan yhteydessä. Melusuojaukset toteutetaan tiesuunnitelmassa esitetyille alueille. Osayleiskaavassa on esitetty tiesuunnitelman selvityksiin perustuvat melusuojaustarvemerkinnot VT4:n varrella. Lisäksi valtatie läheisyyteen sijoittuvat melulle herkät toiminnot, kuten asutus, huomioidaan kaavassa melusuojaustarvemerkinnoin. Kaavalla ei ratkaista tien teknisiin ominaisuuksiin liittyvistä asioista, vaan ne esitetään tarkemmassa tiesuunnitelmassa.</p>
<ul style="list-style-type: none"> maanomistajina olemme kiinnostuneita tukemaan mm. keveyen liikenteen väylän tekemistä Kylmäkorventie-Liimattala-Lantelantie-Kevätlahti. 	<p>Merkitään tiedoksi. Rinnakkaistie on ELY-keskuksen hallinnoima tie, joten keveyen liikenteen yhteyden toteuttamisesta päättää ELY-keskus. Äänekosken kaupunki voi esittää tulevaisuuteen tähtäävänä tilanteena osayleiskaavaan keveyen liikenteen väylä -merkinnän.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Kohdallamme kulkee hirvien ja metsäkauriiden polkuja, joten riista-aidat ovat luonnollisesti tärkeitä. 	<p>Lisäksi tiesuunnitelman yhteydessä tehdään riista-aitoihin liittyvät ratkaisut.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Tilamme jää osittain keräilytien alle (Lantela-Liimattala), voisiko tien sijoittaa tontin reunaan länsipuolelle, jolloin tontin käyttöarvo säilyisi? Lisäksi tie palvelisi paremmin viljelmiä. Olemme mahdollisesti kiinnostuneet myymään tontin 	<p>Tieyhteys uuden Kevätlahden kiertoliittymästä nykyiselle Lantelantien osuudelle on osoitettu kulkemaan tilan itälaitaa pitkin eikä siten sijoitu keskelle kiinteistöä. ELY-keskuksen hallinnoimien teiden osalta ELY-keskus arvioi luonastarvetta.</p>

<p>eteenpäin tai jos tie tulee keskelle tonttia, se olisi lunastettava kokonaan.</p>	
<p>Olemme nähneet myös toisenlaisen suunnitelman, jossa Liimattalasta tuleva liikenne kulkee itäpuolen kautta Kylmäkorventien ohi Mämmentielle. Silloin liikenteen määrä on kohdallamme todella huomattavaa myös keräilytien osalta emmekä kannata sitä. Liimattalantiellä ajetaan kovaa vauhtia, lisäksi alueella on paljon kesämökkiläisiä. Maanomistajina menetämme joka tapauksessa metsää/maata teiden alle, ja kaupungilta tullut ehdotus olisi maankäytön kannalta meille suotuisampi. Tässä suunnitelmassa nelostien länsipuolelta jää kolme omakotitaloa tien alle.</p>	<p>Merkitään tiedoksi. Palaute liittyy tiesuunnitelmien laadintaan. Voimassa oleva osayleiskaava tulee muuttumaan rinnakkaistien esittämisen johdosta. Muutokset johtuvat valtakunnallisesta tavoitteesta valtatie 4 turvallisuuden parantamisesta. Muutokset koskevat suhteellisen laajaa maanomistajamäärää.</p>

MÄMMEN OSAYLEISKAAVAN MUUTOS VT4:N YMPÄRISTÖSSÄ

Kaavoittajan vastine valmisteluvaiheessa annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin

Valmisteluvaiheen nähtävilläolo 14.4.2021 - 14.5.2021

Kaavaluonnoksesta annettiin 7 lausuntoa ja 2 mielipidettä.

Lausunnonantajat

1. Elenia Verkko Oyj
2. Keski-Suomen museo
3. Äänekosken Energia Oy
4. Tekninen lautakunta
5. Keski-Suomen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus
6. Mämmen vesihuolto osuuskunta
7. Keski-Suomen liitto

Lausunnot

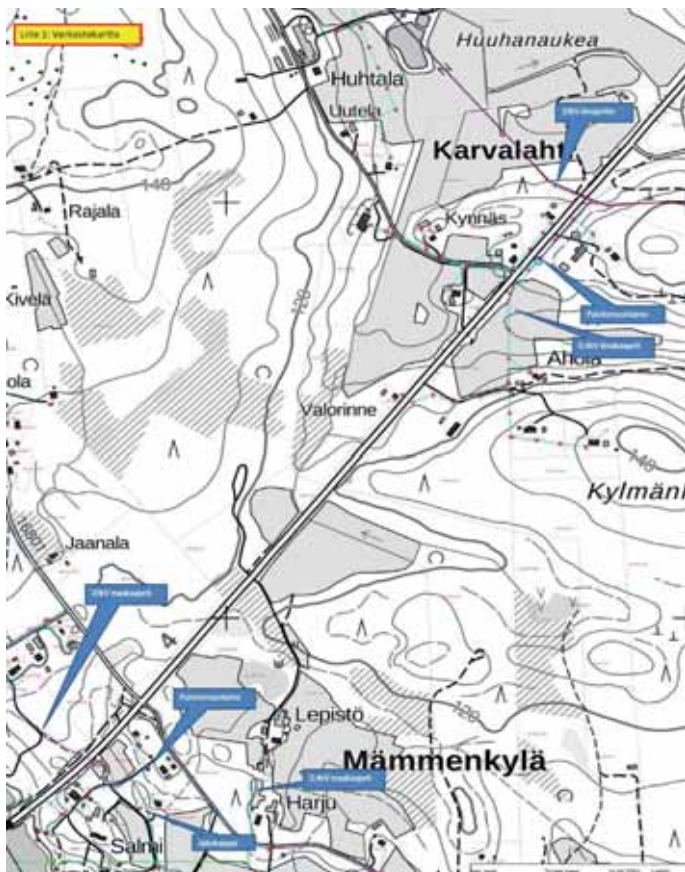
1. Elenia Verkko Oyj

Vastine

Kaavoitettavalla alueella sijaitsee Elenian verkkoa oheisen suuntaa antavan liitekartan mukaisesti. Työskenneltäessä ja rakennettaessa nykyisten sähköverkon rakenteiden läheisyyteen tulee huomioida sähköturvallisuuden edellyttämät etäisyysvaatimukset.

Elenian nykyisille rakenteille ei ole tarkoituksenmukaista varata osayleiskaavaan johtoalueita, mutta pyydämme huomioimaan, että mahdollisista ylimääräisistä johtomuutoksista aiheutuvat lisäkustannukset laskutetaan työn tilaajalta. Elenialla ei ole muuta huomauttamista asemakaavaan tai esitettyihin maankäyttöratkaisuihin.

Merkitään tiedoksi.



2. Keski-Suomen museo

Vastine

Keski-Suomen museo on tehnyt rakennusinventoinnin osayleiskaava-alueella vuonna 2006. Tuolloin kaavamuutosalueelta ei ole osoitettu paikallisesti, maakunnallisesti tai valtakunnallisesti erityisiä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita tai alueita. Keski-Suomen museon modernin rakennusperinnön inventointi ei kohdentunut tälle alueelle.

Osayleiskaavan muutoksen kaavaselostuksessa esitetyjen modernin rakennusperintöön kuuluvien pihapiirien osalta Keski-

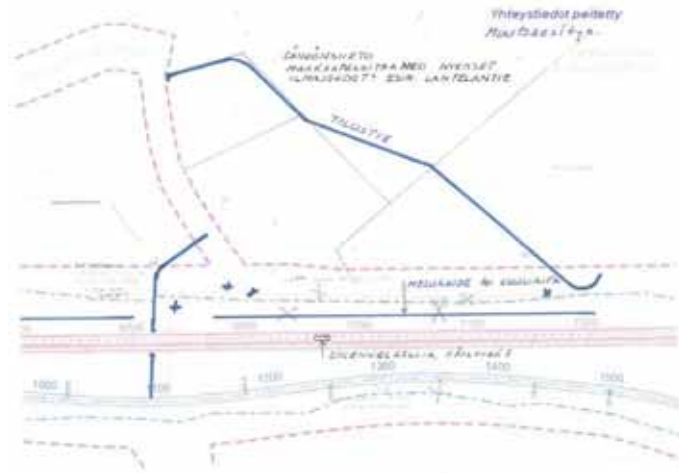
Merkitään tiedoksi.

<p>Suomen museo toteaa, ettei niiden osalta ole erityisiä kulttuuri-historiallisia arvoja, joita tulisi suojelumerkinnöin turvata.</p> <p>Arkeologinen kulttuuriperintö Kaava-alueelta ei tunneta kiinteitä muinaisjäänöksiä eikä kaava-alue ole arkeologisesti potentiaali. Keski-Suomen museolla ei ole huomautettavaa osayleiskaavan muutoksen luonnokseen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.</p>	
<p>3. Äänekosken Energia Oy</p>	<p>Vastine</p>
<p>Äänekosken Energialla ei ole lausuttavaa.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>4. Tekninen lautakunta</p>	<p>Vastine</p>
<p>Teknisellä lautakunnalla ei ole huomauttamista Mämmen osayleiskaavan muutoksesta Valtatie 4:n ympäristössä.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>5. Keski-Suomen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus</p>	<p>Vastine</p>
<p>Keski-Suomen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus on tutustunut kyseiseen osayleiskaavaluonnokseen ja toteaa siitä sen käyttöön toimitettujen asiakirjojen perusteella kommentteinaan seuraavaa</p> <p>Kaavahankkeen tavoitteena on yleiskaavan muuttaminen nykyisten ja tulevien liikennetarpeiden mukaiseksi. Valtatien 4 tavoitella on osayleiskaavan alueella keskikaiteellinen ohituskaistatie. Keskikaiteen myötä tasoliittymät poistuvat ja kulkuyhteydet järjestellään uudelleen rinnakkaistien ja yksityisteiden kautta. Valtatien poikkileikkaus sekä estevaikutus kasvaa. Tilantarpeeseen vaikuttavat myös tarvittavat melusuojaukset ja riista-aidat. Näin ollen valtatie merkintä olisi hyvä olla ”merkittävästi parannettava valtatie”, joka kuvaa näitä alueen kulkuyhteyksiin ja valtatie estevaikutukseen liittyviä merkittäviä muutoksia.</p>	<p>Muutetaan kaavaehdotukseen valtatie merkinnäksi ”merkittävästi parannettava valtatie”.</p>
<p>Kaavaluonnoksessa on esitetty merkintä – melualue, jolle kuvaavampi nimitys voisi olla ”meluntorjuntatarve”. Luonnoksessa osa merkinnästä sijoittuu tieosuuksille, jossa melusuojausta ei nykyisen ja suunnitellun maankäytön puolesta tarvita vaan tiesuunnitelmassa on esitetty mm. mahdollista häikäisyvallia. Näin ollen merkinnän sijaintia on hyvä vielä tarkentaa lopullisen meluselvityksen pohjalta. Yleiskaavassa on hyvä kuitenkin tuoda esiin merkinnän yleispiirteisyys. Yksityiskohtaiset meluntorjuntatoimenpiteet, niiden paikka ja korkeus ratkaistaan tiesuunnitelmassa ennustemelumallinnuksen pohjalta.</p> <p>Voimassa olevassa osayleiskaavassa on merkintä ”meluntorjuntatarve” uuden asuinalueen reunassa, joka sijoittuu juuri kaavamuuotosalueen länsipuolelle. On varmistettava, että tuo merkintä alueen reunassa jää voimaan, jotta uuden asuinalueen melutasot tulee varmistettua alueen rakentuessa. Vielä rakentamattomien alueiden melusuojausta ei tiesuunnitelmalla voida varmistaa.</p>	<p>Muutetaan ”melualue” merkinnän nimitys esityksen mukaisesti ”meluntorjuntatarve” nimiseksi. Tarkistetaan merkintä kaavakartalla tarvittaville sijainneille. Täydennetään kaavaselostukseen tietoa merkinnän yleispiirteisyydestä.</p> <p>Kaavamuuotosalueen länsipuolelle jäävien asuinalueiden voimassa olevat ”meluntorjuntatarve”-merkinnät jäävät alueella voimaan. Kaavamuuotosalue ei ulotu merkintöihin asti.</p>
<p>Uudelle Liimattalantien jatkeelle on merkitty uusi kevyen liikenteen reitti. Jalankulku- ja pyöräilyväylä olisi osayleiskaavassa</p>	<p>Muutetaan merkintä yhteystarpeeksi.</p>

<p>hyvä merkitä esim. yhteystarpeena, koska sen sijoittumista ja puolta maantien reunassa ei ole tarkemmin tutkittu. Kyseisellä tiesuudella ennusteliikennemäärä on noin 200 ajoneuvoa/vrk ja nopeustaso enintään 60 km/h. Näillä lähtökohdilla erillinen jalankulku- ja pyöräilyväylän rakentaminen ei ole yhteiskuntataloudellisesti perusteltua, minkä vuoksi sitä ei tiesuunnitelmassa esitetä vaan kävelijät ja pyöräilijät hyödyntävät uuden yhdystien piennarta.</p>	
<p>Osayleiskaavassa on esitetty uudet yksityistielinjat. Osin on hyvä arvioida, onko pienimmänkin metsätaloustien tai tilustien esittäminen osayleiskaavassa tarpeellista. Osayleiskaavan on hyvä myös mahdollistaa jonkinasteisia muutoksia yksityis- ja yhdysteiden linjauksissa. Osayleiskaavan tarkkuustaso tämän osin mahdollistaa ja tarkoituksenmukaista on, että kaavaa tulkitaan ennemmin kulkuyhteyksinä kuin tarkkoina linjauksina. Kaava-merkintään on kuitenkin hyvä selvittää, että sijainti tarkentuu tarkemmassa suunnittelussa. Tielinjauksista ja erityisesti yksityisteiden sijainnista käydään vuoropuhelua tiesuunnittelussa suoraan kyseisten maanomistajien kanssa, lisäksi luontoselvitykset vaikuttavat teiden tarkempiin linjauksiin.</p>	<p>Lisätään kaavaselostukseen kuvausta tielinjausten tulkinnallisesta luonteesta kulkuyhteyksinä ja sijaintien tarkentumisesta tarkemmassa suunnittelussa.</p>
<p>Eritasoliittymän lounaisneljänneksessä sijaitsevan elinkeinoelämän alueen osalta on tarpeen täydentää tarkastelua alueen kulkuyhteyksistä ja vaikutusten arvioinnista. Eritasoliittymäalueen osalta on tutkittu liittymän mahdollisuutta etelän suuntaan, mutta sen toteuttaminen ei ole mahdollista. Kevätlahdentien tasaus lähtee hyvin nopeasti nousemaan länteen päin, minkä vuoksi eritasoliittymä on suunniteltu suhteellisen tiiviille alueelle. Kulkuyhteys TY-alueelle tulee ratkaista eritasoliittymäalueen ulkopuolelta.</p>	<p>TY-alue muutetaan kaavaehdotukseen maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-alue). Alueen muuttaminen TY-alueeksi ei ole kaavan tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen ja vaatisi valmistelussa olevan tiesuunnitelman valossa nykyistä suunnittelualuetta merkittävästi laajempaa rakenteen ja liikenteen tarkastelua. Alueelle osoitettu M-merkintä palvelee alueen nykyistä käyttöä ja tiesuunnitelmassa esitettyjä ratkaisuja.</p>
<p>Luonto ja maisema</p> <p>Kaava-aluetta koskevan tiesuunnitelman yhteydessä on teetetty tuoreita luontoselvityksiä, joiden yhteydessä tehdyt havainnot mm. liito-oravan elinympäristöistä tulee ottaa asianmukaisesti huomioon kaavaratkaisuissa. Selvitykset tulee pyytää käyttöön ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelta.</p> <p>Ympäristöhallinnon käytettävissä olevissa tietojärjestelmissä ei ole edellä esitetyn lisäksi muita luontoon liittyviä arvoja, jotka tulisi ottaa huomioon kaavahankkeessa.</p> <p>Tässä kaavaluonnoksessa maiseman kannalta merkittävä muutosvaikutus tulee olemaan Kevätlahdentien, Mämmentien ja vt 4 risteykseen suunnitellulla uudella eritasoliittymällä. Yleiskaavamuutoksen vaikutuksia kaava-alueeseen rajoittuvaan, voimaan jäävään yleiskaavaan tulisi myös arvioida vaikutusten kohdistuessa erityisesti maisemamuutosten osalta sinne.</p>	<p>Alueelle tehdyt tuoreet luontoselvitykset otetaan huomioon kaavaehdotuksen valmistelussa. Luontoselvityksissä tehdyt luontohavainnot kuvataan kaavaselostuksessa ja kaavaehdotuskarttaan lisätään liito-oravien havaintojen perusteella luo-1 -aluemerkinnät, jota on käytetty mm. Hirvaskangas-Koiviston osayleiskaavassa.</p> <p>luo-1 -merkinnän kuvaus: <i>Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.</i> <i>Liito-oravahavaintokohde. Alueen luontoarvot tulee selvittää tarkemmin ja ottaa huomioon alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja aluetta koskevissa hankkeiden toteutuksessa.</i></p> <p>Täydennetään vaikutusten arviointia liittyen eritasoliittymän vaikutuksista ympäröivän yleiskaavan maankäyttöratkaisuihin.</p>
<p>6. Mämmen vesihuolto osuuskunta</p>	<p>Vastine</p>
<p>Mämmen vesihuolto osuuskunnalla ei ole huomautettavaa Mämmen osayleiskaavan muutos VT4:n ympäristössä kaavaluonnokseen.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>

<p>tuotannossa ja pesussa tarvittava vesi. Lähteessä vedentulo on voimakasta eikä se kärsi kuivuudesta. Lähteestä olemme ottaneet vesinäytteitä ja se on todettu puhtaaksi vedeksi. Tiepiiri on myös ottanut vesinäytteitä vaikutusta alueelta vuonna 2007. Todennäköisesti vesisuonet lähteeseen tulevat tilamme alueelta, eikä nelostien puolelta, koska lähde on säilyttänyt puhtautensa. Vedenkulutus on erittäin huomattavaa.</p>	
<p>Mämmen yleiskaavaan VT4:n suunniteltujen muutoksien vuoksi ympäristömme muuttuessa on otettava huomioon yritystoimintamme jatkumisen edellytykset.</p> <p>Yritystoimintamme vaatii sujuvaa rekkaliikennettä, jonka turvaamiseksi ehdotamme kahta liittymää sementtivalimon pihan, joka mahdollistaisi pihan läpiajon. Toinen liittymä nykyisen liittymän eteläpuolelle mahdollistaisi sujuvan rekkaliikenteen. Asiasta on keskusteltu Destia Oy / Pekka Karhisen kanssa.</p> <p>VT4:n muutoksen lisäksi kaavaan on merkitty kevyen liikenteen reitti, jonka paikka on mielestämme sopimaton. Se pienentää piha-alueitamme ja hankaloittaa yritystoimintaamme.</p>	<p>Kaavaluonnoksessa on pyritty säilyttämään yrityksen säilymisen edellytykset alueella. Yritysalue on osoitettu kaavassa teollisuus- ja varastoalueeksi. Kahden liittymän mahdollisuutta voidaan arvioida tiesuunnitelmassa. Kaavaratkaisu ei estä kahden liittymän muodostamista yrityksen alueelle.</p> <p>Kevyen liikenteen reittiyhteys kaavaluonnoksessa on varaus tulevaisuuden kevyen liikenteen verkoston kehittämiseksi Äänekosken keskustasta pohjoiseen. Reitti oli sijoitettu kaavaratkaisussa kulkemaan tiesuunnitelmassa osoitetun rinnakkaistien viereen, jotta toteutettaessa reitti veisi mahdollisimman vähän muussa hyötykäytössä olevaa maata. Kaavaehdotukseen merkintä on muutettu kevyen liikenteen yhteystarve -merkinnäksi. Esitetty sijainti tarkentuu tarkemmassa suunnittelussa, kun kevyen liikenteen yhteyden toteuttaminen nähdään ajankohtaiseksi.</p>
<p>Mielipide 2</p>	<p>Vastine</p>
<p>ELY-keskuksen tiesuunnitelma on erittäin epäoikeudenmukainen allekirjoittanutta ja rajanaapureita kohtaan. Tiesuunnitelman mukaan tulee jokainen pihaneliö saada hyödyttömään käyttöön. Esitetty tilustie ei palvele ketään meistä, siksi sitä ei tule rakentaa. Perustelut, joita on esitetty, ovat mitään sanomattomia.</p>	<p>Kaavaluonnoksessa esitetyt tielinjaukset noudattavat tiesuunnitelmassa esitettyjä ratkaisuja. Lopulliset tielinjaukset ratkaistaan tiesuunnitelman yhteydessä. Kaavakartalla ei ole tarpeen esittää pääsyteitä mm. peltoalueille, joten ne poistetaan kaavakartalta. Kaavakartalla esitetään asumisen ja yritystoiminnan tarvitsemat kulkuyhteydet. Mielipide kokonaisuudessaan on välitetty ELY-keskukselle tiesuunnitelman valmisteluun tiedoksi.</p>
<p>Tila, mitä nyt asun ja aion asua jatkossakin. Merkittäköön se asemakaavaan asuintilaksi.</p>	<p>Kiinteistö on esitetty sekä kaavaluonnoksessa että -ehdotuksessa mielipiteen mukaisesti asuntoalueena mahdollistaen tilan käytön jatkossakin asumiseen. Kaavaehdotuksessa alue tullaan esittämään laajempaan, mikä mahdollistaa paremmin asuinrakennuksen rakentamisen maanomistajan haluamaan paikkaan.</p> <p>Tiesuunnitelmassa kiinteistön asuinrakennus on esitetty purettavaksi valtatie 4 parantamisen yhteydessä. Kaavalla kiinteistölle on osoitettu ohjeellinen rakentamaton asuinrakentamisen paikka, joka mahdollistaa uuden asuinrakennuksen rakentamisen kiinteistölle.</p>

Esittämäni tilustieratkaisu palvelee meitä kaikkia. On hyödyllinen ja oikeudenmukainen ratkaisu. Esityksessä mahtavaa meluntorjuntaa ei tarvita, kun tähän jää asutusta olennaisen vähän.



Tilustieratkaisu on välitetty tiesuunnitelman valmisteluun tiedoksi.

Meluntorjunnan tarvetta on arvioitu tiesuunnitelmassa tehdyn meluselvityksen perusteella. Alueen ympäristössä on joitakin asuntoalueita, joiden ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi on nähty tarpeelliseksi toteuttaa alueelle melusuojausta. Kaavaluonnoksessa on esitetty alueelle melualue-merkintä (me-1), jolla melusuojaus toteutetaan valtatieparannushankkeen yhteydessä.

Meluntorjuntaratkaisut, kuten melukaiteen tai meluvallin valitseminen meluntorjuntaan sekä tarkempi meluntorjunnan sijoittelu alueelle, tehdään tiesuunnitelman yhteydessä.



MÄMMEN OSAYLEISKAAVAN MUUTOS VT4:N YMPÄRISTÖSSÄ

Kaavoittajan vastine ehdotusvaiheessa annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin

Ehdotusvaiheen nähtävilläolo 30.6.2021 - 30.7.2021

Kaavaehdotuksesta annettiin 7 lausuntoa ja 2 muistutusta.

Lausunnonantajat

1. Keski-Suomen liitto
2. Keski-Suomen museo
3. Äänekosken Energia Oy
4. Keski-Suomen ELY-keskus
5. Ympäristöterveydenhuolto
6. Keski-Suomen pelastuslaitos
7. Tekninen lautakunta
8. Muistutukset

Lausunnot	
1. Keski-Suomen liitto	Vastine
Keski-Suomen liitto toteaa lausuntonaan, että sillä ei ole maakuntakaavoituksen näkökulmasta huomautettavaa kaavaehdotuksesta. Kaavaratkaisu edistää ja tarkentaa maakuntakaavan tavoitteita sekä mahdollistaa valtatie 4 parantamisen valtakunnallisesti merkittävänä pääväylänä suunnittelualueella.	Merkitään tiedoksi.
2. Keski-Suomen museo	Vastine
Keski-Suomen museolla ei ole huomautettavaa osayleiskaavan muutoksen ehdotukseen arkeologisen kulttuuriperinnön tai rakennetun kulttuuriympäristön osalta.	Merkitään tiedoksi.
3. Äänekosken Energia Oy	Vastine
Äänekosken Energialla ei ole lausuttavaa.	Merkitään tiedoksi.
4. Keski-Suomen ELY-keskus	Vastine
<p>Keski-Suomen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus on tutustunut kyseiseen osayleiskaavaehdotukseen ja toteaa siitä sen käyttöön toimitettujen asiakirjojen perusteella kommentteinaan seuraavaa</p> <p>Kaavahanke on käynnistetty Keski-Suomen Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) esittämien tarpeiden johdosta. ELY-keskuksella on valmistelussa suunnittelualueita koskevat tiesuunnitelmat Valtatie 4 parantaminen välillä Kevätlahdentie-Petomäentie Äänekoski ja Valtatie 4 parantaminen Kevätlahden liittymän kohdalla, Äänekoski. Muutoksen tavoitteena on tiesuunnitelmien ja maankäytön suunnitelmien yhteensovittaminen.</p> <p>Edellä mainitut valmisteilla olevat tiesuunnitelmat ovat yleisesti nähtävillä ja lausuntokierroksella 15.6.-15.7.2021 (valtatie 4 parantaminen Kevätlahden kohdalla, Äänekoski) ja 13.7.-18.8.2021 (valtatie 4 parantaminen välillä Kevätlahdentie-Petomäentie) välisinä aikoina. Suunnitelmista saatavien lausuntojen ja muistutusten myötä suunnitelmiin voi tulla vielä muutostarpeita, joiden mahdollinen vaikutus on hyvä ottaa huomioon osayleiskaavan aikataulutuksessa ja viimeistelyssä.</p>	<p>Merkitään tiedoksi. Kaavan viimeistelyssä ja aikataulussa otetaan huomioon tiesuunnitelmien valmistelu.</p>
<p>Kaavaselostuksessa on mainittu, että kaavassa osoitetut tiet ovat tulkinnalliselta luonteeltaan kulkuyhteyksiä, joiden sijainnit täsmentyvät tarkemmassa suunnittelussa. Myös melumerkinnöistä on todettu, että merkintöjen sijainnit ovat viitteellisiä. Informatiivisuuden vuoksi tämä tarkennus olisi hyvä nostaa esiin myös kaavakartan merkintöihin tai yleismääräyksiin.</p> <p>ELY-keskuksella ei ole toimialtaan muuta lausuttavaa.</p>	<p>Kaavaehdotuksessa esitetyin määräyksiin on lausunnossa mainittujen merkintöjen sijainnit tulkittava ohjeellisina osayleiskaavan tulkinnallisen luonteen vuoksi. Vastaava käytäntö meluntorjuntamerkintöjen osalta on käytössä myös voimassa olevien Hietaman osayleiskaavan ja Mämmen osayleiskaavan kohdalla. Merkintöjen sijaintien viitteellisyys on nostettu erikseen esille valmistettavan kaavan selostuksen puolella.</p> <p>Osayleiskaavan yleispiirteisen luonteen, olemassa olevien käytäntöjen ja kaavaselostuksessa olevien tarkentavien selitteiden vuoksi katsotaan, ettei erillinen määräystarkennus anna kaavan</p>

	ohjaavuudelle erityistä lisäarvoa. Edellä esitetyn perusteiden ei muutoksia kaavaehdotukseen.
5. Ympäristöterveydenhuolto	
<p>Ympäristöterveydenhuolto antaa Mämmen osayleiskaavan muutoksesta VT4:n ympäristössä seuraavan lausunnon:</p> <p>- Alueen eteläosaan sijoitettavan uuden eritasoliittymän kaakkoispuolelle mahdollistetaan kaksi uutta rakennuspaikkaa. Valtatielle on kokonaisuudessaan osoitettu meluntorjuntatarve (kaavamerkintä me-1), jolloin melusuojaus toteutetaan valtatieparannushankkeen yhteydessä. Näiden uusien rakennuspaikkojen kaavamerkintä on me-2. Tällöin melusuojaus toteutetaan kiinteistön omistajan toimesta. Ympäristöterveydenhuolto ei pidä tarkoituksenmukaisena sijoittaa uusia vakituisia asuntoja sellaiselle alueelle, joka jo lähtökohtaisesti edellyttää meluntorjuntatoimenpiteitä.</p>	<p>Kaavaratkaisun tavoitteena on säilyttää Mämmen osayleiskaavassa osoitetut rakennuspaikat tiesuunnitelman mahdollisuuksien mukaan ennallaan. Kaavan rinnalla valmistettavassa tiesuunnitelmassa esitettyjen meluntorjuntaratkaisujen jälkeen voimassa olevan kaavan mukaiset uudet rakennuspaikat A-alueilla ovat melumallinnuksen ennustetilassa (2050) mukaan jäämässä suurelta osin melun ohjearvojen mukaisiksi. Kaavaratkaisun valmistelussa on arvioitu, että kaavassa osoitetut uudet rakennuspaikat voidaan säilyttää. Osa A-alueista ei välttämättä tarvitse meluntorjuntatoimenpiteitä ja niiden osalta, jotka tarvitsevat, meluntorjunta voitaisiin valtatieparannushankkeen jälkeen saavuttaa kohtuullisin toimenpitein maanomistajan toimesta. Melua koskevin kaavamerkinnöin pyritään varmistamaan asumiseen tarkoitettujen alueiden ohjearvojen täyttyminen riittävällä tavalla tarkempien suunnitelmien (rakennuslupaprosessi, asemakaava) yhteydessä esimerkiksi osoittamalla selvityksin meluntorjunnan tarpeettomuus tai järjestämällä tarpeellinen melusuojaus torjuntakeinoin (rakennusten sijoittelu tms.). Edellä esitetyn perusteiden kaavaratkaisuun ei ole tehty muutoksia lausunnon myötä.</p>
6. Keski-Suomen pelastuslaitos	
Kaavan muutokselle ei ole henkilö- ja paloturvallisuuden kannalta esteitä.	Merkitään tiedoksi.
7. Tekninen lautakunta	
Teknisellä lautakunnalla ei ole huomauttamista kaavan ehdotusvaiheeseen, eikä luonnosvaiheen jälkeen kaavaehdotukseen tehtyihin muutoksiin.	Merkitään tiedoksi.
Muistutukset	Vastine
Muistutus 1	
<p>Alueella on vuokrattuna määräala, jonka toimintaa kaavaehdotuksessa oleva kevyen liikenteen yhteys hankaloitaisi tosi paljon.</p> <p>Huomioitavaa: Valimon alueella liikkuu raskaita työkoneita ja on rekkaliikennettä. Mielestäni Liimattalasta tulevan tien ja valimon väliin ei sovi kevyt liikenne.</p> <p>Kevyttä liikennettä on vähän, joten toivon että nämä muut tiesuunnitelmat riittävät korvaamaan turvallisen liikkumisen täällä ilman erillistä kevyen liikenteen tietä.</p> <p>Liitteenä: kopio 21.04.2021 Äänekosken kaupunginhallitukselle lähettämästämme muistiosta.</p>	<p>Kevyen liikenteen yhteystarve kaavakartalla on vauraus tulevaisuuden kevyen liikenteen verkoston kehittämiseen Äänekosken keskustasta pohjoisen suuntaan. Merkintä on sijoitettu kaavaratkaisussa kulkemaan tiesuunnitelmassa osoitetun rinnakaistien viereen, jotta toteutettaessa reitti veisi mahdollisimman vähän muussa hyötykäytössä olevaa maata. Esitetty sijainti tarkentuu tarkemmassa suunnittelussa ja kevyen liikenteen liikkumista betonivalimon kohdalla voidaan tarkemmin tarkastella, kun kevyen liikenteen yhteyden toteuttaminen nähdään ajankohtaiseksi. Sekä yritystoiminnan edellytykset, että turvallinen kevyen</p>

liikenteen liikkuminen nähdään tärkeinä tavoitteina kaavoituksessa. Kevyen liikenteen reitin järjestämiseksi valimon kohdalla voidaan tehdä tarkemmassa suunnittelussa tilaa vähän vieviä ratkaisuja (esimerkiksi kevyen liikenteen ohjaus maantien levikkeelle, levikkeiden korotus) toimivan kokonaisuuden saavuttamiseksi ja kevyen liikenteen yhteyden toteuttamiseksi.

Muistutus ei aiheuta muutosta kaavaratkaisuun.

Muistutus 2

Kaavassa on otettu huomioon ainoastaan 4-tien vaativat toteutamistavoitteet, mutta ulkopuolisiin alueisiin ei ole paneuduttu, Ympäristö.

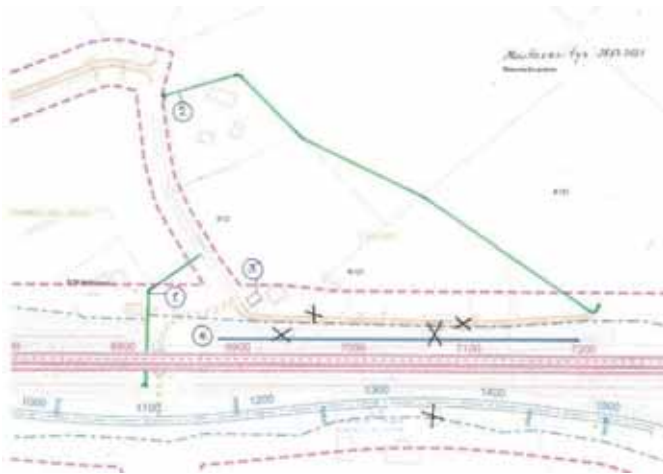
Asukkaiden asumiseen, viihtyvyyteen ja elinkeinojen harjoittamiseen ei ole paneuduttu.

Tuhoamisvimma?

Esitykseni toimenpiteiksi:

1. jkpp-yhteys esittämälläni tavalla.
2. Tilustie samoin.
3. Asuinrakennus merkitään kaavaan. Talo valmistunee samaan aikaan kuin kaava.
4. Meluntorjunta toteutetaan melukaiteella.

Muutosesitys



Vastine

Kaavaratkaisu pohjautuu suurelta osin voimassa olevan osayleiskaavan yhteydessä tehtyihin maankäyttöliisiin ratkaisuihin. Voimassa olevan osayleiskaavan laatimisen jälkeen tapahtuneet tiedossa olevat muutokset suunnittelualueen lähiympäristön maankäytössä ovat olleet vähäisiä. Ratkaisussa on pyritty säilyttämään alueen nykyiset ja voimassa olevan kaavan mukaiset asumisen, viihtymisen ja elinkeinojen harjoittamisen mahdollisuudet huomioiden alueen ympäristö- ja muut arvot sekä muutostarpeet (mm. arvioitu liikenteen kasvu ja kouluselvityksen mukaiset linjaukset). Kaavaselistusta on täydennetty kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen ympäristöstä saatujen lisätietojen sekä kaavaprosessikuvauksen osalta.

1. Kaavassa esitetty kevyen liikenteen yhteys on tulkinnalliselta luonteeltaan kulkuyhteys, jonka sijainti täsmentyy tarkemmassa suunnittelussa. Kaavaratkaisu mahdollistaa sekä valmisteilla olevan tiesuunnitelman mukaisen että muistutuksen antajan esittämän muutosesityksen mukaisen vaihtoehdoisen ratkaisun.
2. Kaavamuutoksen yleispiirteisyyden vuoksi kaavakartassa ei esitetä metsätalous- tai tilusteitä. Kaavaratkaisu ei estä tilustien toteuttamista 13.7.-18.8.2021 nähtävillä olevan tiesuunnitelman (valtatie 4 parantaminen välillä Kevätlahdentie-Petomäentie) tai muistutuksen antajan esittämän muutosesityksen mukaisen vaihtoehdoisen ratkaisun mukaisena.
3. Kaavaratkaisu säilyttää kiinteistöllä voimassa olevassa kaavassa esitetyn määrän asuinrakennuspaikkoja. Koska olemassa oleva asuinrakennus joudutaan tiesuunnitelman toteuttamisen yhteydessä purkamaan, esitetään osayleiskaavan muutoksessa kyseiselle kiinteistölle uusi asuinrakennuksen rakennuspaikka, joten uuden rakennuksen rakentaminen mahdollistuu suoralla

rakennusluvalla osayleiskaavan saatua lainvoiman.

4. Meluntorjuntaratkaisut, kuten melukaiteen tai meluvallin valitseminen meluntorjuntaan sekä tarkempi meluntorjunnan sijoittelu alueelle, tehdään tiesuunnitelman yhteydessä.

Muistutus ei aiheuta muutosta kaavaratkaisuun.